

PD
2625
.P4

første

Læsebog i Norsk.

-- Ved --

Ø. M. Peterson,

Forsætter af "100 Timer i Engelsk," "Norsk Sproglære,"
"Norsk Amerikansk Brev- og Formularbog" etc.

Chicago.
Skandinavens Boghandel.
1885.

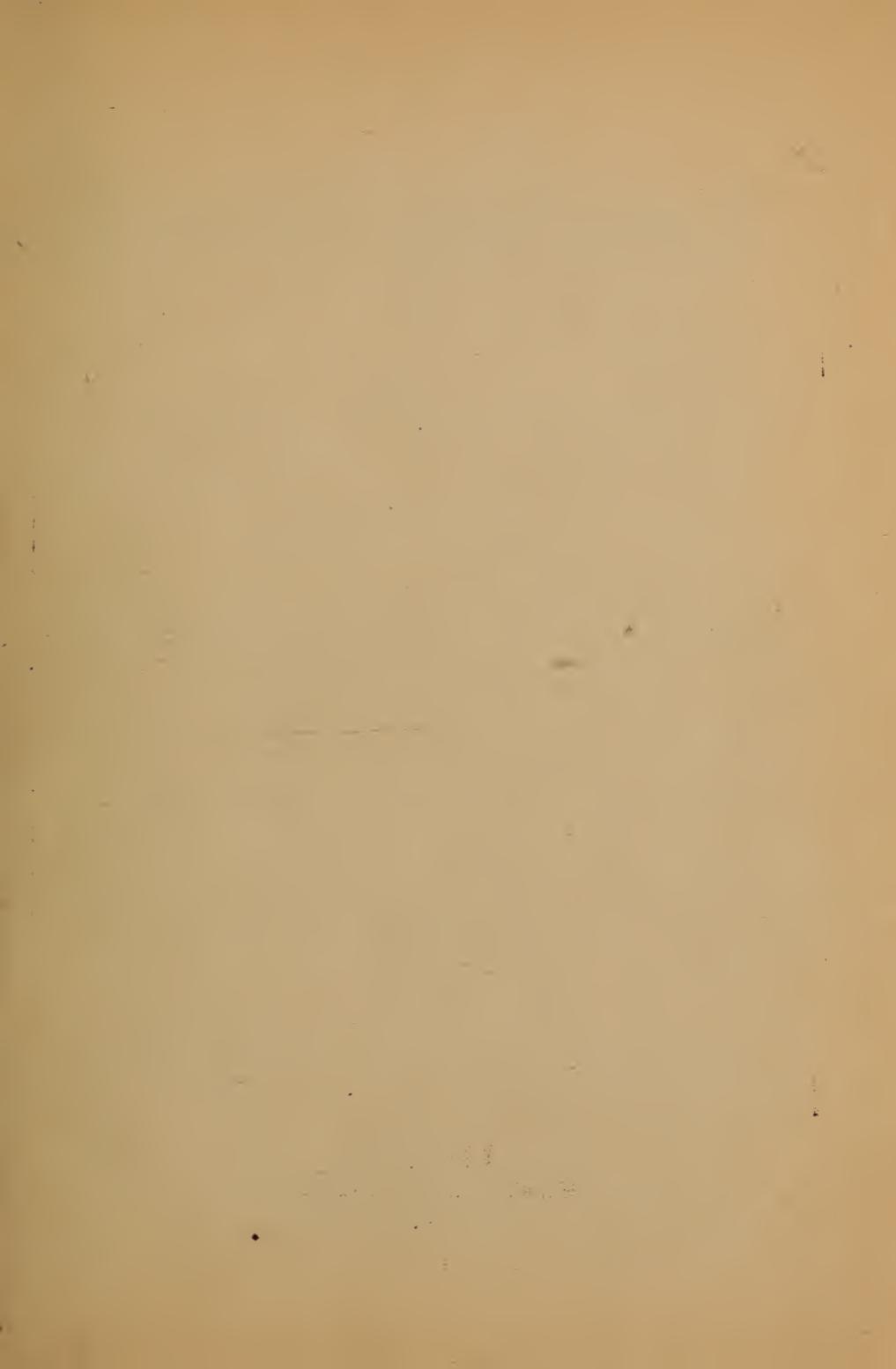
LIBRARY OF CONGRESS.

PD 2625
Chap. Copyright No.

Shelf P 4

UNITED STATES OF AMERICA.

Forste

Læsebog i Norsk.

Bed

O. M. Peterson,

Forfatter af "100 Timer i Engelsk," "Norsk Sproglære," "Norsk-Amerikansk Brev- og Formularbog" etc.

Chicago.
Skandinaven's Boghandel.
1885.

A

FIRST READER

IN

NORWEGIAN

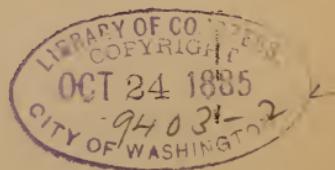
WITH NOTES ON

GRAMMAR, PRONUNCIATION AND ORTHOGRAPHY

BY

39
10971
O. M. PETERSON,

Author of "One Hundred Lessons in English," "Norsk Sproglære," "Norsk-Am. Brev- og Formularbog" &c.

CHICAGO:

John Anderson & Co., Publishers "Skandinaven."
1885.

P 12625
P 4

Entered, according to Act of Congress, in the year 1885, by
JOHN ANDERSON & Co.

In the Office of the Librarian of Congress, at Washington, D. C

Skandinavens
Bog- og Accidentstrykkeri.

Indbunden i
Skandinavens Bogbinderi.

forord.

Medens det fuldstændig indrømmes, at det Engelske som "Landets Sprog" er det vigtigste af de mange forskjellige Sprog, som tales her i Landet, og at det dersør maa ansees usorsvarligt af norske Forældre at forsømme at lade sine Børn lære dette Sprog, tør det paa samme Tid formodes, at kun faa Nordmænd nærer saadan Ringeagt eller Ligegyldighed for sit Modersmaal, at de ikke ønsker sine Børn at lære det; de fleste Forældre indser vistnuøk Ønskeligheden af, at deres Børn lærer at tale og læse Norsk — baade fordi kjendskaben til to eller flere Sprog er, hvad man paa Engelsk kalder an accomplishment, og fordi det ofte er til stor Nutte at kunne tale med sine "Landsmænd" paa deres eget Sprog eller at kunne læse en norsk eller dansk Bog eller Avis —, men paa Grund af det Besvær eller de Uldgifter, som er forbunden med at undervise Børnene i deres Forældres Sprog, bliver dette altfor hyppig forsømt — til Skam for Forældrene og til Skade for Børnene.

Hensigten med denne lille Bog er nærmest at afhjælpe Mangelen paa — og det haabes Trangen til — en bekvem Veiledning for Børn, der allerede har lært at tale og læse Engelsk, til med lidet eller ingen Undervisning at lære at læse og tale det

norske Sprog. Men Bogen egner sig ogsaa fortrinlig som en første Læsebog i Norsk for Børn, der kan tale Norsk, uden at kunne læse Engelsk, da dens Indhold er bedre tillempet efter det hverdagslige Behov og Børnenes Fællesevne end nogen norsk Læsebog for Begyndere, der er Forfatteren bekjendt.

At baade Børn og Børne, der allerede kan læse Norsk, med Held vil kunne benytte ialfald den første Del af Bogen som en Øvelsesbog i Engelsk — med lidt Undervisning i Udtalen —, er indlysende.

Nærmeest med Hensyn paa ældre engelsktalende Personer, der ønsker at lære Norsk, følger en noget udførlig Introduction, ligesom foot-notes er tilspiede overalt, hvor udførligere Forklaring har været anseet ønskelig.

Her at gjøre Rede for, hvorfor Bogen er indrettet, netop som den er, vilde kræve mere Plads, end det kan ansees passende at opføre til et Forord til en Bog af dette Omfang og Slags. At sætte Begyndere i Stand til med det mindst mulige Besvær og i den kortest mulige Tid at opnaa den størst mulige Færdighed i at læse Norsk, har været det Maal, som har været havt for Die under Bogens Udarbejdelse. Hvorvidt den svarer til sin Hensigt, kan alene afgjøres ved at benytte den. Man bedes derfor om — først at prøve den og siden dømme den.

INTRODUCTION.

An English-speaking person will find no foreign language so easy to acquire as the Norwegian, for the reasons, first, that most words in general use, in both languages, are of the same (Teutonic) origin, and, second, that both languages have arrived at about the same stage of development. There is, therefore, a great similarity between the two languages, both in vocabulary and grammar, the most marked differences being attributable to the distance and lack of intercourse between Great Britain and Denmark-Norway, and the fact that the literature of the one language has, thus far, had little or no influence on the literature of the other.

PRONUNCIATION. — The Norwegian language has eighteen vowel-sounds (three more than the English), of which nine are long and nine short, represented by nine characters, namely:

a, ɑ, pronounced like *a* in *far*

ə, ɛ “ “ *e* in *prey*

i, ɪ “ “ *i* in *machine*

o, ɔ “ “ *o* in *mode*

u, ʊ “ “ *u* in *true*

y, ȳ, a sound intermediate betw. Norw. *i* and *u*

æ, ɛ, (ä), pronounced like *a* in *fare*

œ (ö ø), ø, pronounced like *e* in *her*

å (aa), ɑɑ, a little more "closed" than *a* in *awe*.

Each of these characters represents a long and a short sound, the short sound being simply an abbreviation of the long, or name sound; *e* represents, besides its regular sounds, the same sounds as *æ*, and *o* the same sounds as *å*.

RULES. — A vowel is always long at the end of a syllable; also before the sonant, or soft, consonants *b*, *d*, *g* and *v*, when these consonants are not followed by another consonant; also generally before the consonant *r*, when *r* is not followed by *n* or *d*. In all other cases these characters represent the short vowel-sound. Exceptions to these rules will be noticed in foot-notes.

Silent vowels are not, at present, in use, but formerly the vowels *e*, *i* and *u* were doubled, and a silent *e* placed after *a*, *o*, *å* and *ö*, to indicate that the preceding vowel should be pronounced long.

Each of the following consonants represents the same sound as in English:

b ,	þ ,	called <i>bay</i>
p ,	ƿ	" <i>pay</i>
d ,	ð	" <i>day</i>
t ,	þ	" <i>tay</i>
v ,	ƿ	" <i>vay</i>
f ,	f	" <i>ef</i>
k ,	ꝑ	" <i>kay</i> or <i>kaw</i>
l ,	l	" <i>el</i>
m ,	m	" <i>em</i>
n ,	n	" <i>en</i>
g ,	g	<i>gay</i> , represents the sound of <i>g</i> in <i>go</i> , except before <i>i</i> and <i>y</i> , where it represents the sounds of <i>y</i> in <i>yard</i> .

r, ɻ called *err*, is pronounced almost exactly like final *r* in English — *r* in *far*.

s, ʃ ʂ “ es, is pronounced like *s* in *so*.
h, ɬ “ hah or *haw*, is pronounced like *h* in *he*.

j, ɿ “ yay, is pronounced like *y* in *yard*.

x, ɻ “ ex, is used only as a substitute for *ks*.

The following consonants are used only in foreign words:

c, ɿ, called *say*, is pronounced like *s* before *e, i, y, æ* and *ö*; otherwise as *k*.

q, ɿ “ koo, is pronounced like *k*.

z, ʐ “ set, “ “ “ s.

w, ɿ “ dobbeltway, is pronounced like *v*.

The diphthong *ai* is pronounced like *i* in *five*.

“ “ ei, a little more “closed” than *i* in *five*.
“ “ au, like *ow* in *now*.
“ “ öi represents the sounds of *e* in *her* and *e* in *see* pronounced as a diphthong.

EXERCISES IN PRONUNCIATION.

LONG VOWELS.

fra — from
se — see
ti — ten
to — two
nu — now
ny — new
træ — tree
sö — sea
må — may
had — hate
reb — rope
bog — book
lov — law
har — has
barn — child
horn — horn
korn — corn (grain)

SHORT VOWELS.

bank — bank
selv — self
til — till
top — top
nul — zero
nyt — new
træt — tired
sölv — silver
hård — hard
hat — hat
kjæp — stick
flok — herd
loft — loft
arm — arm
mast — mast
ost — cheese
sort — black

ACCENT. — The accent is generally on the first syllable; exceptions will be noticed by placing the accent ['] after the syllable accented.

GRAMMAR. — The most important dissimilarities between Norwegian and English grammar will here be noted, although these dissimilarities and other grammatical difficulties are dealt with in foot-notes to the text; but those desiring to acquaint themselves more fully with Norwegian grammar, are referred to a little volume by the present author, called "Norsk Sproglære," which, although written in the Norwegian language, a person who has mastered this little book, will readily understand.

The nouns have, besides the masculine, feminine, and neuter gender, also a common gender, which is not, as in English, a mere grammatical fiction, but a reality, having its corresponding personal pronoun.

The definite article is affixed to the end of the noun, when the noun is not preceded by an adjective.

The adjectives as well as the articles agree in form with the nouns both in gender and number, the letter *t* being generally added to denote neuter gender, and *e* to denote plural number.

The verbs have no progressive form and no emphatic form, but have three different forms to denote the passive voice, only a particular one of which can properly be used in any given connection; fortunately, one form is used almost exclusively in common conversation.

ORTHOGRAPHY. — Norwegian orthography has for some time been in a state of great confusion, every author of note, and every would-be author, having devised an orthography of his own, which he, of course, regards as simpler and more consistent than that of anybody else. The most important or conspicuous disagreements are, (1) in the use of the letter *e*, which gradually is displacing the letter *æ*, some going so far as to expunge *æ* from the alphabet altogether; (2) in the use of the capital letters, elder authors capitalizing every noun, indefinite pronoun, and also adjectives formed from proper nouns, while younger authors capitalize only proper names, some even only names of persons and places; (3) a few writers

have adopted the absurdity of substituting *j* for *i* in the diphthongs *ai*, *ei*, and *öi*; (4) formerly verbs had different forms in the singular and plural, in the present and past tenses, but this difference has not been observed in conversation for scores of years, and almost all writers, at the present day, have grasped the two important principles, first, that the tendency of all modern languages is towards simplicity, and, second, that every language ought to be written as it is pronounced by the great majority of educated people; (5) a few writers indulge still more or less in the use of silent letters. Fortunately, the tendency has lately been towards uniformity, and it may truthfully be claimed that the orthography adopted in this book agrees *substantially* with the orthography of all modern authors of note.

REMARKS. — The pronunciation herein given is the pronunciation of the educated classes of Norway, and, with slight differences, of the larger part of the population of the cities. The country people, who constitute a large majority of the country's population, speak a large number of quite different dialects (called *bygdemål*), the country being divided by mountain ranges and narrow arms of the ocean, called *fjords*, into natural sections, whose population for centuries have had little intercourse; in the natural development, or evolution, of the parent language — the old Norse —, the speech of each section of the country has gradually diverged, some dialects bearing a marked resemblance, in vocabulary and grammar, to the old Norse, while others are as far removed from it as the present written language of the country, which is not a language or dialect of the country, but the language of Denmark, forced

upon the country, as its official and literary language, by the Danish kings who, for nearly four centuries, till the year 1814, were also kings of Norway. The country people have all, with exceedingly few exceptions, learned to read this language, and understand it when it is spoken, and the population of the cities generally understand the country people, from all parts of the country, but a foreigner, who has learned only the language spoken by the educated, will, of course, find some difficulty in understanding the country people.

The written language of Norway is practically the language of Denmark, although Norwegian authors have, since the separation of the two countries, adopted quite a number of words from the different dialects, and in modes of expression show their disregard for the common usage of Danish authors. But the main difference is in the pronunciation, and this difference is somewhat analogous — though more marked on account of a greater difference in intonation — to the difference in the pronunciation of English by Americans and Englishmen, especially Londoners, the Danish pronunciation resembling the cockney pronunciation in its suppression of *r*, and in the indistinct and slurred pronunciation of the vowels, while the Norwegians, like the Americans, pronounce all the sounds distinctly and plainly, with a somewhat drawling intonation of the long vowels.

A **B** **C** **D** **E** **F** **G**

a **b** **c** **d** **e** **f** **g**

ꝑ **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ**

ꝑ **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ**

H **I** **J** **K** **L** **M** **N**

h **i** **j** **k** **l** **m** **n**

ꝑ **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ**

ꝑ **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ**

O **P** **Q** **R** **S** **T** **U**

o **p** **q** **r** **s** **t** **u**

ꝑ **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ**

ꝑ **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ** **ꝑ**

V W X Y Z Æ Ö

v w x y z æ ö

ꝑ Ꝓ ꝓ Ꝕ ꝕ Ꝗ ꝗ

ꝑ Ꝓ ꝓ Ꝕ ꝕ Ꝗ ꝗ

Aa

aa

ꝑa

aa

å-aa

ä-æ

ö-ø, œ

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

I II III IV V VI VII VIII IX X

11 12 13 14 15 16 17 18 19

XI XII XIII XIV XV XVI XVII XVIII XIX

20 30 40 50 60 100 1000

XX XXX XL L LX C M

Indhold.

Første Afdeling.

	Side.
Staveøvelser	17—25
Exercises in Etymology.....	17—25

Anden Afdeling.

Ærte Sætninger	26—39
Exercises in Syntax.....	26—39

Tredje Afdeling.

Samtaler og Ordsprog	40—52
Conversations and Proverbs.....	40—52

Fjerde Afdeling.

Æøfestykker	53—142
Selections	53—142

Femte Afdeling.

Digte.....	143—156
Poetry.....	143—156

 Fuldstændig Indholdsfortegnelse over Læsestykkerne og Digtene findes i Slutningen af Bogen.

Første Afdeling.

Stavesøvelser.

I.

SHORT VOWELS.

en mand¹⁾ en gut en hest

en mand en gut en hest

a man a boy a horse

en vogn en kat en hund

en vogn en kat en hund

a wagon a cat a dog

I. The indefinite article has two forms, namely, the form *en* before nouns of the masculine, feminine, and common gender, and the form *et* before nouns of the neuter gender. Nouns denoting *women* are feminine, with a few exceptions, and, with a few exceptions, all names of *animals* belong to the common gender, but a large number of names of *things* also belong to the common gender, and these words can only be learned by practice, although the following rules may be of some service: *common nouns* are names of animals, trees, plants, seasons, coins, weights, and measures; *neuter nouns* are collective nouns, mass nouns, and abstract nouns.

1) The final letter *d*, when preceded by an other consonant, is generally silent.

LONG VOWELS.

en dör

en dør

a door

en stol

en stol

a chair

en ko

en ko

a cow

en gás

en gaas

a goose

en bog

en bog

a book

en sag

en sag

a saw

II.

LONG VOWELS.

et hus

et hus

a house

et barn

et barn

a child

et dyr

et dyr

an animal

et træ

et træ

a tree

et får

et faar

a sheep

et tag

et tag

a roof

SHORT VOWELS.

et pund

et pund

a pound

et fjeld

et fjeld

a mountain

et fald

et fald

a fall

et föl

et föl

a colt

et lam

et lam

a lamb

et æg

et æg

an egg

III.

ko-en

fo-en

the cow

sti-en

sti-en

the path

bro-en

bro-en

the bridge

da-l en

da-l en

the dale

ma-d en

ma-d en

the food

gå-s en

gaa-s en

the goose

hat-t en

går-d en

trap-p en

hat-t en

gaar-d en

trap-p en

the hat

the yard

the stair

III. The definite article is *en* affixed to nouns of the masculine, feminine, or common gender, and *et* to nouns of the neuter gender, in the singular number, except when the noun ends in *e*, in which case only *n* or *t* is added. — In dividing words into syllables, as at the end of lines, compound words are generally divided with regard to their component parts, but not with regard to grammatical terminations; a consonant between two vowels must always begin the succeeding syllable, although this may be the article, as *da-l en*, *hu-set*. When to a word ending in a consonant preceded by a short vowel, a termination beginning with a vowel is added, the consonant must be doubled, as in *hat*, *hat-t en*, *ven*, *ven-nen*.

IV.

bar-n et**bar=n et**

the child

hu-s et**hu=s et**

the house

bor-d et**bor=d et**

the table

ö-re t**ø=re t**

the ear

go-de t**go=de t**

the good

öi-e t**øi=e t**

the eye

ly-s et**ly=s et**

the light

me-l et**me=l et**

the flour

van-d et**van=d et**

the water

V.

en ung mand**en ung mand**

a young man

en sort hat**en sort hat**

a black hat

en ny bog**en ny bog**

a new book

en grå gås**en graa gaas**

a gray goose

en stor gut**en stor gut**

a big boy

en röd ko**en röd ko**

a red cow

VI.

et ung^t barn	et gråt hus
et ung^t barn	et graat hus
a young child	a gray house
et rödt hår	et langt år
et rödt haar	et langt aar
a red hair	a long year
et sort får	et hvidt¹⁾ lam
et sort faar	et hvidt lam
a black sheep	a white lamb

VI. Adjectives have four different forms (in the positive degree), namely: (1) its simple form when placed before a singular noun of the masculine, feminine, or neuter gender, and preceded by the indefinite article, or when used as a predicate to such a noun; (2) the letter *t* is added to this form, when the noun is of the neuter gender; (3) the letter *e* is added to the simple form when the noun is in the plural number and (4) when the noun is limited by the definite article or some other word.

1) The letter *h* is not now pronounced before *v*.

VII.

en stol	sto-l e	sto-l e-ne
en stol	sto-l e	sto-l e-ne
a chair	chairs	the chairs

et bord bor-d e bor-d e-ne
et bord bor=d e bor=d e=ne
a table tables the tables

en dör	dö-r e	dö-r e-ne
en dør	dø=r e	dø=r e=ne
a door	doors	the doors

VII. The plural of nouns is formed (1) by adding *e* to the singular form; (2) by adding *er* (or *r* only, if the noun ends in *e*); (3) without change; (4) irregularly, that is, different from these rules.

VIII.

et træ	træ et	træ-er-ne
et træ	træ=et	træ=er=ne
a tree	the tree	the trees
en sö	sö-er	sö-er-ne
en sö	sö=er	sö=er=ne
a sea	seas	the seas

en å	å-en	å-er-ne
en aa	aa=en	aa=er=ne
a creek	creeks	the creeks

IX.

et bröd	bröd	brö-d e-ne ¹⁾
et brød	brød	brø=d e=ne
a (loaf of) bread	bread	the (loaves of) bread

et ord	ord	or-d e-ne
et ord	ord	or=d e=ne
a word	words	the words

et dyr	dyr	dy-r e-ne
et dyr	dyr	dy=r e=ne
an animal	animals	the animals

1) Nouns whose plural is not formed by adding *e* or *r*, have an *e* added before the definite article is affixed.

X.

en mand	mænd	mæn-d e-ne
en mand	mænd	mæn=d e-ne
a man	men	the men

en nat	næt t er	næt-t er-ne
en nat	næt=t er	næt=t er=ne
a night	nights	the nights

en bro-der	brø-dre	brø-dre-ne
en bro=der	brø=dre	brø=dre=ne
a brother	brothers	the brothers

XI.

den lan-g e stav	de lan-g e sta-v e
den lan=g e stav	de lan=g e sta=v e
the long stick	the long sticks

det sy g e barn	de sy-g e børn
det sy=g e barn	de sy=g e børn
the sick child	the sick children

det run-d e æg	de run-d e æg
det run=d e æg	de run=d e æg
the round egg	the round eggs

XI. When an adjective limits the noun, the definite article is *den* for nouns of the masculine, feminine, and common gender, singular number, *det* for the neuter gender, singular number, and *de* for all genders in the plural number.

XII.

hu-set er stort

hu-set er stort

the house is large

gå-s-en er fed

gaa-s-en er fed

the goose is fat

nat-t-en er mørk

nat-t-en er mørk

the night is dark

hu-se-ne er sto-re

hu-se-ne er sto-re

the houses are large

gjæs-se-ne¹⁾ er fe-de

gjæs-se-ne er fe-de

the geese are fat

næt-t-er-ne er mørk-e

næt-t-er-ne er mørk-e

the nights are dark

(Skjønt Ordene herefter ikke er inddelte i Stavelser, er det dog Meningen, at Børnene bør stave hvert Ord, som de ikke kan uttale (læse) med Lethed uden at stave det. Som man vil have bemærket, er hvert Flerstavelsesord i det Foregaende inddelt i Stavelser ifølge to forskellige Regler: ifølge Retskrivningens Regler er Stavelserne adskilte ved et Bindetegn, og ifølge de gramatiske Forandringer er de adskilte ved en lidet aaben Blads, t. Ex. Bør-n-e-ne, d. e. Bør-ne-ne og Børn-ene. At den sidste Inndeling bedst bidrager til at lette Stavningen og Læsningen og paa samme Tid til Sprogets Forstaelse, kan ikke betvivles, men den er forvildende for den senere Retskrivning, som — selv om det var ønskelig — man ikke kan haabe at reformere ad denne Wei. At indprente en unaturlig og vanskelig Stavelseinddeling for den senere — meget senere — Retskrivnings Skyld, troes ikke at burde forsøges. Den i Engelsk almindelig fulgte Stavemethode maa derfor ansees heldigst, og anbefales fulgt ved Stavningen i den øvrige Del af Bogen. Ifølge den stavet ikke Ordet "Barnet" saaledes: B a r bar — n e t net — Barnet; men B a r n e t — Barnet; d. v. s. alle Bogstaver nævnes først, og derafter uttales det hele Ord uden Hensyn til dets Stavelser. Hvis Ordet uttales langsomt, er det lige saa let at læse det hele Ord paa en Gang, som først at uttale hver Stavelse for sig og derpaa det hele Ord; ja, i lange Ord er denne sidste Fremgangsmaade endog forvildende).

1) The consonant *g* is silent before *j*.

Hunden Hæfding.

Korte Sætninger.

XIII.

Gutten læser	Pigen skriver	Barnet leger
The boy is reading	The girl is writing	The child is playing
Manden pløier	Konen bager	Hesten løber
The man is plowing	The wife is baking	The horse is running
Koen æder	Hunden springer	Katten danser
The cow is eating	The dog is running	The cat is dancing
Fuglen flyver	Fisken svømmer	Ormen kryber
The bird flies	The fish swims	The worm creeps
Græsset vokser		Solen Skinner ¹⁾
The grass grows		The sun shines

XIII. The verbs have the same form in all persons and both numbers, in the present tense. This form differs from the infinitive only in ending in *r*, while the infinitive ends in *e* or some other vowel. As the Norwegian has no progressive form and no emphatic form, the common form is used both to denote that something is taking place *now*, or was taking place at a certain time, and that something is *habitually* or always taking place, as well as in affirmative, negative, and interrogative sentences, and to express emphasis.

1) *Sk* is pronounced like *sj* before *e*, *i*, and *y*, and *skj* is always pronounced like *sj*.

XIV.

Hanen galter	Hønen fagter	Øksen brøler
The rooster crows	The hen cackles	The ox bellows
Hesten vrinsker	Grisen grynter	Hunden gjør
The horse neighs	The pig squeals	The dog barks
Katten surrer	Musen piber	Myggen stikker
The cat purs	The mouse pipes	The mosquito stings
Anden ducker	Klokken slaar	Lampen brænder
The duck dives	The clock strikes	The lamp burns
Ulven hyller	Løven brøler	
The wolf howls	The lion roars	
Gutten ler	Pigen græder	
The boy laughs	The girl weeps	

XV.

Manden sager ved	Konen bager brød
The man is sawing wood	The wife is baking bread
Drengen kjører sten	Pigen syr klæder
The boy is hauling stone	The girl is making (sewing) clothes
Bien samler honning	Løven æder kjød
The bee is gathering honey	The lion eats flesh
Katten fanger rotter	Jægeren skyder ænder
The cat catches rats	The hunter shoots ducks
Fader hugger tømmer	Moder strikker strømper
My father cuts timber	My mother knits stockings

Broder spiller bold
My brother plays ball

Søster spiller orgel
My sister plays the organ

Min¹⁾ ven læser aviser.
My friend is reading newspapers.

XVI.

Væggen er hvid
The wall is white

Klædet er hvidt
The cloth is white

Tavlen er sort
The slate is black

Kullet er sort
Coal is black

Himlen er blaa
The heavens are blue

Tøjet er blaat
The cloth is blue

Skyen er graa
The cloud is gray

Staalet er graat
Steel is gray

Søen er grøn
The sea is green

Græsset er grønt
The grass is green

Vognen er gul
The wagon is yellow

Hjulet er gul^t
The wheel is yellow

Solen er rød
The sun is red

Blodet er rødt
Blood is red

Graffen er brun
The coat is brown

Øjet er brunt
The eye is brown

1) The possessive pronouns *min* (my or mine), *din* (thy or thine), and *sin* (his, her or hers, its) agree with the noun which they limit, in gender and number, like adjectives.

XVII.

Pigen er glad	Barnet er glad
The girl is glad	The child is glad
Isen er glat	Gulvet er glat
The ice is smooth	The floor is smooth
Fisken er fersk	Kjødet er fersk
The fish is fresh	The meat is fresh
Staven er kroget	Benet er kroget
The stick is crooked	The bone (leg) is crooked
Gåsen er dum	Gjæssene er dumme
The goosē is foolish	The geese are foolish
Datteren er smuk	Døttrene er smukke
The daughter is handsome	The daughters are handsome
Natten er lang	Nætterne er lange
The night is long	The nights are long

XVIII.

Manden løber hurtigt,
The man runs fast,
Hunden løber hurtigst.
the dog runs fastest.

Skibet seiler langsomt,
The ship sails slow,
men Flaaden langsomst.
but the raft slowest.

Træ er haardt,
Wood is hard,
men Jern er haardest.
but iron is hardest.

Hesten løber hurtigere,
the horse runs faster,

Baaden langsommere,

the boat slower,

Bly er haardere,

lead is harder,

Denne Bog er stor,
This book is large,
men den der [hin] er størst.
denne er større,
this is larger,
but that one is largest.

Et æble er godt,
An apple is good,
men en Appelsin er bedst¹).
en Pære er bedre,
a pear is better,
but an orange is best.

Hans er lidet,
Hans is small,
Lars er mindst.
Peter er mindre,
Peter is smaller,
Lewis is smallest.

Den lille Karen er mindre end de andre smaa Børn.
The little Carrie is smaller than the other little children.

Hæd det onde.
Hate evil,
elst det gode.
love that which is good.

De onde og de gode lever sammen.
The bad (ones) and the good (ones) live together.

Bælg det bedste, undgaa det værste.
Choose the best, avoid the worst.

XVIII. The comparative degree of adjectives (and adverbs) is formed by adding *ere* to the positive degree, and the superlative degree by adding *est* to the positive degree. To avoid a too difficult pronunciation, the words *mere* (more) and *mest* (most) are used to denote the comparative and superlative degree, respectively. In a few adjectives these degrees are formed irregularly.

1) Before *st*, *d* is silent.

IXX.

Manden pløjede.	Gutten meiede.
The man was plowing.	The boy was mowing.
Pigen feiede.	Konen bagede.
The girl was sweeping.	The wife was baking.
Katten jagede.	Karlen ragede.
The cat was chasing.	The hired man was raking.
Vinden susede.	Bølgerne brusede.
The wind was howling.	The billows were seething.
Solen skinnede.	Stjernerne blinkede.
The sun was shining.	The stars were twinkling.
Løvet rystede.	Træerne knagede.
The leaves were trembling.	The trees were squeaking.
Tordenen bragede.	Lynet glimtede.
The thunder was clapping.	The lightning was flashing.
Manden tænkte.	Konen talte.
The man was thinking.	The wife was talking.
Begge reiste.	Ingen vendte hjem.
Both went away.	None returned home.
Alle blev sendte bort.	Pigen laante en hat.
All were sent away.	The girl borrowed a hat.
Søsteren laante hende den.	Han laante penge,
Her sister lent it to her.	He borrowed money,
men betal'te dem ikke tilba'ge. but did not repay it.	

XIX. The passed tense is formed (1) by adding *de* to the infinitive; (2) by adding *te* to the imperative, which is formed by dropping the final *e* of the infinitive; (3) irregularly.

xx.

Jeg skriver idag', jeg skrev igaar',
I write to-day, I wrote yesterday,

jeg skal skrive imor'gen.
I shall write to-morrow.

Han sover inat', han sov igaar=nat,
He is sleeping to-night, he slept last night,

og han vil nok sove imorgen-nat.
and he will undoubtedly sleep to-morrow night.

Du skal ikke stjæle.
Thou shalt not steal.

Skal du reise bort imorgen?
Will you go away to-morrow?

Bil du følge med mig?
Will you go with me?

Du skal, om du ikke vil.
You shall, even though you will not.

XXI

Fuglen flyver i luften.

The bird flies (or lives) in the air.

Fisken svømmer i vandet.

'The fish swims (or lives) in the water.'

Dyret gaar paa jorden.

The animal walks on the earth.

Mennesket bor i huse.

Man lives in houses.

Katten sover bag ovnen.

The cat sleeps behind the stove.

Hunden ligger under Bordet.
The dog lies under the table.

Bien flyver omkring fra blomst til blomst.
The bee flies around from flower to flower.

XXII.

En uge har syv dage, nemlig: Søndag, Mandag, Tirsdag, Onsdag, Torsdag, Fredag og Lørdag.

A week has seven days, namely, Sunday, Monday, Tuesday, Wednesday, Thursday, Friday and Saturday.

Et døgn har fire og tyve timer.

A day has twenty-four hours.

En time har sexti minutter, et minut sexti sekunder.

An hour has sixty minutes, a minute sixty seconds.

Et aar har to og feinti uger og en dag, eller tre hundrede fem og sexti dage.

A year has fifty-two weeks and a day, or three hundred sixty-five days.

Et skudaar har en dag mere.

A leap-year has one day more.

XXIII.

Alle Dyr har Hoved, Vandende, Øine, Ører, Næse, Mund, Hals, Ben eller Fødder og Hale.

All animals have head, forehead, eyes, ears, nose, mouth, neck, legs or feet, and tail.

De ser med Øinene, hører med Ørene, smager med Tungen, lugter med Næsen og føler med hele Legemet.

They see with the eyes, hear with the ears, taste with the tongue, smell with the nose, and feel with the whole body.

Syn, Lugt, Smag, Hørelse og Førelse kaldes¹⁾ de fem Sænser.

Sight, smell, taste, hearing, and feeling, are called the five senses.

1) The passive voice is generally formed by adding *s* to the infinitive.

XXIV.

Hesten er et nyttigt dyr.

The horse is a useful animal.

Man¹⁾ bruger den til at pløie og kjøre med og til at ride paa.

We use it to plow and drive with, and to ride on.

Koen giver²⁾ os melk.

The cow gives us milk.

Melken laves til smør og ost.

The milk is made into butter and cheese.

Faarets uld spindes til garn; deraf³⁾ væves tøi til varme klæder.

The sheep's wool is spun into yarn, from which is woven cloth for warm clothes.

Baade kokkjød og faarekjød er godt at spise; men svinets kjød og flæsk er ikke saa sund føde.

Both beef and mutton are good to eat; but the hog's meat or pork is not so wholesome a food.

Æg og fisk er sund føde.

Eggs and fish are wholesome food.

Vand er den sundeste drik.

Water is the most wholesome drink.

1) The indefinite pronoun *man* is used whenever an indefinite subject is required; in English a corresponding word is wanting, and *we, they, one, people*, or the passive voice, are used in its place.

2) Before *i* and *y*, *g* is pronounced as *j*; *giver* is generally abbreviated in pronunciation, sounding like English *year*.

3) The letter *f* is pronounced like *v* in *af* and its compounds.

XXV.

Der er fire Værstider: Vær, Sommer, Høst og Vinter.
There are four seasons: Spring, Summer, Autumn (Fall), and
Winter.

Om Væren saar Landmanden Hvede, Byg, Rye, Havre
og Mais, og planter Poteter og Grøntsager.

In the Spring the farmer sows wheat, barley, rye, oats, and
(Indian) corn, and plants potatoes and vegetables.

Om Sommeren slaar han sit¹⁾ Græs, skærer sit Korn og
indsamler sine Grøntsager.

In the Summer he mows his grass, reaps his grain, and gathers
his vegetables.

Om Høsten indsamler han sin Mais.

In the Fall he husks his corn.

Kornet maa først tærskes og derpaa males til Mel.

The grain must first be threshed and then ground into flour.

Det er af Mel man bager Brød.

It is from flour we bake bread.

Høsten er den behøge ligste Værstid.

Autumn is the most pleasant season.

A me ri fa ner ne falder den In di a ner-Sommer.

The Americans call it Indian-Summer.

Synes du om Vinteren?

Do you like the Winter?

1) The possessive pronoun *sin*, (*sit, sine*) agrees, like an adjective, with the noun which it limits, in gender and number; it is used instead of *his, her or hers, its* and *their or theirs*, when the antecedent is the subject of the same clause; otherwise *hans* (his), *hendes* (her or hers), and *dens* or *dets* (its) is used.

XXVI.

Landmanden dyrker jorden.

The farmer cultivates the soil.

Skrædderen syr klæder.

The tailor sews (makes) clothes.

Skomageren gjør sko.

The shoemaker makes shoes.

Tømmermanden og mureren bygger huse.

The carpenter and mason build houses.

Snedkeren gjør møbler.

The cabinet-maker makes furniture.

Bogtrykkeren trykker bøger.

The printer prints books.

Lægen helbreder sygdomme.

The physician heals diseases.

Hvad gjør sagføreren og præsten?

What does the lawyer or the minister do?

Hvad gjør børn og lærere?

What do children and teachers do?

Læreren lærer børnene, hvad de ønsker eller formaar' at lære.

The teacher teaches the children, what they wish or are able to learn.

Det er lettere at lære selv end at lære andre, men det er lettere at se andre arbeide end selv at arbeide.

It is easier to learn than to teach, but it is easier to see others work than to work ourselves.

XXVII.

Haakon var sex Aar gammel, da han begyndte at
 Haakon was six years old when he began to
 gaa paa Skole. Det var en flittig og flink liden
 go to school. He was a diligent and smart little
 Gut, og Læreren var meget tilfreds med ham.
 boy, and the teacher was very much pleased with him.

Da det blev Jul, skulde Haakon have Juletræ.
 When Christmas came, Haakon should have a Christmas-tree.

Hans Fader kjøbte da en pen Bogræsel til ham,
 His father therefore bought a nice book-knapsack for him,
 og den blev hængt paa Juletræet. Du kan nog
 and it was hung on the tree. You must
 vide Haakon blev glad, da han saa den pene
 understand that Haakon was glad, when he saw the nice
 Ræsel, og endnu mere glad blev han, da hans
 knapsack, and he was still more glad, when his
 Fader fortalte ham, at han havde fået den, fordi
 father told him, that he had got it, because
 han var en flittig og snil Gut. Du vilde vist
 he was a diligent and good boy. How would you
 også gjerne se en saadan pen Ting paa
 like to see such a nice thing on
 Juletræet dit til Jul?
 your Christman-tree?

XXVIII.

Vaaren er kommen. Det er grønt paa marken,
 Spring has come. It is getting green on the ground
 og der er mange blomster i haven. Fuglene
 and there are many flowers in the garden. The birds
 bygger redet til sine unger. Træerne har faaet
 are building nests for their young ones. The trees have got
 grønne blade. Solen skinner saa varmt.
 green leaves. The sun shines so warm.
 Smaagutterne leger ude i gaarden. De har
 The boys are playing in the yard. They have
 kastet sin yderfrakke. Smaapigerne gaar ud i
 thrown off their overcoats. The little girls are going out to
 skoven for at plukke blomster og binde kranse.
 the woods to gather flowers to make wreaths from.
 Se, der er en sommerfugl! Nogle blomster er
 Look, there is a butterfly! Some flowers are
 hvide, nogle er røde, nogle er gule, og nogle er
 white, some are red, some are yellow, and some are
 blaa. Se den pene hvide rose der!
 blue. Look at that nice white rose there!

XXIX.

Vi arbeider for at tjene Penge. Vi tjener Penge
 We work in order to earn money. We earn money
 for at kjøbe Føde og Klæder. Vi arbeider altsaa
 to buy food and clothes for. We work, then,
 for at kunne spise og klæde os, og vi spiser og ifører os
 that we may eat and clothe ourselves, and we eat and put on
 Klæder for at kunne leve. Den, som ikke arbeider, lever
 clothes that we may live. He who does not work, lives
 kun for at spise og klæde sig smukt. Dette er ikke, hvad
 only to eat and dress fine. This is not, what
 Mennesket blev skabt for. Gud sagde: S dit Ansigts Sved
 man was made for. God has said: By the sweat of thy brow
 skal du øde dit Brød! Den, som forbruger alt, hvad han
 shalt thou eat thy bread! He who spends all he
 tjener, figes at leve fra Haanden til Munden. Husk paa,
 makes, is said to live from hand to mouth. Remember,
 at du ikke altid vil kunne arbeide: du kan blive syg eller
 gammel; sammenspær dersor noget af, hvad du tjener; hvis
 old; save therefore something of what you earn; if
 du tjener lidet, forbrug mindre.
 you earn little, spend less.

(Følgende Samtaler og Ordsprogsamling er nærmest bestemt
 for ældre Personer, hvorfor ialtfald yngre Børn helst bør forbigaa
 samme, indtil de har gjennemgaaet hele Bogen).

Tredie Hæfdeling.

Samtaler og Ordspørg.

XXX.

Jeg ¹⁾ ønsker at kjøbe lidt legetøi.	I wish to buy some playthings (toys).
Hvad ønsker du, min lille?	What do you wish, little one?
Jeg ved ikke; lad mig se, hvad De ²⁾ har?	I don't know; let me see, what you have got?
Hvor meget koster denne dukke?	How much does this doll cost?
Fem-og-tyve cents.	Twenty-five cents.
Har de ingen billigere?	Have you none cheaper?
Her er en, som koster kun ti cents.	Here is one that costs only ten cents.
Den er for liden.	It is too small.
Jo større, jo dyrere.	The bigger, the more expensive.
Jeg har kun tyve cents.	I have only twenty cents.
Tag denne hjem, og bring mig fem cents, naar du kommer næste gang.	Take this home, and fetch me five cents, when you come [here] next time.
Tak skal De ha'; det vil jeg gjøre. Farvel!	Thanks! I shall do so. Good-bye.

1) *Jeg, mig, dig, sig*, are pronounced as if *eg* or *ig* were the diphthong *ei*.

2) In polite conversation the word *De* (pron. as if written *di*), *you*, is used instead of *du*, *thou*, in addressing a stranger or any one, with whom we are not entirely familiar; *du* is, however, always used in speaking to children.

XXXI.

Hvad handler De med?

Vi handler med Kolonialvarer, saasom: Sukker, Kaffe, Te, Specerier, tørrede Frugter, og saa videre; ligesaa Smør, Egg, Mel, Gryn, røget Fisk, hermetisk nedlagt Kjød, Fisk og Frugt, samt mange andre Ting.

Sælger De ikke Tøier?

Min Nabo, Hr.¹⁾ N., handler med Manufakturvarer, saasom Klæde og alle Slags Uldtøier, Kjøletøier af Uld, Silke og Bomuld, Broderier og alle Slags Smaakram.

Hvor kan jeg faa Støvler og Sko?

I Skobutikken ligeover Gaden.

What do you deal in?

We deal in groceries, such as, sugar, coffee, tea, spices, dried fruit, and so forth; also butter, eggs, flour, cracked grain, smoked fish, canned (tinned) meat, fish and fruit, together with many other things.

Have you got no cloth for sale?

My neighbor, Mr. N., deals in dry-goods, such as broad-cloth and all kinds of woollen cloth, dress-goods of wool, silk, and cotton, embroideries, and all kinds of notions.

Where can I get boots and shoes?

In the shoe-store just across the street.

1) Hr. is pronounced as if written *her* (short *e*). It is used in polite conversation very much as *Mr.* in English; but *Mr.* is generally used in its place in this country.

XXXII.

Vakkert veir idag.

Ja, meget vakkert paa denne tid af aaret.

Det regnede lidt igaar-aftes.

Ja, og i løbet af natten sneede det lidt, men nu er det klart og mildt.

Jeg formoder vinden har dreiet sig til syd.

Det har været alslags vind inden et døgn.

Igaar-morges blæste en kold nord vind, ved middag blæste det fra øst, ved aftens tid var det stille, og nu er vinden fra syd eller sydvest.

Dette forklarer jo ogsaa de pludselige temperatur-forandringer.

Fine weather to-day.

Yes, very fine for this season of the year.

It rained a little last night.

Yes, and during the night it snowed a little, but it is now clear and mild.

I suppose the wind has veered around to the south.

It has been all kinds of wind within twenty-four hours.

Yesterday morning a cold north wind was blowing, at noon it was blowing from east, by evening it was calm, and now the wind is from south or south-west.

But then, this explains the sudden changes in temperature.

XXXIII.

Goddag, Hr. N. Kan De
sige mig, hvor langt det er
til X?

Det er sex Mil.

Hvor kan man faa leie
Hest og Vogn?

I Leiestalden der hørte?

Hvormeget forlanger man
for Hest og Vogn her?

En Dollar Timen.

Hvor lang Tid behøves
for at kjøre frem og tilbage?

Veien er nu god, og De
kan kjøre frem og tilbage i
tre Timer.

Da jeg har en Del For-
retninger at udføre derhørte,
skulde jeg ønske at faa leie
en Hest for hele Dagen.

De kan vistnok faa beholde
Hesten hele Dagen for fem
Dollars.

How do you do, Mr. N.
Can you tell me how far
it is to X?

Six miles.

Where can I hire a horse
and wagon (buggy)?

At the livery stable over
there.

How much do they ask
for a horse and buggy here?

A dollar an hour.

How long does it take
to drive to and fro?

The road is now in good
condition, and you can get
there and back in three
hours.

As I have some business
to attend to over there, I
should like to hire a horse
for the whole day.

You may probably get
the horse for the whole
day for five dollars.

XXXIV.

Hvilke transportsations'-midler gives der i Norge?

De samme som i andre civiliserede lande, saasom dampskibe, jernbaner, sporveie i Christiania, samt hesteskyds og baadskyds i de fleste dele af landet.

Hvorledes reiser man med hesteskyds?

Sædvanlig med en hest og en to-hjuls vogn, der kaldes kariol; men vil man besøge afsides - liggende dele af landet, hvor der ikke gives vognveie, eller fjeld-egne, maa man reise tilhest.

Hvor meget koster skyds med saadant kjøretøi?

Omtrent en halv dollar for en Norsk mil, der udgjør næsten syv Engelske mile.

What are the means of transportation in Norway?

The same as in other civilized countries, such as, steamboats, rail-roads, tram-ways (street-cars) in Christiania, and transportation by horses or boats in most parts of the country.

How is transportation by horses?

Commonly by one horse and a two-wheeled vehicle, called a cariole, but if one wants to visit out-of-way places, where there are no carriage roads, or mountain regions, he has to travel on horseback.

How much does traveling with such a vehicle cost?

About half a dollar a Norwegian mile, which is nearly seven English miles long.

XXXV.

I hvilke Dele af Norge
benyt'tes Baadskyds?

Langs Søkysten, naar
man vil besøge Steder, der
ikke anløbes af Dampsti-
bene.

Hvormeget kostet saadan
Baadskyds?

I Forhold til Baadens
Størrelse og det Aantal
Skydskarle man ønsker.

Er der ingen Fare for-
bun'den med at reise med
Baad?

Saa godt som den eneste
Fare er Faren for at fuld-
jeile; og derfor er øvede
Søfolk ikke meget udsatte.

Men at reise i en aaben
Baad kan ikke være meget
beha'geligt.

Det er behageligt nok i
vakkert Veir om Somme-
ren.

In what parts of Nor-
way is conveyance by boats
in use?

Along the coast, when
one desires to visit places
not reached by steam-
boats.

How much does such
transportation cost?

According to the size of
the boat and the number
of men one employs.

Isn't there some danger
in traveling by boat.

Almost the only danger
is that of capsizing, and
experienced sea men are
not much exposed to this
danger.

But to travel in an open
boat must not be very
pleasant.

Pleasant enough in fine
weather during the Sum-
mer.

XXXVI.

Hvor kan man erholde udførligere oplysninger om Norge — dets transports - midler, geografi', næringsveie, befolk'ning, histo'rie o. s. v.?

Bladet "Norges Kommunikationer" indeholder udførlige oplysninger om transports - midlerne; udførlige "Veivisere" i det Engelske sprog faaes næsten hosenhverboghandler; ligesaa et stort antal mere eller mindre udførlige karter, geografier, statistiske opga'ver, historier osv.

Den, som ønsker at gjøre sig bekjendt' med folkets sæder og skikke, bør læse Eilert Sundts skrifter; de faaes i boghandelen og findes i næsten enhver' bog-samling i landet.

Where is more complete information of Norway to be had — of its means of travel, geography, resources, population, history etc.?

The periodical, "Norges Kommunikationer," contains full information on the means of travel; complete guide-books in the English language may be had at almost every book-store; also a large number of more or less complete maps, geographies, statistical information, histories etc.

Those desiring to acquaint themselves with the habits and customs of the people, should read Eilert Sundt's writings, which may be had at book-stores, and are found in almost every library in the country.

XXXVII.

Ordsprog er floden af en nations tænkning.

Modgang er en stige, der fører til himmelen.

Handlinger er frugten, ord er kun bladene.

Daarer knytter knuder, og vismænd løser dem.

Den, som er ærlig, er vis.

Fornær'meren tilgi'ver aldrig.

Tæl ikke dine kyllinger, førend de er klækkede.

At glemme en fornær'melse er den bedste hævn.

Taalmo'dighed er plaster for alle saar.

Den fagreste rose falmer tilsidst'.

To katte og en mus, to koner i et hus, to hunde og et ben: forli'ges aldrig.

Proverbs are the cream of a nation's thought.

Crosses are ladders that lead to Heaven.

Deeds are fruits, words are but leaves.

Fools tie knots, and wise men loose them.

He is wise that is honest.

The offender never pardons.

Count not your chickens before they are hatched.

To forget a wrong is the best revenge.

Patience is a plaster for all sores.

The fairest rose at last is withered.

Two cats and a mouse, two wives in one house, two dogs and a bone, never agree in one.

XXXVII. In the following collection of proverbs, those which are found in both languages, are printed without change, although they may differ somewhat in form. Proverbs in the one language having no corresponding proverb in the other, have been translated as literally as possible. A great many proverbs are here, for the first time, rendered into Norwegian-Danish from some Norwegian dialect.

XXXVIII.

At le i Sfjægget.	To laugh in one's sleeve.
At betale en med hans egen Mynt.	To pay one in his own coin.
At sjære Remmer af Anden-Mands Hud.	To cut long thongs of an other man's leather.
At spare paa Skillingen og lade Daleren gaa.	Penny-wise and pound-foolish.
At affie Myggen og svælge Kame'len.	To strain at the gnat, and swallow the camel.
Bedre sent end aldrig.	Better late than never.
Efter Regn kommer Sol-skin.	After rain comes fair weather.
En Skilling sparet er en Skilling vundet.	A penny saved is a penny earned.
Den faar først malet, som først kommer til Møllen.	First come, first served.
Efter Storm kommer Stille.	After a storm comes a calm.
Det er for sent at laaſe Fjøſet; naar Koen er ſtjaalen.	It is too late to lock the stable when the cow is stolen.
Den ved bedſt, hvor Skoen trykker, ſom har den paa.	The wearer knows best where the shoe pinches.
Den, ſom ikke ſparer Skillingen, faar aldrig Daleren.	Who will not keep a penny, ſhall never have many.
Man maa ſmede, me'ns Jernet er varmt.	Strike while the iron is hot.

XXXIX.

Den Blinde kan ikke be-
døm'me Farverne.

Ingen er saa blind, som
den, der ikke vil se.

Brændt Barn er rød
Ilden.

I Mørke er alle Katter
graa.

Tomme Tønder huldre
mest.

Naar Enden er god, er
Altig godt.

Af to Ønder vælg det
mindste.

Alt er ikke Guld, som
glimrer.

Koen ø'r, me'n s Græsset
gror.

Af Hjertets Overflødighed
taler Mund'en.

En Sko passer ikke til alle
Fødder.

Tanken er toldfri.

Det er lettere sagt end
gjort.

Vel begyndt' er halvt
fuldendt'.

Blind men can judge no
colors.

None is so blind as he
that will not see.

A burnt child dreads
the fire.

All cats are gray in
darkness.

Empty vessels make the
greatest noise.

All's well that ends
well.

Of two evils, choose the
least.

All is not gold that
glitters.

While the grass grows,
the steed starves.

What the heart thinketh,
the tongue speaketh.

All feet tread not in
one shoe.

Thinking pays no toll.

'Tis sooner said than
done.

Well begun is half
done.

XL.

Man lærer, saa længe man lever.

Det, som alle skal gjøre, bli'r helst ugiort.

Gjør mod andre, som du vil, at andre skal gjøre mod dig.

Han er armest, som aldrig er fornøjet.

To Par Dine ser mer end et Par.

Hvor Næsset er, forsamles ogsaa Ørnene.

Naar en Blind leder en Blind, falder de begge i Graven.

Dyden gaar ikke altid i Arv.

Et halvt Egg er bedre end det tomme Skål.

Engen er Ågerens Møder.

Der er Fald mellem Næse og Mund.

At finde og skjule er ei bedre end at stjæle.

Smaa Folk staar opreist, hvor store Folk maa bøie sig.

We learn as long as we live.

Everybody's business is nobody's business.

Do unto others as you would have other do unto you.

He is poorest who is never contented.

Two pairs of eyes sees more than one pair.

Where the prey is the hawks will gather.

When a blind leads a blind both may fall into the ditch.

Virtue is not always inheritable.

Half an egg is better than the empty shell.

The grass-field is the mother of the grain-field.

There's many a slip between the cup and the lip.

To find and conceal is no better than to steal.

Small persons stand erect where tall persons must bend.

XLI.

Døden er vis, men timen
er uvis.

Giv saa idag, at du kan
give imorgen.

Den, som giver, til han
tigger, skal slaaes, til han
ligger.

Den, som gjør mest,
skryder mindst.

Gjør du dit, saa gjør
Vor-herre sit.

Gjør, hvad du skal, og
lad komme, hvad som vil.

En liden gnist kan tænde
en stor ild.

Den, som graver en grøft
for andre, falder ofte selv i
den.

Den græder ikke efter
guld, som aldrig guld har
ejet.

Elsk din grande, men
lad grinden stande (staa).

Jo mere hast, jo flere
hindringer.

Den, som har hest, faar
altid sadel.

Himmelnen er blaa, om
ikke den blinde ser
det.

Death is certain, but the
hour is uncertain.

Give so to-day, that you
may give to-morrow.

Who gives till he begs,
shall be flogged till he begs
(lies down).

Who does the most,
boasts the least.

Help yourself, then God
will help you.

Do what you ought, let
come what may.

A little spark may cause
a great fire.

Who digs a ditch for
others, often falls into it
himself.

He weeps not for gold
who never possessed
it.

Love thy neighbor, but
pull not down thy hedge.

More haste, worse
speed.

He who has a horse, will
always get a saddle.

The heavens are blue,
though the blind do not
see it.

XLII.

Den hjælper to Gange,
som hjælper i Nøden.

Ingen kan hjælpe den,
som ikke vil hjælpe sig selv.

Det er en stor Kunſt at
hjælpe sig med lidet.

Den, som ikke leder, kan
ikke finde; den, som ikke
vover, kan ikke vinde.

Man tror ikke Løgneren
mere end en Gang.

Lyffen er som Kvinden:
den liker ofte Narren mest.

Søde Ord fylder ikke en
tom Mave.

Hvor Magten har Ret,
har Retten ingen Magt.

Naar Nøden er størst, er
Hjælpen nærmest.

Det er bedre at sige Nei
end at narre Folk.

Den, som skal gjøre alle
tilgavns, faar nok at gjøre.

Rigdommen kan man
dølge, men Armoden ikke.

Erfaring er den bedste
Lærermester, men ogsaa den
dyreste.

He helps twice who
helps first (or in need).

None can help him, who
helps not himself.

It is a great art to get
along with little.

Who doesn't seek, can't
find; who doesn't dare,
can't win.

One does not believe the
liar more than once.

Luck, like women, loves
often the fool most.

Fine words do not fill
an empty stomach.

When might is right,
right has no might.

When necessity is greatest,
help is nearest.

It is better to say no,
than to disappoint people.

He who shall please all,
will have enough to do.

Wealth may be concealed,
but poverty not.

Experience is the best
teacher, but also the most
expensive.

Stjerde Hæfde ling.

Łæfestyffer.

XLIII.

heder - called, is (your) name.	maaske' - perhaps.
navn - name.	forsøgt' - tried.
bog sta ver ne - the letters.	undres over - wonder at.
at stave - to spell.	kjed - tired.
ogsaa - also, too.	deraf' - of it.
lidt - a little.	i stedet for - in place of.
synes om - like.	udtaler - pronounce.
morsomt - interesting.	beteg'ner - denotes.
	i tankerne - in the thoughts.

Samtale mellem Barn og Lærer.

Læreren. — Hvad heder du?

Barnet. — Jeg heder Peter.

L. — Hvad mere heder du?

B. — Jeg heder ikke mere.

L. — Hvad heder din fader?

B. — Han heder Hans.

L. — Har han ikke flere navne.

B. — Jo, han heder Hans Framnes.

L. — Du heder altsaa Peter Framnes. Har du før været paa skole?

B. — Nei, det har jeg ikke.

L. — Hvor gammel er du?

B. — Jeg er kun seks aar gammel.

L. — Kan du læse noget?

B. — Nei, jeg har kun lært bogstaverne.

L. — Du har vel ogsaa lært at stave lidt?

B. — Jeg synes ikke om at stave.

L. — Det er just ikke meget morsomt; men du har maaske forsøgt at stave *babebi* eller *as es ys*, og da undres jeg ikke over, at du er bleven kjed deraf.

B. — Hvad skal jeg da stave?

L. — Du skal stave ord, for ord staar istedet for ting; og naar du udtaler et ord, ser og hører du ikke blot ordet, men du ser tingen, som ordet betegner—ikke med øinene, men i tankerne.

XLIV.

lære — learn.

ved — know.

For tæl'lin gør — stories.

fortæl' — tell.

I, eder — you.

vent — wait.

baade — both.

paa samme Tid — at the same time.

selv — even.

hvis — if.

tænker paa — think of.

frogede — crooked.

skjønner — understand.

væfre — nice.

rigtig — correct, right.

behøver ikke — need not.

skynde — hurry.

næste — next.

hver, hvært — every.

bli'r, bliver — becomes.

Samtale mellem Barn og Lærer.

Læreren. — Hvorfor vil du lære at læse?

Barnet. — Det ved jeg ikke.

L. — Synes du om morsomme Fortællinger?

B. — O ja, fortæl os en morsom Fortælling.

L. — Vent! Jeg har ikke ofte Tid til at sidde og fortælle eder Fortællinger; men her er en Bog, som **I** baade

kan lære at læse af og paa samme Tid høre mange morsomme Fortællinger af. Selv at stave er morjømt, hvis I ikke tænker paa de frogede Bogstaver, men paa den Ting, som hvert Ord betegner.

B. — Ja, nu synner jeg; naar jeg staver **H e s t**, skal jeg ikke tænke paa det frogede **H** eller det lille **e**, men paa vor vakte **Hest**, som jeg synes saa godt om.

L. — Rigtig! Og I behøver ikke at skynde eder med at stave det næste Ord, men tænke paa hvad I har set eller hørt om hver Ting. Hvert Ord bli'r da en lidet Fortælling.

XLV.

na tur'lig vis - of course.

bringe - make.

hvorfor - why.

legetöi-solda'ter - toy-soldiers.

fordi' - because.

frem og tilba'ge - to and fro.

tung - hard, heavy.

lysten til - desire for.

netop - exactly.

moro - fun.

an stren'gen de - harder, exact-

natur'lig - natural.

sved af - sweat from. [ing. mad lys ten - the appetite.

bold - ball.

kun - only.

vugge - rock.

tilfreds'til les - satisfied.

ikke sandt - not true, do you? paa rette maade - in the right

kjedelig - tiresome, tedious. de fleste - most. [way.

vist gjerne - gladly.

saadanne - such.

derved - thereby.

opmuntre - encourage.

Samtale mellem Barn og Lærer.

Læreren. — Du synes vel bedre om at lege end at arbeide?

Barnet. — Ja, naturligvis.

L. — Hvorfor?

B. — Fordi det er morsomt at lege, men tungt at arbeide.

L. — Ikke netop det; det er ofte mere anstrengende at lege; du bli'r sved af at spille bold, men ikke af at vugge barnet, ikke sandt?

B. — Ak, hvor kjedelig det er at vugge.

L. — Men du vilde vist gjerne vugge, hvis du derved kunde bringe en del legetøi-soldater til at gaa frem og tilbage eller nogle dukker eller faar til at danser?

B. — Ja, vilde ikke det være morsomt!

L. — Hos børnene er lysten til moro lige naturlig som madlysten; kun maa den tilfredsstilles paa rette maade. De fleste børn synes om morsomme fortællinger; vi vil derfor fortælle dem saadan og opmuntre dem til at lære at læse, for at bogen kan træde i fortællerens sted.

XLVI.

lige — just as.

bestaa'r — consists.

lytte — listen.

en hel Del — a good deal of.

vilde du vel — then I suppose you

falder let — comes easy.

Del — part. [would.

lægge Mærke til — observe.

give Agt — observe.

tænke derpaa' — think of it.

Ud se en de — appearance, shape.

som — like.

før at kunne — in order to; that

naar — when.

you may be able to.

lære rige — instructive.

aldrig — never.

saa vel som — as well as.

det er vel derfor jeg har syntes,

at det er saa — I suppose it is

for that reason I have found

it so.

Samtale mellem Barn og Lærer.

Læreren. — Hvis det var lige morsomt at lære at læse som at lytte til en Fortælling, vilde du vel synes derom?

Barnet. — Ja, naturligvis.

L. — Den morsomme Del af Læsningen er at tænke paa, hvad du læser; den kjedelige Del er at give Agt paa Bogstavernes Udseende for at kunne stave eller udtales hvert Ord.

B. — Jeg har aldrig lært at tænke paa, hvad jeg har stavet eller læst; det er vel derfor jeg har syntes, at det er saa kjedelig.

L. — Rigtig; al Leg bestaar af en hel Del Arbeide; men du tænker kun paa den morsomme Del af Legen, og derfor falder den anden Del — Arbeidet — let. Hvis du nu vil lægge Mærke til, hvad du læser om, og tænke derpaa, vil du finde det morsomt som en Leg. Du vil lære at læse, før du ved af det, og naar du har læst alle morsomme Stykker i denne Bog, kan du læse andre Bøger — lærerige saavel som morsomme.

Bemærkning. — De fleste af følgende Læsestykker er oversatte eller omstrevne fra Engelsk — nogle saa fra Tysk —, og en Del er tagne fra "Norsk Læsebog" af Eriksen og Paulsen.

Guds frygt ene kan os give
Rene Glæder, me'ns vi leve.
Guds frygt ene giver Trøst,
Naar fra Livet vi bli'r løst.

XLVII.

van ske lig - difficult.	paalagt dig - told you to do.
arbeide - task, work, labor.	paany' - again.
tegne - draw.	færdig - ready, have done it.
gren - branch.	pen (long e) - nice.
ro sen træ - rosebush.	føle sig godt tilmo'de - feel well.
formaar' - able to do.	sætte os istand' - enable us.
forsøgt' - tried.	end - still.
flere - several.	vanskeligere - more difficult.
gange - times.	husk paa - remember.
ligner - resembles, is like.	kräver - demands.
mo del'len - the pattern.	tænkning - thought.
	værd - worth.

Det vanskelige Arbeide.

Norman.—Fader, min lærer vil, at jeg skal tegne en gren af et rosentræ med en rose paa, men jeg kan ikke gjøre det.

Faderen.—Min søn, jeg tror ikke læreren vilde have dig til at gjøre noget, som du ikke formaar.

Norman.—Jeg har forsøgt flere gange, men min tegning ligner slet ikke modellen. Vil ikke du tegne den for mig?

Faderen.—Tror du det vilde være ret af *mig* at tegne, hvad din lærer har paalagt *dig*?

Norman.—Nei; men jeg kan aldrig tegne en rose lig modellen; jeg ved jeg kan ikke.

Faderen.—Forsøg paany, og du vil maaske finde det lettere, end du tror. Gjør endnu et forsøg, og lad mig se tegningen.

Norman.—Fader, *jeg er færdig!* Tegningen er nu næsten saa pen som modellen.

Faderen.—Ja, du har tegnet den meget godt; og føler du dig ikke nu meget bedre tilmode, end om jeg havde tegnet den for dig?

Norman.—Jo, og jeg tror jeg kan tegne en endnu penere rose end denne.

Faderen.—Ja; hvert arbeide, vi selv udfører, sætter os i stand til at udføre end vanskeligere arbeider. Og husk paa, at hvad der ikke kræver *tid, tænkning og arbeide*, er lidet værd.

XLVIII.

sandfærdig — truthful.
i Veiret — in the air.

netop — just.
Snor — cord.

Gjerde — fence.

Kam me ra ter — companions.

forsøg'te — tried.

heldig — lucky.

Graaden — the weeping.

Vis — way.

Pen ge sty ke — piece of money.

Banf — licking.

udbrød — exclaimed.

Den sandfærdige Gut.

Medens en Gut legede med at kaste en Skilling i Veiret, faldt den over et højt Gjerde ned i en Have. Han forsøgte at klatre over Gjerdet, men kunde ikke, og satte sig derpaa ned og græd.

Da Havens Gier hørte Graaden, saa han ud over Gjerdet og spurgte Gutten, hvorfor han græd. "Jeg har tabt et Pengestykke," sagde han, "som jeg fik af en Mand, fordi jeg tog hans Kat fra nogle Gutter, som forsøgte at dræbe den."

Manden tog et stort Pengestykke op af Lommen og spurgte Gutten: "Er dette det Pengestykke, som du miste-

de?" "Nei," sagde Gutten, der aldrig pleiede at lyve, "den Penge jeg tabte var ikke af Guld."

"Var det denne da?" spurgte Manden, og viste ham et Halvdalerstykke. "Nei, min Herre," sagde Gutten, "det var ikke en Sølvpenge." "Er det denne?" spurgte Manden, idet han viste ham den tabte Penge.

"Aa, ja!" raabte Gutten, "det er netop min Skilling. Jeg kjender den paa Hullet i den, for jeg tænkte at stikke en Snor gjennem Hullet og hænge Skillingen om min Søsters Hals."

Manden sagde: "Du er en saadan snil Gut, at jeg vil give dig denne Sølvdaler saa vel som din egen Penge." Gutten takkede Manden og løb hen og fortalte sine Kammerater, hvor heldig han havde været.

En anden Gut, som hørte dette, tænkte, at ogsaa han kunde faa en Halvdaler paa samme Vis. Han løb hen til Haven, kastede en Skilling over Gjerdet og satte sig ned og græd meget høit.

Manden kom strax og spurgte, hvad han græd for. "Jeg tabte nogle Penge, som min Fader sendte mig at kjøbe Brød for, og nu vil jeg faa Bank, naar jeg kommer hjem."

"Er dette en af de Penge du tabte?" spurgte Manden, idet han viste ham et Guldstykke. "Ja, det er netop mit Guldstykke," udbrød Gutten. "Aa nei," sagde Manden; "se her er din Skilling; tag den og kom ikke her mere, du lille Løgner."

Børn bør erindre, at de bliver ældre for hver dag, og hvis de har slemme vaner, bliver ogsaa de ældre, og jo ældre begge bliver, jo vanskeligere er de at skille ad.

XLIX.

ræv - fox.

saa ud til - looked as if.

sten-væg - stone wall.

skyndte sig - hurried.

derhen' - towards it.

i hælene paa - in its heels.

afsted' - away.

blev af - became of.

En Rævhistorie.

Nogle hunde jagede en gang en ræv. De kom den meget nær, og det saa ud til, at de vilde naa den. Men hvad gjør ræven? Ikke langt borte var en stenvæg, og ræven skyndte sig derhen, saa hurtig den kunde. Men hundene kom den nærmere og nærmere, og da ræven naaede væggen, var hundene i hælene paa den. Ræven gjorde et sprang, hoppede over væggen og lagde sig ned tæt ved den. Hundene var i saadan hast, at de løb baade over væggen og ræven, og løb lige afsted uden at se, hvor det blev af ræven.

L.

graadigt - greedy.

begjær'ligt - covetous.

tilfreds' - contented.

Dam - pond.

Speil - mirror, looking-glas.

Øie blif - moment.

Styggen - shadow.

oprørt - stirred up.

forsvandt' - disappeared.

kom til - arrived at.

lig ne de - looked like.

deri' - into it.

fir re de - stared.

slap - let go.

Hunden og Styggen.

Der var en Gang en Hund, som var et meget graadigt og begjærligt Dyr, og var aldrig tilfreds med, hvad den havde, men vilde altid have mere. En Gang kom den løbende med et godt Stykke Kjød i Munden, da den kom til en Dam. Bandet var meget klart og lignede et Speil

i Solskinnet, og da Hunden saa ned deri, saa den sin egen Skygge affspeilet — en stor Hund med et Stykke Æjød i Munden. Hunden stirrede et Øieblik paa Æjødstykket, der syntes en god Del større end det den selv havde, og den gjorde et Sprang for at grieve det, men slap i samme Øieblik sit eget, der faldt i Vandet. Nu blev Vandet oprørt, og Skyggen forsvandt, men det værste var, at dens eget Æjødstykke var ogsaa forsvunden.

LI.

sol op gang — sunrise.

skabt — made.

bakke — hill.

sky er ne — the clouds.

træ top pe ne — the tops of the

igjen' — again.

[trees.]

Solopgang.

Kom, lad os gaa og se solens opgang. Fra toppen af hin bakke kan vi se solen skinne paa vandet. Hvor røde og skinnende skyerne er!

Kan du sige mig, hvor solen gaar op? Ja, den gaar op i øst og gaar ned i vest. Kan du høre fuglene synge i trætoppene? Hvor glade de er over at se solen igjen efter den lange, mørke nat! Ogsaa vi er glade, ikke sandt? Solen giver os lys og varme, og vi kunde ikke leve uden den.

Gud har skabt solen til at skinne om dagen og maanen og stjernerne til at skinne om natten.

Jo mere man øser af sandhedens kilde,

Jo klarere synes dens vand at fremvælde.

LII.

fandt for godt - pleased her.
 Tilladel se - permission.
 Suk ker tøi - candy.
 Klat re de - climbed.
 Stige - ladder.
 forbudt' - prohibited.

Støi - noise.
 fremmed - strange.
 svimmel - dizzy.
 baglæns - backwards.
 slaa ihjel' - kill.
 komme sig - get better or well.

Vilhelms Fortælling.

En Dag, da Vilhelm havde læst i sin nye Bog, bad hans Moder ham om at fortælle hende, hvad han havde læst. Vilhelm fortalte da:

Jeg læste om en liden Pige, som en Dag bad sin Moder om at faa gjøre, hvad hun fandt for godt den Dag.

Moderen gav hende Tilladelse dertil. Hun begyndte med at skære sit eget Brød, men lod Kniven glide og skar sin Finger.

Derpaa spiste hun saa meget Sukkertøi, at hun blev svg. Siden tog hun sin bedste Kjole paa og gik ud i Gaarden, hvor hun rev den i Stykker.

Senere klatrede hun op i en Stige, som hendes Moder havde forbudt hende at klatre i. Da hun var højt oppe, hørte hun Støi i Gaarden og saa ned. Det var Hunden, som løb efter en fremmed Kæt. Ved at se ned blev Pigen svimmel i Hovedet og faldt baglæns til Jorden.

Hun slog sig ikke ihjel, men blev flemt forslaaet. Da hun kom sig igjen, bad hun aldrig mere om at faa gjøre, hvad hun selv vilde.

Hvor du end er, og hvad du end gjør,
 Du sandhed og ærlighed glemme ei bør.

LIII.

for vil'de de - lost.	frygtede for - were afraid that.
skoven - the woods.	lede efter - look for.
begav' sig paa hjemveien -	søgte - searched.
started to go home.	nabo'erne - the neighbors.
tumlede om - rambled around.	gevær' - gun.
tørrede Taarerne - wiped the	skud - report of a gun.
tears.	omfavne - embrace, clasp in their arms.

De forvildede Børn.

Moder, sagde Henrik, vil du være saa snil at fortælle Laura og mig en historie?

Ja, sagde moderen, hvis I vil tage eders smaa stole og sidde ganske stille. Jeg vil fortælle eder om to børn, som forvildede sig i skoven.

En dag gik en liden gut og en liden pige, om-trent saa gamle som du og Laura, til skoven for at plukke bær. Da de havde fyldt sine kurve med bær, begav de sig paa hjemveien.

De tumlede om i skoven, indtil de ikke længere vidste, hvilken vei de skulde gaa. Laura rev sin kjole i stykker og spildte sine bær og satte sig ned at græde.

Henrik tørrede taarerne af hendes kinder og bad hende ikke at græde, og gav hende halvdelen af sine egne bær.

Natten kom, og børnene havde ingen aftensmad og ingen seng at ligge i. De spiste Henriks bær og lagde sig ved siden af et stort træ; men de kunde ikke sove. De frygtede for, at et eller andet vildt dyr vilde dræbe dem, saa de aldrig mere vilde se sin fader og moder.

Da børnene ikke kom hjem, naar det blev mørkt, gik deres fader og moder for at lede efter dem. De søgerede længe i skoven og raabte høit, men fik intet svar. Derpaa gik de til naboerne, som begav sig til skoven sammen med dem med lygter, geværer og hunde.

De søgerede næsten hele natten uden at finde dem. Men henimod morgen hørtes et skud, der var signalet paa, at hørnene var fundne. Snart kom en mand ud af skoven med pige paa ryggen og gutten ved sin haand. Hvor glade blev ikke forældrene, da de atter kunde omfavne sine børn!

LIV.

Papegøi - parrot.	leve'rer mig det tilba'ge - hand-ing it back.
Æusine - cousin.	ganske rigtig - all right.
na tur'lig vis - of course.	underlig - strange.
Urr - watch.	vild Tilstand - wild state.
Ælø're ne - her claws.	gjentaget - repeated.
Tal sfi ben - the face.	undertiden - sometimes.
meget alvor'ligt - in a most grave manner.	skjelmst - cunningly.
af og til - every now and then.	

P a p e g ø i e n .

“Fortæl os lidt om din Papegøi, Æusine Sofie,” sagde Lotte. “Æjender den dig?”

“Æjender mig? Naturligvis!” sagde Sofie. “Naar den hører mig komme, om jeg er nok saa langt borte, fri-ger den: Sofie Ø! Det er, hvad den falder mig. Den fjender ikke mig alene, men hele Familjen og falder hver med sit rette Navn. Den figer: hvad er Ælokken? og naar jeg leverer den mit Urr, holder den det i Ælørene og betrag-

ter Talsiven meget alvorlig og siger, idet den leverer mig det tilbage: ganske rigtig!"

"Hvor underlig det maa være at høre Papegøierne tale sammen, medens de flyver omkring i Skoven," sagde Lotte; "og hvis vi hørte dem uden at se dem, kunde vi tro, de var Mennesker."

"Nei da," svarede Lottes Moder, "Papegøier taler ikke et Ord, som de ikke har hørt gjentage mange Gange."

"Tror du din Papegøi vilde falde mig Lotte, hvis den kendte mig?" spurgte Lotte.

"Ja, det er jeg vis paa. Undertiden pleier min Hund Frisk at staa paa Bagbene foran Fru Polly, medens den sidder i sin Ring, og beder den om Mad. Polly giver den aldrig noget, men ser sjællest paa den af og til og skriger: Frisk! Frisk!"

LV.

liv - life.	glæde - cheer.
død - death, dead.	holdt af - loved.
dö - die.	borte - away.
from - pions.	lig klæde - shroud.
elsk værd'ig - loveable.	traadte ind - entered.
var hjertelig hengiven - loved cordially.	kammeret - the chamber, bed- room.
ikke mindre - no less.	i afstand - at a distance.
plud se lig - suddenly.	bryst - chest, breast.
be kym'ret - anxious, sorry.	glæde sig dero'ver - enjoy them.
paa grund af - on account of.	især' - especially.
smerter - suffering.	sover nok - sleeps indeed.
faldt ham ikke ind - did not occur to him.	ind hyllede - tucked.
tilsengs' - abed.	skjulte - concealed.

fuld af smerte - suffering with pain. for un'dre de sig wondered at it. dero'ver -

Liv og Död.

Den lille Dora var en from og elskværdig pige. Alle, som kjendte hende, elskede hende, dog mest hendes lille broder Edvard, og hun var ham ikke mindre hjertelig hengiven. Pludselig blev Dora syg, og Edvard var meget bekymret paa grund af hendes smerter; thi det faldt ham ikke ind, at hun kunde dø, da han aldrig havde set en død og vidste derfor ikke, hvad død og liv var.

Medens nu Dora laa tilsegs fuld af smerte, tænkte Edvard paa, hvad der kunde glæde hende, og gik derpaa ud paa marken for at plukke blomster til hende; thi han vidste, at hun holdt meget af blomster.

Men medens han var borte, døde Dora, og man lagde et hvidt ligklæde over hende. Da traadte Edvard ind i kammeret, hvor hun laa. Han holdt i afstand blomsterne op, men hun saa dem ikke. Da raabte han: Se, Dora, hvad jeg bringer dig! Men hun hørte det ikke.

Nu traadte Edvard nærmere og saa paa søsteren og sagde: Hun sover! Jeg vil lægge blomsterne paa hendes bryst, saa at hun kan glæde sig derover, naar hun vaagner. Da vil hun sige: Det har broder Edvard gjort. Dette gjorde han stille og lo ved sig selv.

Derpaa gik han til moderen og sagde: Jeg har plukket blomster til Dora — saadanne, som hun især synes om. Men hun sover. Derfor har jeg lagt

blomsterne paa hendes bryst, for at hun kan glæde sig derover, naar hun vaagner.

Men moderen græd og sagde: Ja, hun sover nok, men vaagner ikke mere. Da svarede Edvard: Naar hun sover, hvorfor skulde hun da ikke vaagne? Moderen kunde ikke svare ham. Hun tildækkede sit hoved og skjulte sine taarer. Men gutten forundrede sig derover og sagde: Moder, hvorfor græder du?

LVI.

flog, kundskabs-rig - wise.	Lege - lesson.
førend - before.	burde - ought.
besti'ge - ascend, go up.	thi om man end ikke strax - for even if you do not yet.
falde dig ind - occur to you.	Nytte - use.
Skridt - step.	senere - later.
endelig - at last.	Stenhus - stone-house.
saaledes - thus.	skal bygges - is to be built.
bære sig ad - do.	Stenbrud - quarry.
Kund ska bens Bjerg - the mount of knowledge.	tilhugge - hew into proper shape.
regne - figure.	opført - built.
Fag - branches, things.	beslit'ter - take pains.
pleier - use.	nyttigt - useful.
indse - understand, comprehend.	vinde - gain.
saadan - such a.	Medmennesker - fellow-men.
	Ægtelse - esteem.

Hvorledes man bliver flog.

Man maa lære meget, førend man bliver flog; men man bør derfor aldrig forsøge at lære mere end en Ting ad Gangen. Nogle Børn tror, at fordi de ikke kan lære lige meget, som Læreren ved, paa en Maaned, kan de aldrig gjøre det.

Ingen kan blive klog i fort Tid. De kundskabs-rige-
ste Mænd i Verden funde en Gang hverken stave eller
læse. Men de begyndte med at lære Bøgstaverne, siden
lærte de at stave og derpaa at læse — altid en Ting ad
Gangen.

Hvis du skulde bestige et Bjerg, vilde det ikke falde
dig ind at forsøge at stige fra Foden til Tuppen i et
Skridt; men du vilde tage Skridt for Skridt, og saa ende-
lig naa Tuppen. Saaledes maa du lære dig ad, hvis du
vil bestige Kunskabens Bjerg. Du maa først lære at
stave og læse godt; siden kan du lære at skrive og regne
og studere andre nyttige Fag. Undertiden pleier Børn at
udbryde: Jeg kan ikke indse, at det er til nogen Nytte at
lære en saadan Lære. Men de burde aldrig tale saaledes;
thi om man end ikke strax indser Nytten deraf, vil man
dog gjøre det senere.

Naar et stort Stenhus skal bygges, maa nogle Mænd
bryde Stenene ud af Stenbrudet og andre tilhugge dem.
Hvis disse Folk ikke skulde arbeide, fordi de ikke ved, hvor
hver Sten skal lægges i Bygningen, vilde den aldrig blive
opført.

Hvis du ikke vil forsøge at lære dine Læser, fordi du
ikke allerede indser deres Nytte, vil du aldrig blive klog.
Men hvis du hver Dag i dit Liv beflitter dig paa at lære
noget nyt og nyttigt, vil du blive baade vis og god og
vinde dine Medmenneskers Agtelse.

“Op og ned” — lege de smaa;
Op og ned gjennem livet vi gaa.
Men enten du er oppe eller nede,
Husk paa: det er bedre at le end at græde.

LVII.

kanten - the edge.

hjemme - at home.

pleiet og sørget for - taken care of.

hjem - home.

hytten - the hut.

Den fattige Marie.

Anna og jeg mødte en liden pige, som var otte aar gammel. Hun saa saa mager og bleg ud og var meget fattig. Hun fortalte os, at hun hed Marie, og at hun boede i den lille stue der i udkanten af skoven. Vi spurgte hende, hvorfor hendes fader ikke arbeidede, saa hun kunde faa mad.

Da kom taarer i hendes øine, og hun fortalte os, at først havde hendes fader været syg en hel maaned og var nu død, og hendes moder var for svag til at arbeide. De havde solgt den snille koen sin, sagde hun, for at faa mad til hendes syge fader, og nu havde de ikke nogen melk at give hendes lille søster, som bare var et aar gammel. Hun havde ikke spist nogen mad hele dagen, sagde hun, for de havde ikke noget hjemme i huset.

Anna græd, da hun hørte, hvor ondt den lille pige havde det, og vi tog hende hjem med til moder. Moder var meget snil mod lille Marie og fulgte hende ud til hytten, hvor hendes moder var, som blev pleiet og sørget godt for. Vi var saa glade over at have mødt lille Marie og glade ved at kunne hjælpe hende.

Den, som forstaar at fremsætte undskyldninger, forstaar sjeldent noget andet.

LVIII.

bety'de - mean.

uly'dig - disobedient.

forsø'ge - try.

uforsig'tig - careless.

kvidrede - twittered.

førgede - mourned.

allesammen - all of them.

Fugleredet paa Taget.

Høit oppe paa Taget var et Fuglerede. I Redet laa fire smaa Æg. Og da de smaa Æg havde aabnet sig, kom fire Fugleunger, uden Fjær paa sig, frem af Eggene.

Men Moderen havde Fjær paa sig, og hun varmede de smaa Ungerne under sine Vinger, og medens Moderen varmede dem, var Faderen ude for at søge Føde til dem.

Ungerne blev større, og de fik ogsaa Fjær. Da funde Moderen ogsaa flyve fra dem og hjælpe Faderen at samle Føde til dem. Men da Ungerne Vinger endnu ikke var saa store, at de funde bruge dem til at flyve med, saa sagde Moderen, da hun løb bort fra dem — kvi — kvi — kvit —, og det skulde betyde: mine søde smaa, vigt eder for at gaa bort fra Hjemmet, forsøg ikke paa at flyve ud af Redet.

Men da Moderen var borte, var en af Ungerne ulydig. Den vilde forsøge paa at flyve ud af Redet og gif lige hen til Kanten af det. Hvor den var uafsiglig! den maatte jo falde ned. Ja se, der faldt den; lige ned paa Gaden.

Da nu Faderen og Moderen kom tilbage, sandt de bare tre af sine Unger i Redet.

Og de tre Ungerne kvidrede alle paa en Gang — kvi — kvi — kvi — kvit —, og det skulde betyde: vor Broder er død; han faldt ned paa Gaden.

Og Faderen og Moderen og de tre smaa Ungerne førgede allesammen.

LIX.

ustyrlig - ungovernable.	brød sig om - cared.
dumme - foolish.	videre - any more.
streger - pranks, things.	iste'detfor - instead of.
straks - immediately.	tørre - get dry.
gale - wrong.	mærkede - observed.
forla'delse - pardon.	skjend - scolding.
bare - only.	forkjø'let - taken cold.
	tilsengs' - in bed.

Fortæl dine Feil.

Lille Fridtjov var en ustyrlig gut, som gjorde mange dumme streger. Og det værste var, at han ikke straks fortalte, at det var han, som havde gjort det gale, og bad sine forældre om forladelse.

“Bare fortæl, at det er du, og bed om forladelse,” sagde hans fader ofte til ham, “saa skal jeg tilgive dig.” Men Fridtjov brød sig ikke videre om dette.

En dag sprang han og legede ved kanten af en dam og var saa uforsigtig, at han gled og faldt i vandet. Han kom straks op igjen; men istedetfor at springe hjem til sine forældre og fortælle, hvorledes det var gaaet til, og bede om forladelse, tænkte han, at klæderne kunde tørre først, saa at hans fader og moder intet mærkede.

Han blev derfor ude til om aftenen, og da han nu kom hjem, fik han meget skjend, fordi han havde været saa længe borte.

Morgenen efter blev han meget syg, fordi han havde forkjølet sig ved at gaa med de vaade klæder, og han maatte ligge længe tilsengs.

LX.

fromme - pious.

gjøre os tilgo'de - help our-
selves.

Krufte - jug.

virkelig - really.

trænger gjennem - pierces (through)

Den fromme Søster.

Jakob og Anna var engang alene hjemme. Da sagde Jakob til sin Søster: "Kom, lad os finde noget godt at spise og rigtig gjøre os tilgode."

Anna sagde: "Bud du at finde noget paa et Sted, hvor ingen ser os, saa skal jeg gaa med dig."

"Nu," sagde Jakob, "saa kom med til Melkestuen, der vil vi drikke en Kop hød Fløde."

Anna sagde: "Der sees vi af Naboen, som hugger Ved paa Gaden."

"Saa kom med i Kjøkkenet," sagde Jakob; "i Kjøk-
kenskabet staar der en Krufte med Sirup, som vi vil smøre
paa Brød."

Anna svarede: "Der kan Naboen's Kone, der sidder
ved Binduet og spinder, se det."

"Saa vil vi spise Væbler dernede i Kjelderen," sagde Jakob; "der er det saa mørkt, at vist ingen kan se os."

Anna sagde: "Men kjære Jakob, tror du virkelig, at
ingen ser os der? Ved du ikke, at Guds Øie trænger
gjennem Muren og ser i Mørket?"

Jakob blev forskrækket og sagde: "Du har Ret, kjære
Søster! Gud ser os ogsaa der, hvor intet Menneske kan
se os. Vi vil derfor aldrig paa noget Sted gjøre ondt."

Undervisningen ender i skoleværelset, men ud-
dannelsen ender først med livet.

LXI.

velgjö'rerinde - benefactress. gjemte - kept.
 tilo'vers - left. bedæk'ket - covered.
 stakkels - poor.

Den lille Veigjörerinde.

I en streng, kold vinter samlede den lille Sigrid alle de brødsmuler, som blev tilovers, og gjemte dem. Derpaa gik hun to gange om dagen ud i gaarden og strøede brødsmulerne ud. Og de stakkels smaa fugle kom flyvende hen til hende og spiste, medens den lille piges hænder rystede af frost i den stærke kulde.

Forældrene saa med glæde paa, hvor god hun var, og sagde en dag til hende: Hvorfor gjør du dette Sigrid? Alting er jo bedækket med is og sne, svarede Sigrid, saa at de stakkels smaa fugle ingen mad kan finde; nu er de fattige. Derfor giver jeg dem mad, saaledes som de rige folk hjælper de fattige. Men du kan jo ikke give alle fuglene mad, sagde faderen. Gjør da ikke alle børn i den hele verden ligesom jeg, spurgte Sigrid, ligesom alle de rige hjælper de fattige?

Du bør ei kaste bort dit brød,
 Naar du har spist dig mæt;
 Thi mange, lidende af nød,
 Vilde anse det en ret.
 Husk, ødselhed vil bringe nød!
 Og du kan se den dag,
 Da du vil ønske dig det brød,
 Hvorpaa du kasted' vrug.

LXII.

Fornsp'else - pleasure.

Skabninger - creatures.

bedrøvet - sorry.

gruelig ondt - terribly bad.

skjønte - understood.

Stemme - voice.

ellers - otherwise.

Pine - torture.

grusomt - cruel.

Vær snil mod Dyrne.

En siden Gut ved Navn Einar havde Fornspielse af at fange Fluer og andre smaa Dyr for at lege med dem. Men han var slem mod dem; thi han rev Vingerne eller Benene af dem, og naar da de stakkels smaa Skabninger vilde flyve eller gaa, saa kunde de ikke.

Da hans eldre Søster, som var en snil Pige, fulgte dette, blev hun meget bedrøvet og sagde: "Tænker du da ikke paa, kjære Einar, at det maa være gruelig ondt for de smaa Dyr, naar du er saa slem med dem?"

"Det kan vist ikke gjøre ondt," sagde Einar, "thi de skriger jo ikke."

"Ja, men de kan ikke skrige, ser du," sagde Søsteren, "de har ingen Stemme; thi ellers vilde de nok skrige, ligesom vi Mennesker og andre Dyr gjør, naar de har ondt. Dersom Fluerne eller de andre Smaadyr var dig i Veien, saa var det bedre, at du dræbte dem; men saaledes maa du ikke pine de stakkels smaa Dyr; det er grusomt. Tænk, hvad Fader og Moder vilde sige, dersom de saa, at du gjorde det?"

Einar skjønte nu, at det var meget galt, og pinte siden aldrig noget Dyr.

En doven gut bliver sjeldent en flittig mand.

LXIII.

kjærlig - loving.	bestil'le - do.
frygter for - fear.	længtes efter - longed for.
angre - regret.	endelig - at last.
i begyndelsen - at first.	bad - asked.
hentede - brought.	vante - used to.
maatte - had to.	føie sig efter - please.
søskende - brothers and sisters.	gjorde sig umag' - took pains.
gik paa skolen - went to school.	flittig - dilligent.
morede - amused.	fornu'f'ig - sensible.
noksaa godt - quite well.	mærkede - observed.
stund - while.	hør - hear, listen.
fornöi'ede - pleased.	muntre - cheerful.

Børn maa ikke altid lege.

Kjære moder, sagde den lille Hanna, da hun skulde gaa paa skole, idag vilde jeg gjerne lege. — Hele dagen? spurgte hendes moder. — Ja, kjære moder. — Dit ønske skal blive opfyldt, sagde den kjærlige moder; men jeg frygter for, du vil komme til at angre det.

Nei, nei! svarede Hanna og løb nu hen og hentede alt sit legetøi; men Hanna maatte lege alene; thi hendes søskende gik paa skolen. I begyndelsen morede hun sig noksaa godt med sit legetøi; men da hun havde leget en stund dermed, fornøiede det hende ikke mere.

Hun spurgte sin moder, hvad hun nu skulde bestille; men moderen svarede, at hun nu ikke havde tid til at tale med hende. Moderen gik ud, og den lille Hanna sad ganske misfornøiet og vidste ikke, hvad hun skulde bestille. Hun længtes ret meget

efter, at hendes søskende skulde komme hjem fra skolen.

Endelig kom de. Hanna bad dem, at de yilde lege med hende, og disse gode børn, som var vante til altid at føie sig efter hverandre, var straks villige til det. Men hvor meget de end gjorde sig umag for at more Hanna, saa var der dog den dag intet, som ret kunde fornøie hende.

Hendes ældste søster, Sofie, en flittig og fornuftig pige, mærkede dette. Hun tog sin søster venlig i haanden og sagde til hende: Hør, Hanna, jeg vil sige dig, hvorfor du idag er saa misfornøiet og ikke har moro af at lege med os. Det kommer deraf, at du slet ikke har arbeidet idag. Se, vi andre er alle munstre og morer os ved at lege, fordi vi alle har været flittige paa skolen. Moderen, som hørte dette, sagde, at Sofie havde ret.

Vor skaber ene er sand Gud!

Misbrug da ei hans navn og bud;

Men hellighold hans hviledag. —

Din fa'r og mo'r gjør til behag;

Din næste elsk; vær kydsk og ren;

Gjør ingens gods og rygte men.

Saa skal Guds naade følge dig

Og du faa plads i himmerig.

LXIV.

Bedstefa'r - grandfather.

Figentræ - fig-tree.

mørkrøde - purple.

Ørred - trout.

du spøger vist - you must be in fun.

for bau'se de - surprised.

Fiskehøgen - the fish-hawk.

forfulgt' af - chased by.

Ørn - eagle.

fanget - caught.

under Kampen - during the fight.

fordi' de trættede - for quarreling.

Bedstefaders Fortælling.

Kom hid, Børn, og Bedstefa'r vil fortælle eder en Fortælling.

En klar Sommerdag sad jeg i en Have i Byen sammen med en Ven. Vi sad under et Figentræ.

Medens vi saa op til de modne, mørkrøde Figener, hvad tror I vi saa komme ned gjennem Træets Grenene lige over vort Hoved?

O, en Fugl, Bedstefa'r, sagde Johanna og klappede med Hænderne.

Nei, ikke en Fugl, men en Fisk — en Ørred, mit Barn.

En Fisk, Bedstefa'r — en Ørred komme ned gjennem Grenene paa et Træ i Byen? Du spøger vist?

Nei, Johanna, det er virkelig sandt. Min Ven og jeg blev forbausede nok over at se en Fisk falde fra et Figentræ.

Men da vi løb bort fra Træet, saa vi en Fugl, der kaldes Fiskehøgen, forfulgt af en Ørn.

Høgen havde fanget Fisken og var paa Vei til dens Nede med den, da Ørnen saa den og vilde tage den.

Under Kampen faldt Fisken ned og ingen sik den; det sik de, fordi de trættede.

LXV.

fug le san gen - the song of be trag' ter - look upon.

birds. forög' - add to.

surren - hum. deltag - share.

glæ des raa bet - shout of joy. fornærm' - vex.

höst fes ten - the harvest feast. grætne - cross.

Kjærlighed blandt Søskende.

Sød er fuglesangen, naar vinterens mørke dage er forbi og træerne opløfter sine grønne toppe i Vaarens lys.

Sød er biernes surren, naar dagens arbeide er udført og de folder sine vinger til hvile i den velfyldte kube.

Sød er lammenes leg, medens deres mødre ligge og sove ved bækken i den kjølige skygge.

Sødt er glædesraabet, naar jordbrugeren bringer hjem det sidste kornlæs for at samles med familien rundt høstfestens bord.

Men langt sødere end nogen af disse er kjærligheden blandt brødre og søstre. Den giver legen mangen let latter og borttager mangen tung taare fra sorgen, og med hvilken glæde betragter ikke den elskende fader og moder den!

De trykker sine gode og elskelige børn til brystet og beder Gud velsigne dem. Og han gjør det; thi de gode er velbehagelige for hans øine, og hans naade er over dem evindelig.

Lille læser, har du brødre eller søstre? Da elsk dem af ganske hjerte. Gjør alt, hvad du kan for dem.

Hjælp dem i nøden; men vent ikke paa at blive bedet derom. Forøg deres glæder og deltag i deres sorger. Fornærm dem ikke; brug ingen grætne ord. Rør ikke, hvad der ikke tilhører dig. Tal altid sandhed. Gjør aldrig uret, men gjør mod andre, som du vil, at de skulle gjøre mod dig. Da vil du glæde dine forældres hjerter, og Gud vil velsigne dig.

LXVI.

pak dig – be gone.

ved Afskeden – on parting.

for vil'de de – was lost.

no gen fin de – in the future.

maa gjerne forblive – are welcome to stay.

Indianeren.

En Mand stod en Aften udenfor sin Dør, da en Indianer kom og bad ham om en Drif Vand.

Manden svarede grovt: "Jeg har intet Vand for dig; pak dig herfra, din Indianer-Hund." Indianeren stirrede paa ham en Stund og gif derpaa sin Vei.

Nogen Tid efter gif Manden, der syntes meget om at gaa paa Jagt, saa langt fra sit Hus, at han forvildede sig i Skoven.

Efter at have vandret omkring nogen Tid, saa han en Indianer-Hytte; han gif derhen for at spørge om Veien hjem.

Indianeren sagde: "Det Sted, som du taler om, er langt borte, og du kan ikke naa frem i aften; men du maa gjerne forblive her over Natten."

Manden antog med Glæde det venlige Tilbud. Indianeren tillavede Mad for ham og gav ham nogle Skind at ligge paa.

Om Morgenens ledsgagede Indianeren ham til den rette Vej og gif med ham næsten til hans Hjem. Ved Afskeden spurgte han ham, om han ikke gjenkjendte ham.

“Jeg synes at have seet dig før,” sagde Manden. “Ja,” sagde Indianeren, “du har seet mig udenfor din Dør. Lad mig nu give dig et Raad. Hvis nogensinde en stakkels hungrig, tørstig og træt Indianer skulde bede dig om en Drif Vand, sig ikke til ham: pak dig, din Indianer-Hund.”

LXVII.

afgjøre	sagen-judge	for	kjernen-the kernel, meat.
them.			anlægge sag - go to law.
skjelmsk	- mischievously,	gaar det dem ofte - they are	
oddly.		apt to fare.	
om kostningerne - the costs.			

N ö d d e n .

En dag legede Johan og Katherine nær et stort træ, da en stor nød faldt ned.

Katherine tog den op; men Johan sagde: Det er min; thi jeg saa den falde.

Nei, det er min, sagde Katherine, thi jeg tog den op.

Netop da kom en ældre gut forbi og spurgte, hvorfor de trættede.

De fortalte ham det og bad ham afgjøre sagen.

Godt, sagde han til Katherine; lad mig tage nødden, og jeg vil dømme mellem eder.

Der paa knækkede han nødden, gav halvdelen af skallet til Johan og sagde skjelmsk: Dette er dit; thi du saa nødden falde.

Dernæst gav han den anden halvdel af skallet til Katherine og sagde: Dette er dit; thi du tog den op.

Endelig holdt han kjernen op og sagde: Denne er min; thi jeg knækkede nødden. Og han stak den i munden.

Naar folk anlægger sag mod hverandre, gaar det dem ofte som børn, der trætter. Omkostningerne opsluger værdien af, hvad de trætter om, og den, som vinder, faar kun skallet.

LXVIII.

Dør trap pen - doorsteps.

hylede - howled.

Smør re brød - bread and butter.

igat taget - watched.

i Nær he den - near by.

gru som me - cruel.

Brød sfi ve - slice of bread.

spille et Buds - play a trick.

log re de med Halen - wagged his tail.

streg af Smerte - roared with pain.

gab den et Slag - struck him a blow.

Fin ger knog ler - knuckles.

al vor ligt - severe.

hang med Hovedet - hung his head.

skamfuld - ashamed.

Fortjent Straf.

En Gut, der aldrig vilde gjøre noget nyttigt, sad en Dag paa Dørtrappen med en Kjæp i een Haand og et Stykke Smørrebrød i den anden. Da han opdagede en Hund i Nærheden, kaldte han den til sig og holdt Brødfissen til den.

Hunden løb til ham, logrede med Halsen og udstrakte Halsen for at tage Brødet, da den slemme Gut gav den et alvorligt Slag paa Næsen med Kjæppen. Den stakkels Hund hylede og løb sin Vej.

Den grusomme Dreng lo hjertelig ad det Buds han havde spillet. Strax efter kaldte en Mand, der havde iagttaget Gutten fra den anden Side af Gaden, ham til sig og spurgte ham, om han ønskede at faa et Halsvdalerstykke, som han viste ham.

"Javist," sagde Gutten. "Kom og tag det," sagde Manden. Gutten løb til Manden og udstrakte Haanden efter Pengestykket; i det samme gav Manden ham et saadant Slag over Fingrene med sin Stok, at han skreg af Smerte.

"Hvorfor gjorde De det?" sagde Gutten, idet han grinede og gned sine Fingerknogler. "Jeg gjorde Dem ikke noget, eiheller bad jeg om Penge."

"Hvorfor slog du Hunden?" spurgte Manden. "Havde den gjort dig noget eller tigget om Brød? Jeg har kun gjort mod dig, som du gjorde mod den."

Den slemme Gut hang med Hovedet og syntes meget skamfuld; jeg har aldrig hørt, at han har spillet sine grusomme Buds siden.

Vi lever i handlinger — ikke i aar;

Vi lever i tanker — ei i aandedrag;

Vi lever i følelser — ei tal paa et ur.

Vi bør regne vor tid efter hjertets slag.

Den lever mest, som tænker mest —

Som føler ædlest, handler bedst.

LXIX.

stolthed - pride.	gröft - ditch.
barsk - harsh.	smuds - mud.
brød sig ikke derom - took no heed of this.	dyndet - the mire.
prygle - thrash.	sad fast ved - stuck to.
blev forbitret - became enraged.	töm mer stok - log.
	bydende - commanding.

Stolthed.

Jens var søn af en rig mand. Han havde vakre klæder, god føde og alt, hvad han behøvede.

En dag var han ude og legede med sin bold; den faldt i en mais-ager, hvor en fattig gut arbeidede.

Kast den bold til mig, raabte han i en barsk stemme. Men gutten brød sig ikke derom. Jens sagde da i en end barskere stemme: Hører du, hvad jeg siger?

Javist, jeg er ikke døv, sagde den fattige gut. — Ja saa? Hvorfor kaster du da ikke min bold hid?

Jeg bry'r mig ikke om det, sagde gutten. — Du bry'r dig ikke om det? Hvis jeg kommer, skal jeg lære dig at bryde dig om det.

Lad mig se, sagde gutten. — Hvis jeg kommer over gjerdet, skal jeg pryggle dig; saa faar vi se, om du ikke bry'r dig om det.

Herover lo gutten. — Jens blev forbitret og løb op paa gjerdet; men en stang brækkedes, og han faldt i en dyb grøft, der var fuld af smuds.

Han kunde ikke komme op; thi hans fødder sad fast i dyndet eller gled ned ad kanterne. Først miste-

de han sin høire sko, saa sin venstre. Smudset øde-lagde hans nye hat og sad fast ved hans klæder.

Endelig kom den fattige gut ham til hjælp. Idet han holdt sig fast til en tømmerstok med den ene haand, strakte han sig ned og hjalp ham op.

Jens kunde ikke en gang se paa ham eller tale af skamfuldhed. Han løb lige hjem, som han var.

Hvorfor sagde han ikke med en venlig tone: Vær saa snil at kaste min bold til mig? — Hvis en gut taler med en bydende stemme, vil faa være ham til tjeneste. Stolthed maa — før eller senere — falde.

LXX.

strid — swift.

modigt — resolutely.

tørskoet — with dry feet.

bane dig Bei — press through.

Hindringer — obstructions, difficulties.

Gutten og Bækken.

En gammel Mand saa en Gang en liden Gut staaende i lang Tid ved en strid Bæk med Hatten i Haanden.

“Min lille Gut,” sagde Manden, “hvorfor er du saa bedrøvet? Hvorfor staar du saa længe og betragter denne Bæk?”

“Min Herre,” sagde Gutten, “jeg vil blive staaende her, indtil Bækken rinder forbi, saa jeg kan gaa over tørskoet.”

“Da kunde du blive staaende til din Dødsdag,” sagde Manden, “thi denne Bæk vil nok rinde, saalænge Verden staar. Hvis du vil komme over den, maa du vade.”

Paa Livets Bei vil du nok ofte møde Hindringer; du maa ikke vente paa, at de skal gaa forbi, men modigt bane dig Bei gjennem dem.

LXXI.

lærke – lark.

olding – old man.

avlingen – the crop.

indhøstning – the harvest.

nabo'er – neighbors.

slægtninge – relatives.

dagen gryr – at dawn of day.

vil det sikkert blive – it is sure to be.

Lærkerne.

Mit kjære barn, sagde en vis olding til mig, lær at udføre dit eget arbeide. Hvis du ønsker at være vis paa, at noget bliver gjort, gjør det selv. For at du kan forstaa netop, hvad jeg mener, vil jeg fortælle dig en smuk historie om en lærke og dens unger.

En lærke havde et rede med unger i paa en hvedeager. En dag kom jordbrugeren og hans søn for at bese avlingen.

Jeg tror denne ager er moden til indhøstning, sagde manden til sønnen, gaa derfor og bed vore naboer om at komme og hjælpe os med at skjære den; jeg er vis paa, at de vil gjøre det med fornøjelse.

Lærkeungerne blev meget forskrækkede. Da moderen kom, fortalte de hende, hvad de havde hørt. Ja saa, sagde hun, de venter, at deres naboer skal hjælpe dem; da tror jeg ikke, vi behøver at frygte.

Næste dag kom manden tilbage. Da han ingen naboer saa paa ageren, bad han sønnen gaa til deres slægtninge; de vil visselig komme, tilføjede han.

Dette hørte fugleungerne og fortalte det til moden, da hun kom tilbage. Frygt ikke, sagde hun; thi jeg har ikke seet folk gjøre meget for at hjælpe sine slægtninge.

Snart indsaa manden, at ingen vilde komme. Da

sagde han til sønnen: Hør, John! vi vil ikke stole paa nogen; du og jeg vil begynde at skjære hveden, saa snart dagen gryr imorgen.

Nu maa vi pakke os, sagde den gamle lærke; thi naar en mand beslutter at udføre sit eget arbeide, vil det sikkert blive udført.

LXXII.

paadra'ger	sig - we involve	Skur fe fire ger - mischief.
	ourselves.	give sig Tid - loiter.
U be ha	ge lig he der - trouble.	forstyr're - disturb.
ved at	forsom'me - by neglect-	Opmærk'somhed - attention.
ing.	ing.	Usandhed - falsehood.
Le dig	gang - idleness.	forle've - induce, persuade.

At sige Nei.

Skjønt "Nei" er et lidet Ord, er det dog ikke altid let at sige det, og man paadrager sig ofte Ubehageligheder ved at forsømme det.

Maar nogen beder dig at være borte fra Skolen og tilbringe Tiden i Lediggang eller Skurfestreger, hør du strax sige "Nei."

Maar nogen beder dig at give dig Tid paa Bei til Skolen, saa at du kan komme for sent og forstyrre din Lærer og bortvende Børnenes Opmærksomhed, sig "Nei."

Maar en Skolekammerat beder dig at hviske eller lege i Skoleværelset, sig "Nei."

Maar du fristes til at bruge vrede eller stygge Ord, husk paa, at Gud altid hører dig, og sig derfor "Nei."

Maar du har gjort noget ureigtigt og fristes til at

ſkjule det ved at ſige Uſandhed, ſig: "Nei, jeg kan ikke lyve."

Hvis nogen vil forlede dig til at gjøre noget urigtigt, vær ikke bange for at ſige "Nei."

Hvis du lærer at ſige "Nei," naar det behøves, vil du undgaa mange Sørger.

LXXIII.

vække-klokke – alarm-clock. sam vittig he den – the con-
ſurrende – whirring. ſcience.

ſvarede til hensigten – an- u be ty de lig he der – the most
ſwered its purpose. trifling things.

vænnet sig af med – had bliver vi lidt efter lidt mere –
been in the habit of not. we shall grow more and
ſaaledes for hol'der det sig – more.

it is so. formaar' – has power.

Vække-Klokken.

En dame, der fandt det vanskelig at vaagne saa tidlig om morgenen, som hun ønskede, kjøbte en vække-klokke.

Disse klokker kan sættes saaledes, at de slaar med en høi, surrende lyd hvilken som helst time af døgnet.

Damen satte klokken nær sengen, og i rette øieblik blev hun vækket af den surrende lyd.

Hun stod straks op og følte sig bedre hele dagen paa grund af sin tidlige opstaaen. Dette varede nogle uger. Vække-klokken svarede til hensigten, saalænge hun adlød den.

Men efter nogen tid blev damen træt af at staa op saa tidlig. Naar hun blev vækket af klokken, vendte hun sig blot i sengen og sovnede igjen.

Om nogle dage hørte hun ikke mere klokkens slag; den slog nok lige høit som før, men hun havde vænnet sig af med at lytte til den.

Saaledes forholder det sig med samvittigheden. Hvis vi lytter til dens røst endog i ubetydeligheder, hører vi altid dens klare og stærke stemme. Men hvis vi gjør, hvad vi frygter for er urigtigt, bliver vi lidt efter lidt mere søvnige, indtil samvittighedens røst ikke længere formaar at vække os.

LXXIV.

det forekommer mig – I fancy.	ansaa'es de dog - yet the were
betrug'tede – looked at.	thought.
bestod' – arose from.	elskvær'dig – lovely.
Uheld – mishap, misfortune.	Udseende – appearance.
pleiede – would.	Opførsel – conduct, behavior.
Sygevogter – sick-nurse.	høflig – gentle.
delstog – took part.	ligefrem – frank.
indbrydes – among themselves.	beha'gelig – pleasing.
Hynker – frowns.	tilfreds Sind – contentment of
forstyr'rede – disturbed.	mind.
egentlig – could not be said.	Agtelse – esteem.

Tre lykkelige Børn.

Jeg kjendte en Gang to vafre Smaapiger og en lyftig Gut, der var meget lykkelige. De elskede hverandre høit; hvad der glædede den ene, glædede ogsaa de andre.

Det forekommer mig, at jeg endnu kan se dem siddende i Skyggen holdende hverandres Hænder, medens de læste i samme Bog eller betragtede samme Billeder.

Deres Forældre var gode mod dem og gav dem mange vafre Ting; men deres største Lykke bestod dog deri, at de elskede hverandre.

Hvis den ene havde Uheld, pleiede de andre at hjælpe ham. Hvis een var syg, havde han altid to gode Bogtere. Hvis een havde en Kage eller Appelsin, rørte han den ikke, førend han funde dele den med de andre.

De deltog i hverandres Arbeide og hjælp hverandre med Læserne, saa at hvad der skulde gjøres, blev snart udført, og hvad der skulde læres, blev snart lært.

Ligesom de havde Fred indbyrdes, havde de Fred med alle andre. Ingen grætne Ord kom fra deres Læber, ingen Rynker formørkede deres Pande, ingen Selvished forstyrrede deres Lykke.

Skjønt de ikke egentlig var vafre, ansaaes de dog elskværdige, fordi deres Udseende var mildt og deres Opførsel høflig, ligefrem og behagelig. De vandt derved et tilfreds Sind og alle Menneskers Kjærlighed og Agtelse.

LXXV.

lyt - hark.	lynet - the lightning.
styrter ned - pouring down.	hule - cave.
for jeg vild - I was lost.	klippe - rock.
bjerg, fjeld - mountain.	tryg - safe.
bjørne - bears.	peb - roared.
ulve - wolves.	buldrede - rattled.
krattet - bushes.	svære - great.
de øvrige - the rest.	rystedes af - shook in.
ly - place of shelter.	tæt - close.
faldt - stumbled.	pels - fur.

En Nat sammen med en Ulv.

Kom her, min datter, og sid paa din faders knæ, og han vil fortælle dig en historie.

Lyt, hvorledes regnet styrter ned paa taget og

slaar mod vinduerne! Ude er natten mørk, og vinden suser gjennem træerne. Netop en saadan nat som denne for jeg vild høit oppe paa et ensomt bjerg. Der var bjørne i krattet og ulve i skoven; og jeg havde mistet veien og vidste ikke, hvorhen jeg skulde gaa.

Ved nattens frembrud kom netop en saadan storm som denne. Regnet slog mod marken; vinden hylede gjennem skoven og brækkede mange høie, stive træer og bøiede de øvrige som græs. Jeg krøb afsted i mørket og søgte efter ly; men jeg faldt over stene og mod træer. Tilsidst fandt jeg, ved hjælp af lynet, en liden hule under en stor klippe. Jeg krøb ind, glad over at være tryg for de faldende træer og lynets straaler.

Snart hørte jeg noget krybe ind i hulen; derpaa saa jeg to grønne øine skinne i mørket, og en ulv lagde sig ved min side. Bliv ikke bange. Ulven og jeg laa der ved siden af hinanden hele den lange, mørke nat. Regnet styrtede ned, vinden peb, tordenen buldrede, og den svære klippe rystedes af stormen; i den lille hule laa jeg og ulven saa tæt ved siden af hinanden, at jeg følte dens pels trykke mod mig, og vi holdt hinanden varm.

Da morgen kom, krøb ulven ud og gik sin vej i de vilde, vaade skove, medens jeg krøb ud og fandt veien ned fra fjeldet.

Store sjæle baner sig vej gjennem vanskeligheder, smaa sjæle bukker under for dem.

LXXVI.

Vandrings mand - traveler.	umær'felig - unnoticed.
Larm - noise.	hen - by.
Klipper - rocks, stones.	ubetydelig - insignificant.
betænkte sig - hesitated.	druknede - got drowned.
Nød ven'dig hed - necessity.	frygt - fear.
drev - compelled.	tause - silent.
vade - wade.	Fiende - enemy.
Før un'dring - surprise.	skraaler - talks.
lydløst - silently.	truer - threatens, makes threats.

De to Bœffe.

En Vandringmand kom en Gang til en bred Strøm, der randt med høi Larm over Klipper og Stene. Han betænkte sig længe, saa sig nær og fjern om efter en Bro eller Baad, men forgjeves! Kun den største Nødvedighed drev ham til at forsøge at vade gjennem den. Til sin Forundring fandt han det ti Gange lettere, end han havde troet.

Nogle Timer senere kom han til en anden Bœf. Denne var smal og flød lydløst og næsten umærkelig hen. "Kom jeg saa heldig over den brede Strøm," tænkte Vandringmanden, "hvor meget lettere vil det ikke blive at vade over denne ubetydelige Bœf!" Han gik lige ud i Vandet, men traf et dybt Sted og — druknede.

Frygt den tause Fiende ti Gange mere end den, som skraaler høit og truer!

Jeg er kun et støvgran, men et støvgran i en af Gud regjeret verdensmasse, hvori sandheden er mægtigst. Ubetydelig som jeg er, vilde dog verden være ufuldstændig uden mig.

LXXVII.

fö de va rer – food, provisions. biku be – beehive.
 til be re des – is prepared. appelsi'ner – oranges.
 korn sor ter – kinds of grain. fer ske ner – peaches.
 ma is aks – ear of Indian corn. vin dru er – grapes.
 vin ran ken – the grape vine.

Födevarer.

Alle ved, at vi ikke — ligesom de fleste dyr — finder vor föde paa marken; men hvorfra den kommer, eller hvorledes den tilberedes, ved kun faa børn.

Brød tilberedes af mel, der males af hvede eller andre kornsorter. Har du seet et hvedeaks og et maisaks? Har du seet en mølle?

Smør og ost tilberedes af koens melk. Sukker tilberedes af en plante, der kaldes sukkerrøret. Honning, der er sødere end sukker, samles af bierne fra forskjellige blomster- og græssorter. Har du seet en bi? Har du seet en bikube?

Til vor föde drikker vi ofte te og kaffe. Te erholdes, som alle ved, ved at koge bladene af teplanten, der vokser i varme lande. Kaffe erholdes ved at koge de brændte frækorn af kaffeplanten, der ligeledes vokser i varme lande.

Æbler, pærer, appelsiner, ferskener, figener og andre frugter vokser paa træer. Windruer, hvoraf vin tilberedes, vokser paa vinranken. Hvor vokser poteterne?

Jo mere vi erkjender sandheden, jo lettere kjender vi sandhedens klang.

LXXVIII.

Ridetur - ride.	stakkels - poor.
mærk vær'dig - remarkable.	Æjæp - stick.
Æsel - ass.	endelig - at last.
tilfods - on foot.	bemær'fede - observed, re-
Fodgjænger - pedestrian.	marked.
steg af - dismounted.	snurrige - curious.
et Stykke - some distance.	Fyrer - fellows.
Gjørdestang - fence-rail.	

En mærkværdig Ridetur.

En Mand red en Gang hjem paa sit Æsel og lod sin lille Søn gaa tilfods ved Siden af. De mødte en Fodgjænger, som sagde: "Det er ikke rigtig, Gamle, at Ærider og lader eders Søn gaa; Ær har stærkere Ben." Da steg Faderen af og lod Sønnen ride.

Snart iraf de en anden Fodgjænger, som sagde: "Det er ikke ret, Gut, at du rider og lader din gamle Fader gaa. Du har yngre Ben." Da satte begge sig paa Æslet og red et Stykke.

Derpaa mødte de en tredje Reisende, som sagde: "Hvad er dette for noget, to Personer paa Ryggen af et stakkels Dyr! Burde man ikke tage en Æjæp og jage eder begge af?" Da steg begge af og gik alle tre tilfods - til Høire og Venstre Faderen og Sønnen, og Æslet i Midten.

Endelig traf de en fjerde Reisende, som bemærkede: "Ær er tre snurrige Fyrer. Er det ikke nok, at to gaar? Vilde det ikke være lettere om en af eder red?" Da bandt Faderen Æslets Forben sammen, og Sønnen bandt Bagbenene sammen; derpaa tog de en Gjørdestang, der laa ved Beien, hængte Æslet derpaa og bar det hjem paa Skuldrerne.

Saa vidt kan det gaa, naar man vil behage alle Folk.

LXXIX.

bomuld - cotton.

klippes - is cut, sheared.

spindes - is spun.

klæder - clothes.

tøier - cloth.

farves - is dyed.

garnet - the yarn, worsted.

lin, hør - flax.

tilberedelsen - preparation.

malerfarver - painters' colors.

kaalorm - caterpillar.

hylster - cocoon.

Klæder.

Klæder tilberedes af uld, bomuld, silke og lin.

Ulden, der klippes af faarene ligesom haaret klippes af dit hoved, spindes til garn, og dette væves til forskjellige slags tøier. Da der kun gives hvid og sort uld, farves ofte garnet eller tøiet.

Bomuld vokser paa en plante, der kaldes bomuldsplanten; den vokser i den sydlige del af Nord-Amerika og andre varme lande. Bomulden er hvid og spindes, farves og væves ligesom uld.

Lin, der ofte væves til fine tøier, tilberedes af lin- eller hørplanten, som dog hovedsagelig dyrkes for frøets skyld. Af linfrøet udvindes nemlig en nyttig olje, der bruges ved tilberedelsen af malerfarver.

Hvorledes tror du silke erholdes? Den fineste silketraad spindes af en liden orm, der kaldes silkeormen, som lever i varme lande eller overalt, hvor mulbærtræet vokser; thi den lever alene af dette træs blade.

Silkeormen ligner kaalormen. Du ved maaske ikke, at den prægtige sommerfugl var engang en kaalorm, og at sommerfuglenes æg udvikles til kaalorme? Paa træernes grene vil du opdage mange smaa uldne

hylster, der udgjør kaalormens opholdssted, medens den forvandles til sommerfugl.

Silkeormen væver sit hylster ved at vride sig rundt og lade den bløde traad udstrækkes af to aabninger nær munden. Efter et par ugers forløb baner det vingede insekt sig vei ud af hylsteret ved at afskjære traadene. For at hindre dette maa ormen dræbes, saa snart hylsteret eller kokonen, som det kaldes, bliver færdig.

LXXX.

Hestesko – horseshoe.	videre – further.
Landt veien – a country road.	Mærheden – neighborhood.
tabt – lost.	Øilde – spring, brook.
gjem den – save it, put it aside.	var at opdage – was to be seen (be discovered).
Uma'gen – the trouble.	
bsie – bend (down).	afmægtig – faint.
stil ti en de – silently.	holde Sfridt – keep pace.
stak – put.	ubemærket – unnoticed.
Taske – traveling bag, valise.	begjør'lig – greedily.
Landsby – town.	var forbi' – were gone.
Grovsmed – blacksmith.	fortæ'ret – eaten.
Kirsebær – cherries.	behø'vet – needed.

Den gamle Hestesko.

En Landmand gif en Gang henad Landeveien sammen med sin lille Søn Thomas. "Se der," sagde han, "ligger en tabt Hestesko paa Veien. Tag den op og gjem den." "Hvad!" svarede Thomas, "det er jo ikke værd Umagen at bøie sig og tage den op!" Faderen tog stil-tiende Skoen op og stak den i sin Taske. I næste Landsby fulgte han den til en Grovsmed for fem Cents og kjøbte Kirsebær for Pengene.

Begge gif videre. Solen skinnede varmt; intet Hus fandtes i Nørheden, og hverken Træ eller Kilde var at opdage. Thomas var næsten afmægtig af Tørst og kunde ikke længer holde Skridt med sin Fader. Da lod Faderen ubemærket en Kirsebær falde ned. Thomas tog den begjærlig op, som om den var Guld, og stak den strax i Munden. Nogle Skridt længere lod Faderen atter en Kirsebær falde. Thomas høiede sig lige rask efter denne. Paa denne Maade lod Faderen Thomas plukke op alle Bærene.

Da Bærene var forbi, og Thomas havde fortæret den sidste, vendte Faderen sig leende om og sagde: "Se nu! hvis du havde høiet dig en Gang og taget op Hesteskoen, vilde du ikke have behøvet at høie dig hundrede Gange for at optage Kirsebærene."

LXXXI.

tog fat paa arbeidet - set to	bliv ved - keep on.
work.	drei væk - turn on.
standse - leave off.	plettert - speckled.
lad gaa - never mind.	

Den plettede Øks.

En dag kjøbte en mand en øks af en smed og bragte den hjem. Det var en god øks, men den var ikke slebet og poleret blank; han bragte den derfor tilbage.

Synes du ikke om øksen? spurgte smeden. Øksen er god nok, svarede manden, men den er ikke blank. Godt, svarede smeden, hvis du vil dreie slibestenen, skal vi nok faa den blank.

De tog fat paa arbeidet, men manden blev snart træt; thi smeden trykte øksen saa haardt mod stenen, at den stakkels mand blev meget varm, og han ønskede at standse.

Bliv ved, bliv ved! sagde smeden. Manden vedblev lidt længere, men det gik langsomt; thi han var bleven træt. Endelig blev han saa træt, at han atter ønskede at standse.

Drei væk, drei væk! sagde smeden, øksen er endnu ikke blank, den er kun plettet. Lad gaa! sagde manden; jeg tror jeg synes bedst om en plettet øks.

Saledes bærer de fleste sig ad. Man ønsker meget, men synes ikke om det arbeide, som er nødvendig for at erholde det. Man ønsker rigdomme, men bry'r sig ikke om at arbeide og spare. Man ønsker kundskaber, men bry'r sig ikke om at studere. Man synes bedst om en plettet øks.

I XXXII.

Brænde - fuel.

Øbal - whale.

Ryddede - cleared away.

Øvalros - walrus.

Tørn - turf, peat.

Sel - seal.

Brænde.

For at fuge vor Føde og holde os varme om Vinteren behøver vi Brænde. Ved du, at der er mange Slags Brænde?

Ved bruges næsten overalt. Paa de fleste Steder her i Landet er Ved endnu billig, sjønt de store Skove snart vil blive ryddede.

Paa mange Steder bruges Kul istedetfor Ved. Det

udgraves af Jorden og er sort og næsten lige tungt som Sten og kaldes derfor ofte Stenkul. Der gives dog mange Slags Stenkul — bløde Kul, der brænder let, og haarde Kul, der er vanskelige at tænde Ild i, men giver megen Varme fra sig.

Paa andre Steder, især i fjerne Lande, hvor der findes lidet eller slet ingen Ved eller Kul, bruges et Slags Tørv, der sjøres i thynne Skiver og tørres.

Langt mod Nord, hvor Sne bedækker Jorden næsten hele Året, og hvor hverken Ved, Kul eller Tørv findes, brænder man Olje. Den faaes ved at koge det fede Kjød eller Spæk af Hvalen, Hvalrossen og Sælen.

Der gives fattige Folk i alle Lande, som har lidet at brænde. Naar Ær derfor sidder rundt den varme Øvn, tænk paa dem, som sidder og sjælver af Kulde.

Rigdom skjænkes nu al den agtelse, der alene tilkommer dyd og aandsgaver; men vi kan forstaa, i hvilken anseelse den staar hos Gud, naar vi lægger mærke til, at han ofte udøser den over de laveste og uværdigste af sine skabninger.

Trods alt, hyad lærere kunne gjøre for os, er dog det bedste universitet en samling af gode bøger.

Barnet lærer at gaa ved at falde; ethvert fald er et fald opad.

LXXXIII.

fore kommer - appears.	be væ'gelse - motion.
drei er - turns, revolves.	for aar sa ges - caused.
be væ'ger - moves.	o phed ning - heating.
be hö'ver - needs, requires.	o ver fla de - surface.
dögn - a day and a night.	jord skor pen - the earth's
luft kred sen - the atmosphere.	crust.
afkjølet - cooled.	om stæn'dig he der - circum-
opste'get - ascended.	stances.
damp - vapor, steam.	aars tider ne - the seasons.
	af veks ling - changes.

Jorden og Luftkredsen.

Vi bor paa jorden. Den er ikke flad, som den synes for os, men rund som en kugle. Den staar heller ikke stille, som det forekommer os, men dreier sig rundt fra vest mod øst; den bevæger sig ogsaa i en aflang kreds rundt solen.

Ved du, hvor lang tid jorden behøver for at dreie sig rundt en gang? Hvor lang tid behøver den for at gaa en gang rundt solen? Den dreier sig rundt en gang hvert døgn og behøver tre hundrede fem-øg-seksti døgn for at gaa rundt solen.

Udenfor jorden findes luftkredsen, der omgiver jorden ligesom et skal. Regn og sne, der ofte falder ned fra luften, er kun afkjølet damp, der er opsteget fra vandet paa jordens overflade. Vind er kun luft i bevægelse; denne foraarsages ved luftens ophedning og afkjøling.

Jorden faar sit lys og sin varme fra solen. Nogle legemer opvarmes lettere end andre, og nogle legemer giver ogsaa varmen hurtigere fra sig end andre. Til

eksempel: jordskorpen opvarmes lettere end luften, og giver ogsaa hurtigere sin varme fra sig; vand, derimod, opvarmes let, men beholder længe sin varme.

Paa disse og andre omstaendigheder grunder sig aarstidernes afveksling og forandringerne i veir og vind.

LXXXIV.

Regnbuen – the rainbow.	gansfe – quite.
frygtelig – fearful.	gjen nem vaad – wet through.
Regnsfur – rainstorm.	bedrø'bet – sad, sadly.
viste sig – appeared.	bella'gede – complained.
Glæde – joy.	Ulykke – misfortune, mishap.
under ssjøn ne – wonderfully beautiful.	lader sig iffe – do not allow themselves, can not be.
Farver – colors.	Dieblik – moment.
Piletræ – willow.	Solens Glans – sunshine.
Skyerne – clouds.	Farvepragt – magnificence of color.
drypper vistnok af – must be dripping with.	virkelig – real.
derhen' – over there.	varer – last.
dermed' – by them.	denne Verdens Herlighed – glory of this world.
Farveæske – color box.	Skin – reflection, show.
For bau'sel se – surprise.	

Regnbuen.

Efter en frygtelig Regnsfur viste en nydelig Regnbue sig paa Himmelens. Den lille Henrik saa netop ud af vinduet og raabte fuld af Glæde: "Saadanne underskjønne Farver har jeg dog aldrig i mit Liv seet før. Derborte ved det gamle Piletræ paa Bakken naar den fra Skyerne lige til Jorden. Alle Træets smaa Bladé drypper vistnok af de skjønneste Farver. Jeg vil skhude mig derhen og sylde min Farveæske dermed."

Han løb saa hurtig han kunde til Piletræet. Men til sin Forbauselse stod den stakkels Gut nu kun i Regnet, uden at se det mindste af nogen Farve. Ganske gjennemvaad af Regn gik han bedrøvet hjem og beklagede sig over sin Ulykke for sin Fader.

Faderen lo og sagde: "Disse Farver lader sig ikke opsamle i **Æ**sker. Regndraaberne synes kun saa smukt farvede for et Øieblik i Solens Glans. Denne sjønne Farvepragt er dog ikke virkelig og varer ikke længe. Og saaledes, kære Barn, er det med al Verdens Herlighed: den synes kun at være noget, men er blot et tomt **Skin**."

LXXXV.

no gen sin de - ever, at any time.	stolt - proud.
tryk ke ri' - printing office.	tjener til - is good for.
sam men spa ret - saved up.	gjemme - keep, hoard.
skam mer - ashamed of.	skryde - boast.
for bru'ge - spend.	ud ret'tes - be done.
daar skab - foolishness.	skriften - the scripture.

pen ge gjer rig hed - love of money.

Penge og Arbeide.

Daniel tog haanden fuld af penge ud af lommen og viste sine venner. De betragtede dem med interesse; thi ingen af dem havde nogensinde havt såa mange penge.

Daniel havde været borte fra hjemmet og havt plads i et trykkeri; nu var han kommen hjem i besøg og viste sine venner, hvor mange penge han havde tjent.

Der, gutter, sagde han, kan I se, hvad jeg har

sammensparet. Jeg har tjent det hele ved strengt arbeide. Jeg har lært at arbeide, og skjønt jeg nu har vakre klæder paa, skammer jeg mig dog ikke ved at arbeide.

Jeg har kjøbt disse klæder for penge, som jeg selv har tjent; og jeg tror en gut bør have vakre klæder, naar han selv betaler for dem. Jeg agter at vende tilbage til mit arbeide og tjene mere penge; men jeg vil ikke forbruge dem til unytte eller daarskab.

Det var godt sagt. Arbeid og tjen penge og gjør god brug deraf. Men du bør ikke være stolt af dine penge; thi det er baade daarligt og syndigt.

Men hvad tjener penge til? Til at kjøbe føde og klæder for og til at give fattige folk at kjøbe føde og klæder for. Men det er daarligt at tjene penge kun for at gjemme dem — for at være stolt af og skryde af. Penge er nyttige, naar de bruges ret, men daarlige, naar de bruges urigtigt. Baade godt og ondt kan udrettes med penge. Skriften siger: Pengegjærrighed er en rod til alt ondt.

Den, som elsker, hvad der er godt, smukt og elskeligt i denne verden, kan ikke være uberørt af kjærligheden til hin verden, hvoraf denne kun er et gjenskin.

De største mænd har altid været dem, som har banet sig vei gjennem vanskeligheder.

LXXXVI.

Æ del sten - jewel.	for bau'se des' over - was surprised at.
u sle ben - unground, uncut, crude.	store Glans - great brilliancy.
al min'de li ge - common.	udbrød - exclaimed.
For skjel len - the difference.	natur'lige Stens Egenskab - the property of the crude stone.
lagde Mærke til - observed.	skjulte Kraft - latent power.
kunstigt i regelmæssige Sider og Kanter - skilfully into regular faces and points.	befri'e - release, take away.
skinnede glimrende - glistened brilliantly.	Slag (short a) - scale.
	omgav - surrounded.
	vir fe li ge - real.

Ædelstenen.

En usleben Ædelsten laa i Sandet mellem mange andre almindelige Stene. En Gut havde opsamlet nogle af disse som Legetøi og bragte dem hjem tilligemed Ædelstenen; men han forstod ikke Hørskjellen.

Da Faderen saa Stenene og lagde Mærke til den uslebne Ædelsten, saa sagde han til Sønnen: "Giv mig denne Sten!" Dette gjorde Gutten og lo; thi han tænkte: "Hvad vil Fa'r gjøre med Stenen?"

Men denne tog og sleb Stenen kunstigt i regelmæssige Sider og Kanter, og nu skinnede den slebne Ædelsten glimrende. "Se," sagde Faderen, "her er den Sten, som du gav mig."

Da forbausedes Gutten over Stenens store Glans og udbrød: "Fa'r, hvorledes kunde du gjøre dette?" Faderen svarede: "Jeg kjendte den naturlige Stens Egenskab og skjulte Kraft, og har kun befriet den fra det Slag, som omgav den. Først nu Skinner den med sin virkelige Glans."

LXXXVII.

landsby - village.	til føl dig vis - by accident.
eftersom de blev røgtede -	tilstand - state.
according to the care they	ufrugtbart - barren.
received.	planteskole - nursery.
skrammer - scratches.	ri me lig he den - the justice.

Flid og Dovenskab.

I en landsby boede en rig jordbruger, som havde to sønner: Vilhelm og Thomas. Vilhelm var omrent et aar ældre end broderen.

Den dag Thomas blev født, plantede jordbrugeren to smaa æbletræer i sin have. De var af samme størrelse og var saa lige, at det var vanskelig at afgjøre, hvilket trivedes bedst.

Da børnene blev store nok til at benytte haveredskaber, tog faderen dem ud for at se de træer han havde plantet for dem og kaldt efter dem.

Da Vilhelm og Thomas havde betragtet træerne, som de beundrede meget paa grund af deres vakre blomster, sagde faderen til dem, at han vilde forære hver af dem et, og at de vilde vokse eller bortvisne, eftersom de blev røgtede.

Skjønt Thomas var yngst, gjorde han sig dog stor flid med at passe sit træ; han befriede det for insekter, saa snart han fandt dem, og bandt det op til stolper, for at det skulde vokse bent. Han gravede omkring det for at løsne jorden, saa at solens varme og regn og dug bedre kunde naa rødderne.

Vilhelm gik anderledes tilværks. Han tilbragte sin tid i lediggang eller moro, som han kaldte det

Han holdt selskab med alle ledige gutter i landsbyen og sloges ofte med dem, saa han ofte havde skrammer og saar.

Han skjænkede ikke sit træ en tanke indtil en høstdag, da han tilfældigvis saa sin broders træ bedækket med de vakreste æbler; da løb han hen til sit træ i haab om at finde det i samme tilstand.

Men istedetfor frugt fandt han kun tørre blade og grenene bedækkede med mos. Han løb til sin fader og klagede over, at han havde givet ham et ufrugtbart træ, og fordræde, at broderen skulde dele sine æbler med sig.

Faderen sagde ham, at det var urigtig, at de flittige skulde dele frugten af sit arbeide med de dovne. Hvis dit træ, vedblev han, er uden frugt, er det fordi du var doven, medens din broder var flittig. Dit træ var lige fuldt af blomster som hans, og det vokste i samme jord. Men du passede det ikke. Din broder holdt insekterne borte fra sit træ, men du lod dem opæde endog blomsterknopperne af dit.

Da jeg ikke ønsker at se selv en plante dø, maa jeg tage træet fra dig og give det til din broder, der muligens endnu kan redde det ved flid og omtanke. Han skal have al den frugt det bærer, og du har heretter ingen ret til den. Men du kan gaa til min planteskole og udvælge et træ, og forsøge, hvad du kan udrette med det. Hvis du forsømmer ogsaa det, skal jeg tage det fra dig.

Vilhelm indsaa rimeligheden heraf og besluttede at opføre sig anderledes. Han tog et træ fra planteskolen og passede det omhyggeligt. Han aflagde sine

slemme vaner, opgav selskabet med de dovne gutter og arbeidede flittigt. Den næste høst blev han lønnet for sit arbeide; thi hans træ var læsset med frugt. Ja hans fader var saa vel tilfreds med hans opførsel, at han gav gutterne frugten af en hel frugthave, som de delte lige mellem sig.

LXXXVIII.

prægtigt - fair.	tindrede - beamed.
for Tidsfordriv - just to get rid of his time.	Beto'ning - tone.
Vænestol - easy-chair.	finde Anslang og Behag - may rouse and please.
slæbende - drawling.	

De to Talere.

Jeg har læst om to Mænd, som foretog en lang Reise gjennem et prægtigt Land. Den ene reiste kun for Tidsfordriv, men den anden reiste for at se og lære noget nyt.

Da de vendte tilbage, besøgte Maboerne dem for at erfare, hvad de havde set. Den, der kun havde reist for Tidsfordriv og aldrig tænkt over, hvad han havde set, satte sig i en Vænestol, saa ned og sagde med en slæbende Stemme, som om det var besværligt for ham at tale: "O, jeg kan just ikke sige, at jeg har set meget. Jeg saa en klar Himmel, grønne Træer, Bakker, Sletter, Bække, Fugle og Blomster."

Han sagde dette paa en saadan Maade, at det forekom Tilhørerne, at han maatte have haft en kjedelig Reise, og de glædede sig over, at de havde været hjemme. Derpaa spurgte de den anden Mand, hvad han havde set.

Han reiste sig, idet hans Øine tindrede af Glæde; han holdt den ene Haand i Veiret og sagde med en livlig, glad Stemme: "O, jeg kan ju ikke sige, at jeg har set meget. Jeg saa en klar Himmel, grønne Træer, Bakker, Sletter, Bølle, Fugle og Blomster."

Han udtalte Ordene med en Tone, der vidnede om, at han elskede hvad de betegnede, og sagde det hele paa en saadan Maade, at det forekom Tilhørerne, at han havde seet noget ganske andet end den anden Mand, og de udbrød: "Hvilken behagelig Reise du maa have haft; hvor meget ønsker vi ikke, at vi havde reist med dig."

Heraf kan I lære, at I bør skjænke, hvad I ser og læser, eders hele Ópmærksomhed, og naar I læser eller taler, bør I udtale Ordene med Liv og riktig Betoning, saa at de kan finde Anklang og Behag hos Tilhørerne.

LXXXIX.

dække - blanket.

kjølet helt igjennem - chilled through and through.

umælende - speechless, dumb.

Grusom Behandling af Hesten.

Skjønt jeg er kun en liden gut, skulde jeg dog ønske at holde en tale mod den grusomme maade, hvorpaa heste ofte behandles. Der er altfor mange mænd, som behandler sine heste slet.

Hesten er et ædelt dyr. Læg mærke til, hvorledes den anstrænger sig for at trække et tungt læs — hvorledes den spender hver eneste nerve for at løbe hurtigt kun for at behage kjøreren!

For nogle dage siden saa jeg en mand slaa sin hest, indtil det stakkels dyr skjalm. Den forsøgte at trække et vognlæs mursten opad en brat bakke. Kjøreren syntes ikke det gik raskt nok og brugte derfor ivrig svøben.

En kold vinterdag saa jeg en hest staa skjælvende paa gaden. Den var bleven kjørt, indtil den var bleven ganske varm, og den ligegyldige kjører havde derpaa forladt den uden noget dække, medens den kolde vind blæste, saa at det stakkels, taalmodige dyr blev kjølet helt igjennem.

Den, som har set Arabernes heste, ved, hvad hesten kan blive ved god behandling. Arabernes heste leger med børnene og løber gjennem en flok børn uden at skade nogen.

Gud har givet os hesten til vor tjeneste, og hvilken tro tjener er den ikke! Den er saa fuldstændig i vor magt, at vi kan gjøre med den, som vi vil — pine og plage, ja endog dræbe den; men vi bør ikke tro, at grusomhed mod et umælende dyr er en liden synd i den barmhjertige Alfaders øjne.

En gut, der er grusom mod dyrerne, vokser altid op til en slet og tyrannisk mand. Et godt menneske er altid god mod dyrerne.

Ligesom en kanonkugles retning bestemmes ved at gaa gjennem et snevert løb, saaledes bestemmes sjælens retning for hele livet i barneaarene.

Et tilfreds sind skaber sit eget solskin.

LXL.

Trost - thrush, robin.

Tillid - confidence.

En fugleven.

Jeg kjender en Mand, som Fuglene holder saa meget af, at de flyver ham i Møde, naar han gaar ud paa Marken eller i Skoven. De ved, at han har Brødkrummer med sig for dem, og de pleier at hoppe rundt ham, indtil han giver dem noget.

En Gang sloi en Trost op til hans Mund for at tage et Stykke Brød, som han holdt mellem Tænderne. Ikke sjeldent pleiede Fuglene at flyve gjennem det aabne Bindu i hans Soveværelse om Morgenens strax efter Solopgang og sogte at vække ham ved sin Sang, som om de vilde sige: Staa op! Det er Tid at staa op! Solen er oppe, og vi ønsker vor Frokost!

Selv om de umælende Dyr ikke forstaar vores Ord, forstaar de dog vores Handlinger, og vi kan let vinde deres Tillid og Kjærlighed ved venlig Behandling. Jeg saa en Gang en Mand pidske sin Hest, der ikke formaaede at trække det tunge Læs. Manden var vred og slog Hesten saa grusomt, at ogsaa den blev vred og vilde ikke en Gang forsøge at trække Læsset.

Jeg gik op til Manden og sagde: "Lad mig kjøre!" Jeg begyndte da at klappe det stakkels Dyr paa Halsen og talte venlig til den. Endelig gav jeg Tegn til at gaa, og idet den ry stede Hovedet og fastede et venligt Blik paa mig, som om den vilde takke mig, satte den afsted, som om det tunge Læs var bleven meget lettere.

Den, som spørger dig om raad, ønsker ofte kur din ros.

LXLI.

blev bedrø'vet - felt grieved. overtraadt - breaking.
 saa nær - come so near. bestemt' - saved.
 fornær'met - wronged.

Du skal ikke stjæle.

En dag, da Sara var ude og spadserede med sin tante og søster, fandt hun et kort, hvorpaa der stod:
 Du skal ikke stjæle!

Hun tænkte ikke meget over disse ord, men holdt dog kortet i haanden, indtil hun kom til et hus, der var omgivet af et gjerde.

Lige indenfor gjerdet saa hun et rosentræ med en nydelig hvid, fuldt udviklet rose paa toppen. O, jeg maa have den! sagde hun, og udstrakte haanden for at tage den.

Men hendes tante tog hende i armen og pegede paa kortet i hendes hand og sagde: Hvad staar der? Sara læste ordene paany og blev bedrøvet over, at hun saa nær havde overtraadt et af Guds bud.

Medens de stod der, kom en aldrende dame ud af huset og sagde til hende: Jeg kan ikke give dig denne rose, min lille, thi jeg har bestemt den for en syg ven. Men hvis du vil komme ind i haven, vil jeg give dig en mosrose, som jeg tror du vil synes lige godt om som den hvide rose.

Sara gik ind i haven ned sin tante og søster, og den gamle dame gav dem mange vakre roser. Sara var glad over, at hun ikke havde fornærmet damen ved at tage hendes rose og end gladere over, at hun ikke havde overtraadt budet: Du skal ikke stjæle!

Børn bør vogte sig for at tage endog smaating. Smaating er ofte værd meget for eieren, og selv om de er intet værd, er det alligevel tyveri at tage, hvad der ikke tilhører os.

LXLII.

Skive - disc.

bliver usynlig - disappears.

Jorden og Maanen.

"Jeg har ikke seet Maanen hele denne Uge," sagde Rosa til sin Moder. "Sig mig, hvor det er bleven af den."

"Den skinner nu paa den anden Side af Jorden," svarede Moderen.

"Men hvorfor skinner den ikke paa vor Side paa samme Tid?" spurgte Rosa.

"Vor Jord er en Kugle," sagde Moderen, "og hverken Solen eller Maanen kan skinne over hele Jorden paa samme Tid."

"Naar vi har Nat, har de, som bor paa den anden Side, Dag, og naar vi har Dag, har de Nat. Jorden gaar helt rundt en Gang i 24 Timer."

"Du vil snart se Maanen igjen — først som en Bue, der lidt efter lidt bliver bredere, indtil Maanen ser ud som en halv Skive og senere som en hel Skive; derpaa vil den atter blive mindre, indtil den igjen bliver usynlig."

"Naar vi først faar se Maanen som en Bue, falder vi den Nymaane. Det er dog ingen ny Maane, men den gamle Maane, der viser sig for os paany. Solen skinner nemlig kun paa en Side af Maanen ad Gangen, da ogsaa den er rund som en Kugle, og vi ser den kun, naar Solen skinner paa den Del af den, som vender mod os."

Den, som kjøber, hvad han ikke behøver, maa snart sælge, hvad han ikke kan undvære.

LXLIII.

i længden - in the end.

rene - exact.

angre - regret.

omhyggelig - careful.

klinge bedre - sound better, a better story.

Tal Sandhed.

Gjør intet, som du anser urigtigt. Gjør intet ondt i haab om, at noget godt kan komme deraf.

Tal aldrig usandhed i haab om at vinde noget derved. Selv om du skulde vinde noget derved, vilde det dog være urigtigt. I længden vil du alligevel ikke vinde derved, men helligere lide derved; engang vil du sikkert angre det.

Sig altid den rene sandhed. Naar du fortæller folk, hvad du har seet eller hørt eller gjort, vær omhyggelig for ikke at sige andet end sandheden. Hvis du fortæller, hvad andre har fortalt dig, føi ikke noget til for at faa din fortælling til at klinge bedre, men fortæl netop, hvad du har hørt.

Sig ikke engang usandhed i spøg. Sig ikke til din søster Marie: Der er en orm paa din kjole! kun for at skræmme hende, naar der ingen orm er. Hvis du siger usandhed i spøg, vil folk ikke tro dig, naar du virkelig taler sandhed.

Har du hørt fortællingen om gutten og ulven? En gut pleiede at raabe: Ulv! ulv! naar han ingen ulv saa, kun for at faa folk til at løbe og komme ham tilhjælp, og naar de kom, lo han ad dem.

En dag kom virkelig ulven og gutten skreg: Ulv! ulv! af alle kræfter; men folk var bleven saa ofte narret af ham, at ingen løb ham til hjælp; han var derfor nær bleven dræbt.

Et gammelt, men sandt ordsprog siger: Ingen tror løgneren, selv naar han taler sandhed.

LXLIV.

Solstraalerne – the sunbeams.	Kanin' – rabbit.
Himmel – sky.	Enge – meadows.
bebu'det – foretold.	Bikuben – bee-hive.
hæve – raise.	Markerne – the fields.
	Dagværk – day's work.

Solstraalerne.

Solen var gaaet op. Østens Himmel havde bebudet dens Komme; thi den var blevet rød og guldfarvet, eftersom den nærmede sig. Og nu straalede den ned over Jordens for at vække enhver Skabning til at møde den nye Dag.

En Straale naaede Smaafuglene i Træerne, og de hævede sig strax paa sine Vinger og sang saa høit, som de kunde.

Derpaa kom en Straale til Kaninen og vækkede den, og den gned sine Øine og løb ud af Skoven hen paa de grønne Enge for at øde det friske Græs.

En tredje Straale kom til Hønsehuset, og Hanen klappede sine Vinger og galede, og Hønsene løb ned fra sine Stænger og løb ud i Gaarden for at søge sig noget at øde.

Nu kom en Solstraale til Bikuben, og Bierne krøb ud af sin Seng, gned sine Vinger med sine Fødder og løb asted over Markerne for at driske Honning af Blomsterne, der netop var vaagnede ligesom de.

Den sidste Solstraale naaede en Gut, der syntes altfor godt om at ligge i Sengen, vækkede ham, men kunde ikke faa ham op; han skjulte sit Ansigt for den, vendte sig til Væggen og lagde sig atter til at sove, skjønt hele Naturen var vaagnet og havde begyndt sit Dagværk.

LXV.

trækfugl - migratory bird.	syntes - looked.
opholder sig - keep themselves.	bedrø'vet - sad.
skuede - looked.	sulte - starve.
ensomme - lonely.	bedæk'ket - covered.
forbau'set - puzzled.	forglemt' - forgotten.
	vente - expect.

Hvor Trækfuglene opholder sig.

En kold vinterdag sagde en moder til sin lille gut: Hvor er trækfuglene, Vilhelm? Vilhelm skuede hen over den ensomme vei og op i de nøgne træer, men kunde ikke se nogen fugle. For et øieblik var han forbauset; derpaa sagde han: De er alle i sine reder, moder.

Hans moder viste ham, at redet i træet nær vinduet var tomt. Hun sagde ham, at alle de øvrige reder var ogsaa tomme. Vilhelm saa bedrøvet ud og spurgte: Er alle fuglene døde, moder?

Nei, Vilhelm, de er ikke døde. Husker du ikke, at du igaar saa en snefugl? Men de øvrige fugle har draget langt mod syd, hvor det er lige varmt om Vinteren, som det er her om Sommeren. Hvis de var bleven her hele Vinteren, vilde de have frosset ihjel, medens desov i træerne, eller ogsaa vilde de have sultet ihjel.

Hvorfor vilde de have sultet ihjel?

Fordi de lever af bær, insekter og frø, som ikke findes her om Vinteren.

Findes der saadan føde i det land, hvor de har trukket til?

Ja, her er himmelen mørk, og den kolde vind

driver sneen mod vore vinduer, men der skinner solen klart og varmt. Marken er bedækket med grønt græs, og der er bær paa buskene og frø paa engen og agrene. Smaa fluer seiler om i solskinnet, og orme kryber omkring paa marken. De kjære smaa fugle har nok at æde, og de sidder i de grønne træer og synger sange for de folk, som bor der. Men de har ikke forglemt os. De vil komme tilbage næste sommer og synge for os lige sådt som før. Allerede i April kan du begynde at vente dem.

LXVI.

travede - trotted.

Grise - pigs.

Æjør - cows.

Fjøset - the stable.

erfare - find out.

fagle - cluck.

paaær'de - what was going on, what was the matter.

hese' - look at.

Aabning - crack.

Kylling - chicken.

tosset - silly, stupid.

sammenkrympet - rolled up.

kvælt - smothered.

Unge - young one, baby.

i god Behold - all safe.

veg - weak.

tumlede omkring' - staggered about.

gjort galt - done mischief.

havde ikke til Hønsigt - did not mean to.

Bugge - cradle.

fisfert - sure.

en Stund - a while.

Hvorledes Johan hjalp Hønsene.

Det var første Gang Johan var paa Landet, og en gladere Gut har du aldrig seet. Han travede omkring fra Morgen til Aften — blandt Grise og Æjør og Høns og Faar — fra Fjøset til Engen og tilbage til Gaarden og ned til Gaasedammen — og gav sig ikke Tid til at

standse længe nok til at erfare, hvor træt han var, før Aftenen kom.

En Dag gif han ud alene til Hønsegaarden. Der saa han en Høne betragte sit Nede og kagle paa en for ham sjørgelig Maade; den saa saa forundret og skremt ud. Det var en ung Høne, og jeg formoder, at den ikke rigtig vidste, hvad der var paaførde. Det samme var Tilfældet med Johan, og han gif derfor hen for at bese Sagen nærmere.

Hvad saa han? Han saa sex store, gule Eg, og ved at kige nærmere saa han, at et lidet Stykke var brækket ud af et af Eggene, og gjennem Åbningen hørte han en svag Lyd: pip, pip!

“Nu ved jeg, hvad som er paaførde!” tænkte Johan. “Der er en lidet Kylling i Egget, og den vil ud, og dens tossede Mo'r kan ikke hjælpe den. Men jeg formoder, at hun skjønner ikke bedre. Stakkels lille Ting! Hvor ondt den maa have i Benene af at ligge sammenkrympet i det lille Eg! Jeg undres over, om jeg kan hjælpe den. Lad mig se!”

Johan tog derpaa Egget og brækkede et lidet Stykke ud af Skallet. “Pip, pip!” sagde Kyllingen derinde, lidt høiere end før. “Den liker det,” tænkte Johan veltilfreds. “Den maa være næsten kvalt;” og forsigtig brød Johan Skallet i Stykker, medens den unge Modter kaglede og slog med Bingerne ved hans Fødder.

“Nu maa du være stille, Hønsemø'r!” sagde Johan; “jeg skal ikke gjøre din lille Gut noget ondt; der,” sagde han, da han brækkede væk det sidste Stykke af Skallet, “der er din Unge — i god Behold. Men, hvor siden og veg den er!” sagde Johan; thi Kyllingen kunde ikke bruge Benene, men tumlede omkring og pibede værre end før.

Johan stod og tænkte. "Nu, Hønsemo'r," sagde han, "frygter jeg for, at jeg har gjort galt, men det havde jeg ikke til Hensigt. Jeg formoder din lille Gut var ikke stor nok til at forlade sin Bugge endda. Jeg kan ikke lægge den tilbage, det er sikkert, fordi jeg ikke kan sætte Eggeskallet sammen igjen, og om jeg kunde det, forstaar jeg ikke at folde den sammen for at faa den til at passe Skallet."

"Aa, nu ved jeg!" tænkte Johan; "her er netop Ting'en — en tom Frugtkande. Nu vil jeg putte den ind heri og bedække den og lade den vore til imorgen; da vil jeg komme og tage den ud. Den vil nok komme sig, Hønsemo'r; vent bare. Det er, hvad Mo'r gjør med Blomsterne, saa det maa nok være rigtig!"

Og Johan bedækkede Kyllingen og gif til sin Leg. Hønen kaglede en Stund og erindrede da sine øvrige Egg og gif tilbage til dem.

Hvorledes gif det Kyllingen? Alt hvad jeg ved, er, at Johan Dagen efter fandt en meget stiv liden Kylling. Johan blev bedrøvet, men tænkte dog ved sig selv: maaſke den vilde have voget op til en slem Hane og blevet sin Mo'r til stor Sorg.

Foregiv aldrig at være, hvad du ikke er.

Man er aldrig alene, naar man er ledsaget af ædle tanker.

Sig mig, hvem du omgaaes med, og jeg vil sige dig, hvad du er.

Husk paa, at medens du folder dine hænder, holder ikke tiden sine vinger.

LXLVII.

fingerbor, fingerbolle-thimble.	gjælde - depend on.
behö'ver - need.	bekvemmelighed - convenience.
saamen' - surely.	spörge - ask.
sager - things.	behö'ves der - does it require.
aabenba're - reveal, tell.	forla'de sig paa - depend upon.
hemmeligheden - the secret.	fornær'met - affronted.
bestemt' - certain, set.	skamfuld - ashamed.
bryder sig om - care.	
gjemme - put away.	
	beslut'tet - resolved.

Den tabte Fingerbor.

Marie. — Jeg ønsker du vilde laane mig din fingerbor, Sara; for jeg kan aldrig finde min, naar jeg behøver den.

Sara. — Og hvorfor kan du ikke finde din, Marie?

Marie. — Ja, det ved jeg saamen ikke; men hvis du ikke vil laane mig din, kan jeg laane af nogen anden.

Sara. — Jeg er nok villig til at laane dig min; men jeg skulde ønske at vide, hvorfor du altid kommer til mig for at laane, naar du har tabt noget.

Marie. — Fordi du aldrig mister dine sager, og ved altid at finde dem.

Sara. — Og hvorledes, tror du, jeg altid kan vide at finde mine sager?

Marie. — Ja, det ved saamen ikke jeg. Hvis jeg vidste det, kunde jeg nok en og anden gang finde mine egne sager.

Sara. — Jeg vil aabenbare dig hemmeligheden, hvis du vil vide den. Jeg har en bestemt plads for

hver eneste ting, og naar jeg har brugt noget, lægger jeg det altid paa sin plads og lægger det aldrig bort for at kastes omkring af enhver.

Marie. — Jeg kan aldrig finde tid til at sætte mine sager i orden; og hvem bryder sig om at løbe afsted med hver eneste lille ting og gjemme den, naar den er brugt, som om det gjalt ens liv?

Sara. — Det gjælder nok ikke dit liv, Marie, men det gjælder din bekvemmelighed; og lad mig spørge: hvor meget mere tid behøves der, for at sætte en ting paa sin plads end at søger efter den hver gang den er tabt, eller til at laane af sine venner?

Marie. — Godt, Sara, jeg vil aldrig mere laane af dig; det kan du forlade dig paa.

Sara. — Hvad, Marie, du er vel ikke fornærmet?

Marie. — Nei, men jeg er skamfuld, og har besluttet før aftenen at finde en plads for hver ting og at holde hver ting paa sin plads.

LXLVIII.

Kilder — springs. dog udspringer — but they are the source of. Nor — rudder, helm.	Spiger — spikes. Søm — nails. Bygning — building. udrette — accomplish.
--	---

S m a a t i n g.

Kilder er smaa, dog udspringer store Floder fra dem. Et Nor er lidet, men dog styrer det et stort Skib. Spiger og Søm er smaa, men dog holder de en stor Bygning sammen. Et Ord, et Blik, et Smil er alle Smaating, men kan dog udrette meget godt ellers ondt. Betænk dette, og foragt ikke Smaating.

LXIX.

Æjøbmand - merchant.	Øpførsel - conduct.
Verdensdel - part of the world.	hilser venligt - greet friendly,
forhver'vede - amassed.	has a friendly greeting for.
Flid - industry.	sagte - quietly.
Forretningsdygtighed - enter-	gjøre andre Ansigtter - set up
prise.	other faces.
Formue - wealth.	alle Ansigtter blev oplyste - all
Fødeland - native country.	faces beamed.
Slægtninge - relatives.	trængte sig om - crowded around.
Festmaaltid - feast, banquet.	trykte - pressed.
nærliggende - close by.	omfavnede - embraced.
Landsted - villa, country house.	fappedes om Gren - contended
ilede - hurried.	for the honor.
derhen' - thither.	bevær'te - entertain.
engang - even.	besid'de - possess.
temmelig slidt - quite worn.	fortryl'le - enchant, bewitch.
af Søreisen - from the sea-	funklende - glittering.
voyage.	fine - its, fully.
iføre - take on.	blot - only.
Klædning - clothes.	anser' - regard, esteem.
traadte ind - entered.	høiere end - above.
Sal - hall.	forblin'dede - beguiled.
Søskendebørn - cousins.	udbrød - exclaimed.
lagde siden Glæde for Dagen	saa - then.
over at gjense - evinced little	Gjerrigheden - avarice.
joy at seeing.	skatte - prize.
medbragt - brought with him.	gjenemsigtig - translucent, trans-
opbragt over - angry at.	parent.
	Husbonde - master.

Diamantringen.

Æjøbmand Williams reiste over Høvet til en fjern Verdensdel, forhvervede sig der ved Flid og Forretningsdygtighed en stor Formue, og vendte efter mange Aar tilbage til sit Fødeland.

Da Skibet landede, hørte han, at hans Slægtninge var samlede til et Festmaaltid paa et nærliggende Landsted. Han islede strax derhen, og i sin Glæde tog han sig ikke engang Tid til i Stedet for den graa Frakke, der var temmelig slidt af Søreisen, at iføre sig en bedre Klædning.

Men da han traadte ind i den lyse Sal, lagde hans Søskendebørn liden Glæde for Dagen over at gjense ham; thi paa Grund af hans simple Klædedragt troede de, at han var kommen fattig tilbage.

En ung Negergut, som han havde medbragt, blev meget opbragt over hans Slægtninges Opførsel og sagde: "Det er slette Mennesker, som efter saa lang Tid ikke engang hilser venligt paa sin Slægtning."

"Vent kun," sagde Kjøbmanden sagte til ham; "de vil snart gjøre andre Ansigter." Han satte en Ring, som han bar hos sig, paa Fingeren, og se! da blev snart alle Ansigter oplyste, og alle trængte sig om den kjære Hr. Fætter Williams. Den ene trykte hans Haand, den anden omfavnede ham; alle kappedes om æren af at tage ham til sit Hus og beværte ham.

"Besidder Ringen Kraft til at fortrylle dem?" spurgte den forbausede Sorte. "O, nei," sagde Williams, "af den funklende Diamantring, der er værd sine tusen Dollars, ser de blot, at jeg er rig, og Rigdom anser de høiere end alt."

"O, I forblindede Mennesker!" udbrød Negeren, "saa er det ikke Ringen, men Gjerrigheden, som har fortryllet eder. Kan man da ogsaa skatte gult Metal og gjennemfigtig Sten høiere end en saa ødel Mand, som min Husbonde er?"

For at have god opførsel maa man have et godt hjerte.

C.

herre – gentleman.	holde udkig – keep watch.
selskab – party, company.	flodbred – river-shore.
indfödte – natives.	höie raab – great shouting.
almin'delig – common.	snakkede – chattered.
ekhorn – squirrel.	skarer – troops.
traf sig saa – so happened.	ophidsede – excited, angry.
affyre et skud – fire a gun.	frygtelig – terribly.
saaret – wounded.	bleg – pale.
blödende – bleeding.	afforskæk'kelse – with fright.
erklæ'rede – declared.	

Aber.

En herre reiste en gang i Indien sammen med et stort selskab af indfødte. I hint land er aber lige almindelige i skovene, som fugle og ehorne er i vore skove.

Det traf sig saa, at en af mændene saa en abe med en abeunge i sine arme. Han vilde tage abeungen med sig og affyrede et skud mod moderen. Den blev saaret, men ikke dræbt. Blødende løb den ind i skoven og bar sin unge med sig.

Mændene løb efter den, da de ventede at kunne fange ungen, og herren holdt udkig efter dem fra baaden nær flodbredden — sammen med en ven. Snart hørte de höie raab og straks efter saa de mændene komme løbende ud af skoven saa hurtig de kunde, raabende: Ling, ling, ling! der betyder: Aber, aber, aber!

Hvad betyder det? spurgte herren sin ven; jager de aberne? O, nei! svarede han; aberne jager dem. Og straks saa de hundreder af aber komme ud af skoven, medens alle skreg og snakkede saa høit de

kunde. Den stakkels saarede moder havde paa sit vis fortalt sine venner, hvad som var skeet, og store skarer af aber var derfor kommen sammen for at jage mændene væk.

Da mændene saa aberne komme, vendte de om og løb for sit bare liv. Aberne var saa ophidsede, og der var saa mange af dem, at hvis de havde naaet mændene, vilde de have dræbt dem; de fulgte dem lige til flodbredden og skreg og raabte frygtelig. Mændene maatte vade ud til baaden, der ikke kunde komme nær landet; de var blege af forskrækkelse og erklærede, at de aldrig mere vilde skyde en abe.

Cl.

Grindringen	- remembrance, memory.	omfring' - around.
fjern - distant.		traadte til - stepped up to, went.
Fjerne - distance, far away.		Afdøde - diseased.
skyder Knopper - sheds buds, blooms.		Bethyd'ning - meaning, significance.
afsted' - away.		bleven til Smerte - become a source of grief (or pain).
boldsom - violent.		bedrø've - grieve.
forløste - was wrecked.		enstemmig - unanimously, with one accord.
klipperne - the rocks.		behol'de - keep.
blev begra'ben - was buried.		end - though.
Bolgerne - the waves.		jo - never the less.
sørgede - mourned.		barnlig - childish, filial.
isæt' - especially.		Længsel - longing.

Grindringens Træ.

En Fader reiste over Havet til et fjernt Land. Men førend han afreiste, kaldte han alle sine Børn sammen. Han holdt selv et lidet træ i Haanden, og de plantede det tilsammen. Derpaa sagde Faderen: "Naar J ser paa dette

lille Træ, tænk paa Eders Fader i det Fjerne! Førend det skyder Knopper tre Gange, haaber jeg atter at være hos Eder!" Saaledes talte han og reiste afsted; og Træet skjød vakkert Knopper det første Aar.

Men da Faderen reiste over Havet, opstod en vold-som Storm, og Skibet forliste paa Klipperne, og Faderen blev begravet i Bølgerne. Da græd og sorgede Børnene i lang Tid — og især, da Træet skjød Knopper, stod de omkring det og græd.

Da traadte en vis Mand, en Ven af den Afdøde, til Børnene og sagde: "Se, Træet har tabt sin Bethydning og er bleven Eder til Smerte; lad mig borttage det og planter et andet i Stedet, at Synet deraf ikke længere skal bedrøve Eder!"

Da svarede Børnene enstemmig og sagde: "Af nei, lad os beholde Træet! Skyder det end ikke Glædens Knopper, men Taarer og Smerte, saa er de jo Kjærlighedens Taarer og barnlig Længsels Smerte. Af nei, borttag ikke Træet fra os!"

God opførsel kræver, at man ikke forsætlig saarer nogen persons følelser.

Trods alle forandringer overlever dog alt sandt og godt.

Gode bøger er det bedste selskab.

Smil er kjærlighedens sprog.

CII.

for at lege med sin drage - to	beha'gelig - pleasant.
fly his kite.	skyndte sig - made haste.
idethan forsög'te at faa - trying to make.	i det samme - at that moment, or as he did so.
stige ivei'ret - rise in the air.	hvil dig - rest.
gik den op lidt - it would go up a little way.	derpaa - then.
om en stund - after a while.	underlig - strange.
lagde den derfor - so he put it.	svimmel - dizzy.
blandt ugræsset - among the weeds.	han vilde blive syg - he was going to be ill.
jagt - chase.	virkelig syg - really ill, or ill indeed.
undkom tilsidst - escaped from him after all.	han ikke vilde blive frisk igjen - he could not get well again.

Koldt Vand.

Paa en varm Sommer-dag gik Karl ud for at lege med sin drage. Der var meget liden vind, men Karl løb frem og tilbage paa den støvede vej, idet han forsøgte at faa dragen til at stige iveiret. Medens han løb, gik den op lidt, men saa snart han standsede, faldt den atter til jorden. Om en stund blev han træt af dragen og lagde den derfor under en busk i et hjørne af gjerdet.

Da saa han en smuk gul sommerfugl blandt ugræsset ved siden af veien. Han løb efter den og forsøgte at fange den; men sommerfuglen gav ham en lang jagt og undkom tilsidst.

Han var nu træt — og varm og tørstig; han skyndte sig derfor til en kilde, som han vidste var under et gammelt egetræ ved veikanten. Karl fandt træets skygge meget behagelig, og han skyndte sig at drikke af det klare, kolde vand.

Han steg ud paa en planke, der laa nær kanten af vandet og knælede ned for at drikke; men i det samme lagde han mærke til noget, der var skrevet paa planken. Han standsede for at læse det. Nogen havde skrevet disse ord: Hvil dig i skyggen, før du drikker.

Hvorfor maa jeg vente? sagde Karl ved sig selv. Jeg er tørstig og varm, og dette vand er saa friskt og kjøligt! Jeg vil hvile mig i skyggen, naar jeg har drukket; jeg er nu tørstig og kan ikke vente. Han drak saa meget han ønskede og badede sit ansigt og sine hænder i det kjølige vand; derpaa lagde han sig ned for at hvile.

Snart begyndte han at føle sig meget underlig. Han var saa svimmel, at han frygtede for, at han vilde blive syg. Han reiste sig og skyndte sig hjem, og da han naaede huset, var han virkelig syg.

Stakkels Karl. Han kunde ikke gaa ud igjen paa flere dage. Lægen kom og besøgte ham og gav ham medisiner, og i lang tid troede enhver, at han ikke vilde blive frisk igjen; men til sidst blev han dog frisk og blev atter i stand til at gaa ud.

Hans fader sagde til ham: Dette har været en meget streng sygdom for dig, Karl; men jeg haaber, at du ikke mere vil handle saa taabelig.

Nei, fader, svarede Karl; jeg har lært, at det er farligt at drikke koldt vand, naar jeg er meget varm. Jeg skal aldrig gjøre det mere.

Kunskab er magt.

CIII.

Børnebørn - grandchildren.	ffjult - hidden.
Armod - poverty.	Se til - look to it, that
Nabo' - neighbor.	you bring them forth.
Jeg vilde gjerne være tilfreds - I would be quite content.	uforstandigt ungt Menneske - foolish young man.
hvis jeg funde bringe min For- mue op til - if I could acquire a wealth of.	Hule - hollow, ditch.
gaa tilbærks' paa rette Maade - go to work in the proper way.	Bedrøvelse - sorrow.
	enfoldig - simple-minded.
	kosabar - costly.
	bærer rigelige Renter - brings large returns (interest).

Æbletræet.

Den gamle Robert sad under et stort Æbletræs Skygge foran sit Hus. Hans Børnebørn spiste af Æblerne og kunde ikke nok prise den goede Frugt. Da sagde Bedstesaderen: "Jeg maa nu fortælle Eder, hvorledes Træet kom hid. For over femti Aar siden stod jeg engang her, hvor der den Gang var en tom Plads, og hvor nu Træet staar, og beklagede min Armod for den rige Nabo. Af, sagde jeg, jeg vilde gjerne være tilfreds, hvis jeg kunde bringe min Formue op til et hundrede Dollars."

"Naboen, som var en klog Mand, sagde: "Det kan du let, hvis du gaar tilbærks paa rette Maade. Se, her paa det Sted, hvor du staar, ligger mere end et hundrede Dollars ffjult i Jorden. Se til, at du henter dem frem."

"Den Gang var jeg et uforstandigt ungt Menneske og gravede den følgende Nat et dybt Hul i Jorden, men fandt til min Bedrøvelse ikke en eneste Dollar. Da Naboen om Morgenens saa Grøften, lo han hjertelig og sagde: "O, du enfoldige Menneske, det var ikke det jeg mente! Men jeg vil forære dig et ungt Æbletræ. Sæt

det i den Grøft du har gravet, og om nogle Aar vil nok Dollarne komme til syne."

"Jeg satte det unge Skud i Jordens. Det vokste og blev til det store, prægtige Træ, som I her ser. De kostbare Frugter, som det i mange Aar har baaret, indbragte mig snart meget mere end et hundrede Dollars, og endnu er det en Kapital, der bører rigelige Renter."

CIV.

besæt'ning - crew.

skolekammerater - school-mates.

grotte - cave.

sætte i söen - launch.

vel tilmo'de - in fine spirits.

smaalo - chuckled.

betids' - up to time.

gangsti - footpath.

torvet - market.

lade ham falde - trip him.

slet humör' - ill temper.

grættent - sullenly.

deri ta'r du feil - you are mistaken about that.

ondskabsfuldhed - malice.

misundelse - envy.

vrede - ill-feeling.

reisebeskrivelse - book of travels.

under en heftig indre kamp - with great effort.

springkast - summersets.

paa lager - on hand.

Gloende Kul.

Seth Benton boede paa landet. Ikke langt fra hans faders hus var en stor dam. Hans sødkende-barn Herbert havde givet ham en smuk baad, der var rigget med mast og seil og færdig til at gaa tilsøs.

Seth havde udvalgt besætning blandt sine skolekammerater. De havde valgt ham til kaptein. Baaden var forsigtigt opbevaret i en liden grotte nær dammen. Klokken tre Lørdags eftermiddag skulde gutterne møde og sætte baaden i søen.

Lørdags morgen stod Seth op tidlig. Det var vakkert veir, og han følte sig vel tilmode. Han smaalø af glæde, naar han tænkte paa eftermiddagen. Prægtigt! sagde han ved sig selv, da han havde klædt sig paa.

Nu har jeg netop tid til at løbe ned til dammen før frokost og se, om baaden er i orden. Derpaa vil jeg skynde mig hjem og lære mine lekser til Mandag, for at kunne være færdig til eftermiddag; thi kapteinen maa være betids.

Afsted dansede han henimod grotten, hvor baaden var blevet sat i fuld stand. Da han kom nærmere, saa han tegn paa skurkestreger, og følte sig urolig. Den store sten foran grotten var rullet væk.

Da han kigede ind i grotten, udstødte han et høit skrig. Der laa hans vakre baad med masten brækket, seilet sønderrevet, og et stort hul i bunden.

For et øieblik forblev han ubevægelig af sorg og forbauselse; derpaa udbredt han, idet hans ansigt blev rødt af vrede: Jeg ved, hvem som har gjort det. *den slyngel*; det er Fritz Bruun; han er vred, fordi jeg ikke indbød ham til seiladsen; men jeg vil betale ham for det.

Derpaa skøv han den ødelagte baad ind i hulen og skyndte sig nedad veien, hvor han strak en snor tvertover gangstien nær marken, og lagde sig i skjul bag buskene.

Snart hørtes fodtrin, og Seth kigede nysgjerrigt frem. Han ventede at se Fritz komme, men istedet var det hans søskendebarn Herbert. Det var den sidste person Seth ønskede at se netop da; derfor trak

han snoren til sig og laa stille, idet han haabede, at Herbert ikke vilde se ham.

Men Herberts skarpe øie opdagede ham snart, og Seth maatte fortælle ham, hvad som havde hændt, og tilføiede: men lige meget; jeg skal lade ham lide for det.

Hvad agter du at gjøre? spurgte Herbert ham.— Du ved, at Fritz bringer en kurv æg til torvet hver morgen, og jeg agter at lade ham falde over denne snor og brække alle sine æg.

Seth vidste, at det ikke var ret at nære saadanne følelser, og han ventede at faa en skarp irtettesættelse; men til sin forundring hørte han kun Herbert sige: Fritz fortjener virkelig at straffes; men at lade ham falde over en snor er et gammelt kneb; jeg kan fortælle dig en bedre maade at straffe ham paa.

Hvad? raabte Seth begjærligt. — Hvorledes vilde du synes om at lægge nogle brændende kul paa hans hoved? — Hvad? *brænde* ham? spurgte Seth tvivlsomt. Hans fætter nikkede. Med en tilfreds latter klappede Seth med hænderne.

Bravo! udbrød han; det er netop, hvad jeg vil gjøre, fætter Herbert. Du ved hans haar er saa tykt, at han ikke vilde blive meget brændt, førend han kunde ryste dem af; men jeg skulde ønske at se ham hoppe en gang. Nu, fortæl mig, hvorledes jeg kan gjøre det — hurtigt!

Hvis din fiende hungrer, giv ham mad; hvis han tørster, giv ham at drikke; thi naar du det gjør, samler du gloende kul paa hans hoved. Lad dig ikke overvinde af det onde, men overvind det onde med

godt. Det er Guds maade at gaa frem paa, sagde Herbert, og jeg tror det er den bedste straf for Fritz.

Hvilket langt ansigt Seth satte op! Endelig sagde han: Du gjør nar af mig, fætter Herbert; det er jo slet ingen straf. — Forsøg det, sagde Herbert. Vær venlig mod Fritz, og jeg er vis paa, at han vil føle sig saa skamfuld og urolig, at prygl vilde være moro i sammenligning dermed.

Seth var i grunden ingen slet gut, men han var nu i meget slet humør, og sagde grættent: Du har løiet for mig, fætter; du sagde, at saadanne kul vilde brænde; det er ikke sandt.

Deri ta'r du feil, sagde Herbert; jeg ved, at saadanne kul har opbrændt ondskabsfuldhed, misundelse, vrede og meget andet slet og derpaa opvarmet hjerter, der før var kolde. Seth sukkede dybt. Vel, nævn et godt kul at lægge paa Fritz's hoved, og jeg vil ikke forsømme det, det kan du stole paa, sagde han.

Du ved, fætter Seth, sagde Herbert, at Fritz er meget fattig og kan sjeldent kjøbe sig en bog, skjønt han holder meget af at læse, medens du har en hel bogsamling. Sæt nu — nei, jeg vil ikke forudsætte noget; tænk over sagen og udsøg dine egne kul; men forsøm ikke at tænde dem med kjærlighedens ild; thi ingen ild brænder saa godt som den.

Derpaa sprang Herbert over gjerdet og gik sin vej. Førend Seth havde tid til at samle sine tanker, saa han Fritz komme henad veien med en kurv æg i een haand og et spand melk i den anden. For et øieblik tænkte han ved sig selv: hvilket storartet fald det vilde blive, om jeg lod ham falde over min snor!

Men han overvandt fristelsen og glædede sig over, at han havde snoren i lommen. — Fritz for tilbage og saa meget urolig ud, da han opdagede Seth; men denne sagde straks: Har du megen tid til læsning nu om dagen, Fritz?

Undertiden, sagde Fritz, naar jeg har jaget kjørerne hjem og gjort alt mit arbeide, er der lidt dagslys tilbage; men ulykken er, at jeg har læst hver eneste bog, jeg kan faa fat paa.

Hvorledes vilde du synes om at faa min nye reisebeskrivelse? — Fritz's øine dansede i hovedet. O, maa jeg faa laane den? maa jeg? jeg vil være saa forsiktig med den.

Javist, sagde Seth, og maaske jeg har andre bøger, som du kunde ønske at læse. Og Fritz, tilfeiede han lidt skjelmsk, jeg skulde ønske, at du vilde komme og hjælpe til med at seile min nye baad i eftermiddags; men nogen har brækket masten og sønderrevet seilet og skaaret hul i bunden paa den. Kan du skjonne, hvem det er?

Fritz lod sit hoved hænge ned paa brystet; men efter et øieblik saa han op og sagde under en heftig indre kamp: O, Seth, det var jeg, som gjorde det, men jeg kan ikke sige, hvor bedrøvet jeg er derover. Du vidste vel ikke, at jeg havde været saa slem, da du lovede at laane mig dine bøger?

Vel, jeg havde en formodning om, at du havde gjort det, sagde Seth langsomt. — Og dog — men Fritz kunde ikke sige mere. Han syntes at ville kvæles. Hans ansigt var rødt som brændende kul.

Han kunde ikke udholde det længer, og gik derfor sin vei uden at sige et ord.

Det var kul, som brænder, sagde Seth ved sig selv. Jeg ved Fritz vilde hellere, at jeg skulde knust hvert et æg i hans kurv, end at jeg tilbød at laane ham min bog. Men jeg føler mig vel tilmode. Han gjorde nogle springkast og gik hjem med et let hjerte og en god appetit for frokosten.

Da kapteinen og besætningen for den lille baad mødte til bestemt tid, fandt de Fritz der ivrigt ifærd med at istandsætte baaden. Da han saa Seth, skyndte han sig med at forære ham et smukt flag, som han havde kjøbt for sine egne penge.

Baaden blev istandsat og sat af land og gjorde en herlig reise. Alt faldt ud, som Herbert havde forudsagt: Seths hjerte var saa varmt og fuldt af venlige tanker, at han aldrig havde følt sig mere tilfreds og lykkelig i sit liv.

Seth erfarede senere, at jo mere han brugte af dette forunderlige slags kul, jo mere havde han tilbage: venlige tanker, venlige ord og venlige handlinger. Jeg tror sandelig, fætter Herbert, sagde han, at jeg maa begynde kul-forretning.

Det vilde glæde mig, om alle mine unge venner, som læser dette, vilde begynde en saadan kul-forretning. Hvis enhver familje vilde holde et forraad af saadanne kul paa lager og gjøre god brug deraf, hvor lykkelig vilde de ikke være!

CV.

søge og bringe - carry things	selskab - party.
in his mouth.	padde - toad.
herskerinde - mistress.	gjøre kunster - play tricks.
dumheder - foolish pranks.	bur - cage.
fang - lap.	sult - starvation.

Inga og hendes Hund Frisk.

Inga var en munter liden pige. Hun havde hverken broder eller søster, og hendes eneste legekammerat var en stor vakker hund, som hun havde faaet af sin fader, og hvis navn var Frisk.

Frisk var en lystig fyr. Han blev næsten aldrig kjed af at lege. Han havde lært at søge og at bringe igjen, og hvergang han saa noget ligge paa jorden, pleiede han at tage det op med sin mund og bære det hen til Inga, sin lille herskerinde. Undertiden kunde han finde et æble, en pære eller en blomme, som var falden ned fra træerne i haven, og Inga syntes meget godt om saadanne foræringer. Men det var ikke altid, hun var saa vel fornøjet med de ting, Frisk bragte hende; thi engang havde han bragt hende en vaadlerklump, og to gange havde han lagt et stort fedtet kjødben paa bogen, som hun læste en morsom historie i.

Naar nu Inga blev vred paa ham for saadanne dumheder, pleiede han at staa et lidet stykke borte fra hende, se hende op i ansigtet, logre med halen og nu og da gjø meget sagte, som om han vilde sige: Om forladelse. Saa kunde Inga ikke længere være vred; hun smilede til ham, klappede ham og sagde: Min smukke Frisk, og bort gik Frisk saa lykkelig som nogen hund i verden. Men den næste sten eller an-

den ting, han fandt, kunde være sikker paa at blive lagt paa Ingas fang.

En dag skulde Inga gaa med sin fader og moder i selskab. Hun var meget smukt paaklædt og sad ved siden af sin moder paa en stol i dagligstuen, medens de ventede paa, at hendes fader skulde blive færdig. Da kommer Frisk farende, springer op paa Inga og kaster en stor levende padde ned paa hendes fang. Inga skreg høit og hoppede ned fra stolen, saa at padden faldt paa gulvet. Skrig ikke saaledes, Inga, sagde moderen; den stakkels padde kan ingen skade gjøre dig; se bare, hvorledes den sidder og puster og er færdig at dø af frygt, eller maaske Frisk har bidt den for haardt. Kald paa pige, at hun kan bære det stakkels uskadelige dyr ud i haven, hvor den vist bor. Da pige satte padden ved kanten af dammen, som var i haven, gjorde den et eneste stort spring og pladsk! var den borte under vandet i et øieblik. Men Ingas kjole var bleven plættet af paddens vaade ben, og hun var derfor nødt til at gaa op paa sit værelse for at tage en anden kjole paa. Frisk, som skjønte, at han havde gjort noget galt, luskede afsted og lagde sig ned i en krog.

Nu bliver jeg aldrig mere glad i Frisk igjen, sagde Inga. Ja, men det er meget urigtigt af dig, sagde moderen; thi Frisk er bleven oplært til at gjøre kunster, og naar han bringer dig noget, du liker, saa klapper du ham jo og roser ham. Frisk har vel seet padden hoppe i græsset og troet, at det vilde more dig at se den hoppe omkring i dagligstuen. Du forsøgte jo en dag at lære ham at bringe dig katungen, og

hvorledes tror du en hund skulde vide, at du liker katunger, men ikke paddere. Inga tænkte, at det var meget sandt, og da hun kom hjem, tilgav hun Frisk; men hun sagde mange gange til ham, at han aldrig mere maatte bringe hende noget levende. Frisk logrede nok med halen; men lige klog var han.

Nogle dage derefter, da Inga gik og spadserede med tjenestepigen, fandt Frisk en fugleunge, der var falden ud af redet, som var oppe i et høit træ. Frisk tog den op og lagde den ned foran Ingas fødder. Hun blev saa glad i den lille fugl og løb hjem til sin moder med den. Stakkels lille fugl, sagde moderen; vi skal pleie den, til den bliver stor og kan flyve, og da skal vi slippe den ud. Aa nei da, kjære moder! raabte Inga, den maa være hos os bestandig; jeg skal passe den og give den føde, og jeg skal nok snart lære den at være glad i mig. Mit kjære barn, sagde moderen, den vil aldrig blive saa glad i dig, som den er i skoven, marken og den blaa himmel. Vi ser nok smaa fugle i bur, som spiser det frø, vi lægger for dem, og som synger og flagrer med vingerne, som om de var nok saa glade og tilfredse; men dersom døren til buret engang kommer op, saa vil de flyve bort for selv at finde mad, synge i de høie træer og bygge sine nydelige reder. De kommer aldrig tilbage til sit bur igjen eller til den haand, som gav dem mad. Men denne lille fugl her er for ung og hjælpeløs til at blive sluppen ud; den vilde dø af sult; thi den ved ikke, hvor den skal finde sit rede og sin moder.

Fuglen blev sat i bur, og den vokste og begyndte at synge. Inga gav den selv føde, og den blev saa

tam, at den hoppede ud af buret og hen paa bordet eller ned paa gulvet. Men en morgen tog Inga buret og satte det paa et bord, der stod tæt ved vinduet. Vinduet var lukket op, og det var døren paa buret og saa. Inga sad ved vinduet og tænkte, at dersom hendes lille fugl vilde forsøge paa at flyve ud, saa vilde hun straks fange den eller hurtig lukke vinduet igjen. Fuglen sang, hoppede ud og ind af buret og fløi frem og tilbage i stuen. Inga vendte ikke øinene fra den; men vips — breder den vingerne ud og var borte, førend hun fik tid til at løfte op haanden og tage den. Hun sprang ned i haven, og Frisk fulgte med hende. Gaa væk, du store hund! raabte Inga, du vil bare skräemme væk min lille fugl. Frisk hang med hovedet og sneg sig bort.

Fuglen havde sat sig i et lidet træ. Den saa paa Inga og begyndte at synge for hende; men alt det hun græd og lokkede paa den, saa kom den ikke tilbage til hende og til sit bur. Da hun saa til sidst forsøgte at klatre op i træet for at fange den, bredte den vingerne ud, fløi over havemuren, og Inga saa den aldrig mere. Hun græd en lang tid over at have mistet sin lille fugl; men da hun saa fik se Frisk, sagde hun sagte til sig selv: Ja, jeg har fortjent det; jeg har jo kjendt Frisk meget længere end den lille fugl, og jeg burde derfor holdt mest af ham, som bestandig er saa snil mod mig. Fuglen vil desuden være meget mere glad derude i skoven mellem træerne og buskene, end den var i buret; det har mama sagt; men Frisk vilde aldrig blive saa glad nogetsteds, som han er hos mig. Kom hid til mig, du Frisk, du skal bestandig være

min legekammerat; du er en snil hund, du. Da kom Frisk. Hun klappede den, og da hoppede og sprang den rundt omkring sin lille herskerinde; men aldrig bragte den hende padder eller fugle mere, skjønt den nok engang imellem forærede hende en sten, et ben eller en anden saadan ting, der aldeles ikke var ren nok til at ligge paa en liden piges hvide kjole.

CVI.

Talsskive - dial.

Kalen'der - calendar.

Hviledagen - the Sabbath.

Skudaar - leap-year.

Tidsregning.

Et Døgn bestaar af en Dag og en Nat. Døgnet har 24 Timer. En Time har 60 Minutter og et Minut 60 Sekunder.

Da Talsskiven paa vore Klokker og Ure kun har tolv Timer, er altsaa Klokk'en 12 to Gange i Døgnet, nemlig hver Middag og hver Midnat. Klokk'en et efter Midnat kaldes Kl. 1 Formiddag og Klokk'en et efter Middag kaldes Kl. 1 Eftermiddag.

En Uge har syv Dage, nemlig: Søndag, Mandag, Tirsdag, Onsdag, Torsdag, Fredag og Lørdag. Søndagen, der er den første Dag i Ugen, kaldes ogsaa Hviledagen.

Fire Uger kaldes ofte en Maaned, skjønt man oftest med en Maaned forstaar en Kalender-Maaned, hvorfra Året har tolv, nemlig: Januar, Februar, Marts, April, Mai, Juni, Juli, August, September, Oktober, November og December.

Disse kaldes Kalender-Maaneder, fordi denne Inddeling følges i Kalenderen eller Almanakken, men har intet Hensyn til Maanens Gang.

Et Aar har 365 Dage, undtagen hvert fjerde Aar, som har en Dag mere, der indskydes i Februar Maaned, og derfor kaldes Skudaar. Der er 52 Uger og en Dag i et almindeligt Aar og 52 Uger og to Dage i et Skudaar.

Nogle Maaneder har 30 Dage og nogle 31, medens Februar har kun 28, undtagen hvert Skudaar, da den har 29. Man kan let erindre, hvormange Dage hver Maaned har, ved at lære følgende Rim:

Treti Dage har September,
April, Juni og November.
En-og-treti alle andre har,
Med Undtagelse af Februar,
Som i tre Aar har kun ot-og-thve
Og hvert fjerde ni-og-thve.

Jorden dreier sig rundt en Gang hvert Døgn og gaar helt omkring Solen i et Aar.

Menneskene bedømmes ikke ifølge deres hensigter, men ifølge resultaterne af deres handlinger.

Man bør erindre, at de gode er ikke saa gode og de slette ikke saa slette, som de synes at være.

Luther sagde, at hans værste fiender gavnede ham mere end hans bedste venner.

CVII.

stenarter – kinds of rock.	udvalses – is rolled.
erts – ore.	kjökkentöi – kitchen-utensils.
ringe mængde – small quantities.	eir, er, ir – verdigris.
sölv – silver.	giftigt – poisonous.
stöbejern – cast-iron.	bliktöi – tinware.
smedejern – wrought-iron.	blandmetal – alloy.
seighed – toughness.	mæssing – brass.
	stöbes – is cast into.

Metaller.

De vigtigste metaller er guld, sølv, jern, kobber, bly, tin og sink. De forekommer sjeldent i ren tilstand, men to eller flere metaller og stenarter er ofte sammenblandede og kaldes da erts. Ertsen udgraves af jorden eller udmineres af bjergene.

Du har vist seet guldringe og guldpenge? Guld er dyrt, fordi det forekommer i ringe mængde og er et meget nyttigt metal.

Du har nok ogsaa seet sølvpenge, sølvskær og andet sølvtoi; da det findes i større mængde end guld, er det ikke saa dyrt.

Jern er det nyttigste af alle metaller, og da det forekommer i stor mængde, er det meget billigt. Af jernet tilvirkes støbejern, smedejern og staal. Nævn nogle gjenstande forarbeidede af hvert af disse metaller.

Har du seet gjenstande forarbeidede af kobber? Dette metal udmaerker sig ved sin seighed og udvalses derfor mest til plader. Kjøkkentøi af kobber bør altid holdes blanke, da kobber-eir er meget giftigt.

Bly er et af de blødeste og tyngste af alle metaller. Det benyttes meget til vandrør. Ogsaa

bly-eir er giftigt, og førend man drikker vand, der har gaaet gjennem blyrør, bør man lade det rinde en stund.

Tin bruges mest til at bedække tynde jernplader med, som da kaldes blik. Bliktoj har jo alle seet.

Sink tilvirkes mest til plader, hvormed hustage bedækkes.

To eller flere metaller blandes ofte sammen og kaldes da blandmetaller. Mæssing er et saadant metal. Det bestaar af kobber og sink. Af mæssing støbes en mængde nyttige gjenstande. Kan du nævne nogle?

Man kan ikke ved afstemning gjøre ret til uret eller uret til ret.

Kirkefaderen Athanasius sagde: Naar verden gaan i kamp mod sandheden, da maa jeg gaa i kamp mod verden.

Et menneske er, hvad hans hjerte er — hans tro og haab og forsætter. Disse udgjør hans eget selv — hans hele personligheds baade grundvold og bygning.

Kun den gjør fremskridt i livet, hvis hjerte bliver blødere — hvis blod bliver varmere — hvis hjerne bliver virksommere — hvis aand indtræder i en levende med.

Femte Afdeling.

Digte.

Bemærkning. — Det er almindeligt at indflette Sange og Rim blandt Læsestykkerne endog i Læsebøger for yngre Børn. Jeg har afveget fra denne Fremgangsmaade af to Hensyn: dels fordi der i det norske-danske Sprog findes saa yderst saa Stykker i bunden Stil af et letfatteligt og passende Indhold for yngre Børn, dels fordi det ikke ansees heldigt at lade Børnene begynde at øve sig i at læse bunden Stil, førend de har opnaaet nogenlunde Færdighed i at læse ubundens Stil. Hvis denne Bog er blevet ret benyttet, d. v. s. hvis Børnene er blevet tilholdt at læse hvert Stykke igjennem, indtil de ikke blot udtaler hvert Ord rigtigt og med Letthed, men tillige forstaar at gjøre Rede for dets Indhold, maa det antages, at de har naaet et saadant Udviklingstrin, at følgende Digte ikke vil falde dem for vanskelige hverken i Indhold eller Form, skjønt saa af dem er bestemte nærmest for Børn.

I. Barnets Hjem.

Jeg har et Hjem, det er saa godt,
Skjønt kun en liden Hytte;
Men ei for noget Kongesslot
Jeg vilde det bortbytte.

Der har jeg baade Far og Mor
Dg mine Søskend' kjære;
Der dækkes dagligen mit Bord;
Hvad kan jeg mer begjøre?

1) Kongesslot — king's palace. Stundom — sometimes.

Der redes mig mit Leie blødt,
 Skjønt Straa fun er min Pude;
 Og der jeg sover nok saa sødt,
 Om end det stormer ude.

Der gaar min Leg med Søskend' smaa
 Og mange muntre Venner:
 Kan stundom end lidt Strid opstaa,
 Det fredeligt dog ender.

Hav Tak, o Gud, for Gaven kjær,
 Den kom fra dig, Vorherre!
 Jeg fil det godt; bliv du mig nær,
 Saa faar jeg det ei værre!

P. A. Jensen.

2. Aftensang.

Jeg er træt, jeg sove vil,
 Og mit øie lukkes til.
 Se, o Herre, venlig ned
 Til mit dunkle hvilested.

Har idag jeg syndet, Gud,
 Slet min synd da naadig ud:
 Herrens naade, Jesu blod,
 Gjør jo hver en uret god.

Alle dem, som jeg har kjær,
 Mænd og kvinder fjern og nær,
 Smaa og store, hver en slægt,
 Tag dem i din varetægt.

WILSTER.

2) Dunkle - dark, shadowy. Slet ud - wipe out. Varetægt - care.

3. Vaarens Pris.

Vaarens Pris istermner nu
 Mange smaa og vevre Tunger,
 Liden Fugl med barnlig Hu
 Livets Herlighed besjunger.

Skal da Lærken ene slaa
 Triller smukt i Morgenrøden ?
 Nei, vi alle prise maa
 Livets Seier over Døden.

Kamp og Møsie er vort Kaar
 I de mørke Vinterdage,
 Men den lyse, sjønne Vaar
 Stiller Savn og Nød og Klage.

Vinterkulde, Sne og Is
 Flyr nu for de milde Vinde,
 Snart et Bloomsterparadis
 Ser vi rundt om os oprinde.

Saa i Alandens Verden med ;
 Ejser Storm og mørke Skygger
 Daler Fredens Due ned
 Og i Hjertet Nede bygger.

O, et heiligt Billed' dog
 Vaaren os for Die maler,
 Sandt og kraftigt er det Sprog,
 Hvorbi den til Hjertet taler.

Høit den taler om et Liv,
 Lyft og venligt, stort og herligt,
 Hvor ei findes Strid og Kiv,
 Men hvor alle favnnes Kjærligt.

Lifligt er det Haab forvist,
 Vaaren nærer i vort Indre,
 Haabet om det Liv, som hifst
 I sin Klarhed først skal tindre.

M. B. Landstad.

4. Skolesang.

Dybt fra den unges barm
 Stiger en længsel varm,
 Søger sit med;
 Alt, hvad der om ham sker,
 Bringer ham gaader fler,
 Tænder hans længsel mer
 Did, han ei ved.

Det er den brændende,
 Aldrig dog endende,
 Kunskabens tørst.
 Held hver, som tidlig fik
 Dannelsens ædle drik,
 Hvem sandheds klare blik
 Kvægede først.

4) *Med, maal, mærke* – aim, object, guide. *Gaader* – riddles. *Svalested* – place for quenching the thirst. *Sign* – bless. *Mulmet* – the darkness.

Her i vor skoles fred
 Er der et svaested
 For aandens trang.
 Her hvert et flidens aar
 Frø i vor sjæl udsaar,
 Som til en blomstervaar
 Modnes engang.

Sign da vor skole, Gud,
 Bred dine vinger ud
 Over dens tag!
 Før os paa kunskabs sti,
 Staa os i tvivlen bi,
 Giv, at i mulmet vi
 Kjender din vei!

A. MUNCH.

5. Solnedgang.

Nu glider Solen ved Fjeldet ned,
 Nu gaar den til Hvile i Boven,
 Der er en drømmende, salig Fred
 Paa Bjerg, i Dal og i Skoven.
 Og som den synker, en Straaleglans
 Den spreder over det hele:
 Det er dens funklende Mindekrans,
 Det er dens Eftermæle.

5) Straaleglans - halo, circle of light. Mindekrans - memorial wreath. Eftermæle - remembrance, that by which something is remembered. Blund - sleep. Dunkle - darkness. Bristende Blif - bursting sight. Evighedsstjerne - star from eternity. Funkle - twinkle.

O Gud, naar du i min Aftenstund
 Mig under at gange til Hvile,
 Da lad mig skue før sidste Blund
 Din Naade mit Verk tilsmile!
 Da Solen daled', en Stjerne gif
 Med Glans fra dybeste Dunkle:
 Lad, Herre, saa for mit bristende Blik
 En Evighedsstjerne funkle!

P. A. Jensen.

6. Hjemmet.

Om glæder end betegned'
 Hvert fjed, vi vandred' frem,
 Dog længsel sjælen fylder
 Ved tanken om vort hjem;
 Og aldrig du i verden
 Vil finde noget sted,
 Hyor som i barndoms egne
 Dit hjerte finder fred.
 Hjeni, hjem! mit kjære hjem!
 Nei ingen plet paa jorden
 Er skjøn som du mit hjem.

Landflygtig jeg mod hjemmet
 Igjennem taarer ser;
 Ak, skal min elskte hytte
 Jeg aldrig skue mer?
 Sødt fuglene de synger
 Med den mig kjendte røst;
 Der åtter fred neddaler
 I sorgopfyldte bryst!
 Hjem, hjem! mit kjære hjem!
 Nei ingen plet paa jorden
 Er skjøn som du mit hjem.

FABER.

7. Syng fun i din Ungdoms Vaar.

Syng fun i din Ungdoms Vaar,
 I din lyse Sommer!
 Sangens Bæld fra Hjertet gaar,
 Og til Hjertet kommer.
 Engang dine Ungdoms Kvad
 Vil, naar Høsten kommer, glad
 Tone dig imøde.

Haaret graaner, Sangens Elv
 Flyder mere stille,
 Minder, før du ved det selv,
 Ud i Mindets Kilde.
 Sødt er da hvert Ungdoms Kvad
 Som en Røst vemodig glad
 I de tauje Lunde.

8. En Söndagsudflugt.

Vinden vifter, løvet skjælver,
 Traet drysser sine dun;
 Og den klare himmel hvælver
 Over os et blaat paulun.
 Gjennem luftens milde strømme
 Synker varmen sagte ned;
 Og naturen som i drømme
 Er fordybet i sin fred.

7) Bæld - well, spring. Kvad - songs. Tauje - silent. Lunde - groves.

8) Vifter - is wafting. Drysser - shaking off. Dun - down. Hvælver - covers. Paulun' - tent. Fordybet - absorbed. Klynge - gathering, crowd.

Lad os lytte! Hør, de synge!
 Sangen gjennem løvet naar.
 Søndagsklædt en munter klynge
 Nede fjernt paa veien gaar.
 Helligdagen aarle henter
 Byens folk til skogens hjem;
 Og i søndagsklæder venter
 Eng og mark og skog paa dem.

H. HERTZ.

9. S n e f a l d.

Det er en vinterlig Sneveirsdag
 Med Taushed og Søndagsduft,
 Hvor tætte falder de hvide Flag
 Igjennem den stille Luft.

Det høres ei, naar de Jorden naa,
 De synker en efter en,
 Men uformærkt de breder derpaa
 En Dug saa blød og saa ren.

Derunder læges den frosne Jord
 Og faar sin Barme igjen,
 Derunder Vaaren i Løndom gror,
 Til Solen fremkalder den.

9) Dug - cloth, sheet. Læges - is healed. I Løndom - secretly. Sagtelig - slowly. Bud - messenger. Knudrede - uneven. Døsfende - hushing. Høi - mound. Lag - layer. Grønsvær - green-sward. Spirer - shoots forth.

Fald sagtelig da, I Hvilens Bud,
 Og dæk den Mark, som er bar,
 Og fyld de knudrede Furer ud,
 Som Høstkulden deri skar.

Fald sagte som et dyssende Sprog
 Paa Lindens blottede Kvist,
 Paa Søens lukkede Dielaag,
 Paa Høien, der sørger hist.

Det er en nylig tilkastet Grav,
 Hvor Menneskets Kjærlighed
 Det bedste, den eied', til Jorden gav —
 Fald sagte derover med Fred!

Thi her under Sneens og Jordens Lag
 Slumrer en dobbelt Vaar:
 Som Høiens Grønsvær spirer en Dag,
 Saa dens Døde til Liv opstaar.

P. A. Munch.

10. De Unge Sang.

Vi er en flok, der vandre tør
 Mod livets alvorsdyst,
 Med løftet pande, godt humør
 Og glæden i vort bryst!
 Og let og freidig som vor aand
 Paa læben sangen bor,
 Der som et blomstervirket baand
 Fra barm til barm sig snor.

10) *Alvorsdyst* — battle in earnest. *Blomstervirket* — wrought with flowers. *Barm* — bosom. *Snor* — stretches. *Slid* — work. *Harm* — sorrow, reverses. *Tvang* — confinement. *Freidig* — courageous. *Id* — aim. *Kveldskjær* — sunset light. *Mislyd* — disharmony. *Kjækt* — courageously. *Sangerslægt* — race of singers. *Knop* — bud. *Sangertrop* — troop of singers.

Og naar af dagens slid og harm
 Vort sind er holdt i tvang,
 Da løser vi vor unge barm
 I frisk og freidig sang.
 Den lægger over dagens id
 Et gyldent kveldskjær ned
 Og løsner døgnets mislyd blid
 I harmoni og fred.

Snart gaar vi ud i verden kjækt,
 Maa skilles, ven fra ven,
 Den frie, glade sangerslægt
 Staar evig ung igjen.
 For hvert et blad, som faldt, en knop
 Den fæster i sin krans,
 Og altid staar vor sangertrop
 I frisk, forynget glans.

Naar hjertets harpe saa engang
 Staar stum i livets høst,
 Og saa de yngre slægters sang
 Bevæger mildt vort bryst,
 Da bæver det i strengerad,
 Da giver harpen lyd
 Med gjenklang af de gamle kvad,
 Der var vor ungdoms fryd.

II. Vildanden.

En Vildand svømmer stille
 Ved Øens høie Kyst,
 De klare Bølger spille
 Omkring dens rene Bryst.

En Jæger gaar og bøier
 Sig i den steile Ur,
 Og skyder saa for Øier
 Det smukke Kreatur.

Og Fuglen kan ei drage
 Til Nedens lune Skjød,
 Og Fuglen vil ei klage
 Sin Smerte og sin Nød.

Og dersor taus den dukker
 Dybt i den mørke Fjord,
 Og Bølgen kold sig lukker
 Og sletter ud sit Spor.

I Søens dybe Grunde
 Gror Tangen bred og frist,
 Derunder vil den blunde,
 Der bor den stumme Fisk.

J. S. Welhaven.

11) Ur - rocky place. Øier - fun. Tang - sea-grass. Blunde - sleep.

12. Ungbirken.

En ungbirk stander ved fjorden
 Og vandspeilet ganske nær.
 Hvor stor og smuk den er vorden
 De aar, jeg har boet her!
 Nu løfter den hvide stamme
 Kronen fra bredden lav;
 Men tro dog ei, den vil bramme —
 Den ved ikke selv deraf.

I Guds og i hvermands øine
 Den vokser med hver en dag,
 Og kvisterne, som sig høine,
 Nu byder hver sangfugl tag.
 Men birken undres derover,
 Den kjender slet ei sin rang.
 Den bøier mod vandets vover
 Saa ydmyg bladenes hang.

Just dette kan den forlene
 Skjønhed for andre trær
 Og lokker hen i dens grene
 Al himlens vingede hær.
 Just det, at den ikke tænker
 At løfte sin krone op,
 Men stille kvistene sænker, —
 Gjør skyggende lun dens top.

(12) *Vandspeilet* — the water. *Vorden*, *bleven* — has become. *Bramme* — boast. *Høine* — stretch upward. *Rang* — rank. *Hang* — tendency. *Forle'ne* — give. *Lun* — sheltered. *Krat* — underbrush. *Tuer* — ant hills. *Te* — show, teach. *Sag* — business, work.

Hvad kommer det af? Den skuer
 Sig daglig i bølgens speil
 Ved siden af krat og tuer
 Og — skuer saa deiligt feil;
 Thi alt, som mod lysets riger
 Den hæver sin krones stav,
 Den synes, den nedad stiger
 Og vokser sig mere lav.

Du deilige birk, du kjære!
 Paa dig vil jeg ofte se.
 Gud give, jeg maatte lære,
 Hvad du mig saa smukt kan te:
 At vokse i eget øie
 Nedad med hver en dag. —
 At krone og at ophøie
 Det vorder da Herrens sag!

J. Moe.

13. Er Lyset for de Lærde blot?

Er Lyset for de Lærde blot
 Til ret og galt at stave?
 Nei, Himmel under Flere Godt;
 Og Lys er Himmelens Gave,
 Og Solen staar med Bonden op,
 Slet ikke med de Lærde,
 Oplyser bedst fra Taa til Top
 Dem, som er mest paaførde.

13) Mæle — speak. Sivet — the sea weed.

Er Lyset i Planeter kun,
 Som ei kan se og mæle?
 Er ikke Ordet i vor Mund
 Et Lys for alle Sjæle?
 Det giver os for Alander Eyn,
 Som Solens Skin for Kroppe,
 Det staar i Sjælen ned som Lyn
 Fra Skyerne deroppe.

Det aldrig spørges skal i Nord,
 Vi Lyset vil fordunde!
 Som Nordlys i fribaarne Ord
 Det saaes paa Himlen funkle,
 Og sees det skal ved Nordens Pol
 Ei blot i Kropbens Rige,
 Midsommerens den bolde Sol
 Vil ei for Midnat vige!

Oplysning være skal vor Lyft,
 Var det saa kun om Sivet,
 Men først og sidst med Folkerøft
 Oplysningen om Livet;
 Den springer ud af Folkedaad
 Og voxer, som den vugges;
 Den straale i vort Folkeraad,
 Til Aftenstjernen slukkes!

Grundtvig.

Norsk og Engelsk form af Døbenavne.

Norwegian and English Forms of Christian, or Given, Names.

Anders — Andrew, Andy.

Anton — Antony, Tony.

Henrik — Henry, Hal, Harry.

Jens — James, Jim.

Johannes, Johan, Hans — John, Johnny, Jack.

Karl — Charles, Charlie.

Kristofer — Christopher, Christ, Kit.

Lars — Lewis, Lou.

Mattias — Matthew.

Nikolai — Nicolas, Nick.

Rikard — Richard, Dick, Dicken.

Vilhelm — William, Willie, Bill.

Anne, Anna — Annie, Anna, Nancie, Nina.

Bergitte — Bridget.

Dorothea — Dorothea, Doll, Dolly.

Else — Alice, Elsie, Adeline.

Elisabeth — Elizabeth, Betsey, Lizzie, Eliza.

Ellen — Elleanor, Ella, Ellen.

Helena — Helen, Nelly.

Johanna — Johanna, Jane.

Karen — Cary, Carrie.

Marie — Mary, Maria, Molly, Polly, May.

Magdalena — Madeline, Maud.

Susanna — Susan, Suzy, Sue.

NOTE.—The Teutonic races had anciently no surnames, or family names, like the Romans. In addition to the given name, prominent men were designated by a nickname referring to some trait of character or heroic deed; but when it became necessary to distinguish a common person from some other person of the same given name, he was referred to as the son (or daughter) of a man by such or such name. This custom still prevails in the rural districts of Norway, Denmark, and Sweden, as it does in the conversation of laborers in some rural districts of Great Britain.

The son has therefore the word *sön* (son) added to his father's given name; in the modern language this suffix is written *sen*, but Norwegians in this country generally adopt the old Norse form *son*. As in England, very many of these names ending in *son* (or *sen*) have already become family names in the Scandinavian countries, and the old custom is not adhered to by Scandinavians in this country; that is to say, if the father's name is *Hans Johnson*, the son's name is not *Peter Hanson* or *Hansen*, as it would be in the rural districts of the old country, but *Peter Johnson*.

In some parts of Norway the owner of a farm has the name of the farm added to his name, and this, then, becomes the family name, and is often retained by Norwegians in this country, though seldom when its English pronunciation is too difficult. Sometimes such names are translated into English; thus *Haug* or *Bakken* becomes *Hill*, *Sö-Sea*, *By-Town*, &c. But more frequently the orthography is only changed a little, and this will undoubtedly be done still oftener in the future; thus *Fjeld* might be written *Field*, *Hvid-White* or *Weed*, *Blomstad-Bloomstead*, &c.

Talordene.

The Numerals.

1 — en.	12 — tolv.
2 — tv.	13 — tretten.
3 — tre.	14 — fjorten.
4 — fire.	15 — femten.
5 — fem.	16 — sexten.
6 — seg.	17 — sytten.
7 — syv.	18 — atten.
8 — otte.	19 — nitten.
9 — ni.	20 — tyve.
10 — ti.	21 — en=og=tyve.
11 — elleve.	22 — to=og=tyve.
30 — treti (Danish tredive).	
40 — firti (Dan. fyreti).	
50 — femti (Dan. halvtredsindstyve).	
60 — sexti (Dan. tredsindstyve).	
70 — sytti (Dan. halvfjerdssindstyve).	
80 — otti (Dan. firsindstyve).	
90 — nitti (Dan. halvfemsindstyve).	
100 — hundrede.	
1000 — tusind, tusinde.	

Indholdsfortegnelse over Læsestykkerne og Digtene.

	Side.
Samtaler mellem Barn og Lærer	53—57
Det vanskelige Arbeide	58
Den sandfærdige Gut	59
En Rævehistorie	61
Hunden og Enhægten	61
Solopgang	62
Vilhelms Fortælling	63
De forvildede Børn	64
Vapegøien	65
Liv og Død	67
Hvorledes man bliver fløg	68
Den fattige Marie	70
Fugleredet på Taget	71
Fortæl dine Fejl	72
Den fromme Søster	73
Den lille Velgjørerinde	74
Vær snil mod Dyrerne	75
Børn maa ikke altid lege	76
Bedstefaders Fortælling	78
Kjærlighed blandt Søskende	79
Indianeren	80
Nedden	81
Fortjent Straf	82
Stolthed	84
Gutten og Bækken	85
Lærkerne	86
Åt sige Nei	87
Vække - Klokken	88
Tre lykkelige Børn	89
En Nat sammen med en Ulv	90
De to Bøffe	92
Fødevarer	93
En mærkværdig Ridetur	94
Klæder	95
Den gamle Hestesko	96
Den plættede Øks	97

Brænde	98
Jorden og Luftkredsen	100
Regnbuen	101
Penge og Arbeide	102
Ædelstenen	104
Flid og Dovenskab	105
De to Talere	107
Grusom Behandling af Hesten	108
En Fugleven	110
Du skal ikke stjæle	111
Jorden og Mæaanen	112
Tal Sandhed	113
Solstraalerne	114
Hvor Trækfuglene opholder sig	115
Hvorledes Johan hjalp Hønsene	116
Den tabte Fingerbor	119
Smaating	120
Diamantringen	121
Aber	123
Grindriagens Træ	124
Koldt Vand	126
Æbletræet	128
Gloende Kul	129
Inga og hendes Hund Frisk	135
Tidsregning	139
Metaller	141
Barnets Hjem	143
Aftensang	144
Vaarens Pris	145
Skolesang	146
Solnedgang	147
Hjemmet	148
Syng fun i din Ungdoms Year	149
En Søndagsudflugt	149
Ænefald	150
De Unge Sang	151
Vildanden	153
Ungbirken	154
Er Lyset for de Værde blot?	155

LIBRARY OF CONGRESS

0 003 165 560 2

Skandinavens Boghandel

anbefaler sit righoldige Lager af

Norske og danske Bøger,

Stereoscopbilleder

af norske Landstaber og Byer samt

— fotografier —

af berømte norske og danske Mænd.

Særlig Opmærksomhed hensledes paa vort eget Forlag af
gode og billige Bøger, passende for Læseforeninger.

Katalog sendes frit. * * I Partier høieste Rabat,

Skandinavens Boghandel,

183, 185 & 187 North Peoria Street, Chicago, Ill.

Skandinavens Bogbinderi

udfører Indbinding af Bøger og Alt til Faget henhørende
godt, smukt og billigt.